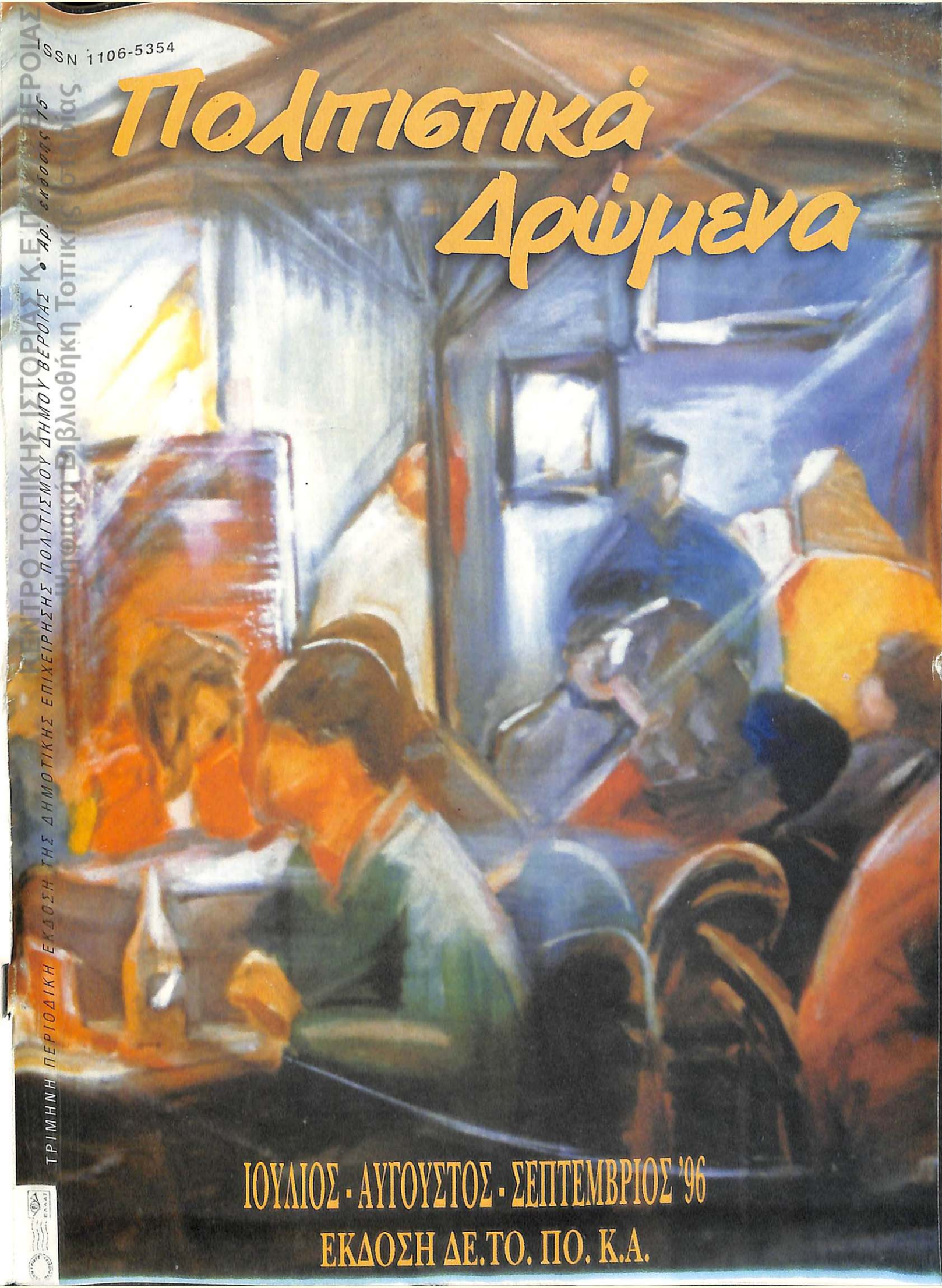

Πολιτιστικά Δρώμενα

ISSN 1106-5354

ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Κ.Ε.Π. ΒΕΡΟΙΑΣ
ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ • Αρ. εκδόσης 15
Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Τοπικής Ιστορίας

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ '96

ΕΚΔΟΣΗ ΔΕ.ΤΟ. ΠΟ. Κ.Α.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΕ.ΤΟ.ΠΟ.ΚΑ.

Κόλβατζης Κυριαζής, Πρόεδρος
Βαφείδης Κων/νος, Αντιδήμαρχος
Κουρουζίδης Γιάννης, Μέλος
Σοφιανίδης Εμμανουήλ, Μέλος
Χιονίδης Γεώργιος, Μέλος
Ταρατσίδης Δημήτριος, Μέλος
Δραγκόλας Παύλος, Μέλος
Αναστασίου Νίκος, Μέλος

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Καρπούρης Γιάννης, Διευθυντής
Ταρατσίδης Δημήτρης, Λογιστήριο
Ουσουλτζόγλου Χαρούλα, Προγραμματισμός
Στάντζος Αθανάσιος, Προγραμματισμός
Χιονίδου Σοφία, Γραμματεία
Χρυσόχου Μαρία, Γραμματεία
Νικολόπουλος Νίκος, Τεχνική Υποστήριξη
Στεφανόπουλος Αντώνης, Ηλεκτρολόγος
Βέρρος Δημήτρης, Γενικών Καθηκόντων
Κοντολέων Μηνάς, Γενικών Καθηκόντων
Κότσαλου Βούλα, Βιβλιοθηκονόμος
Στεργιόπουλος Δημήτρης, Μαθητικό Κέντρο

Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού Δήμου Βέροιας

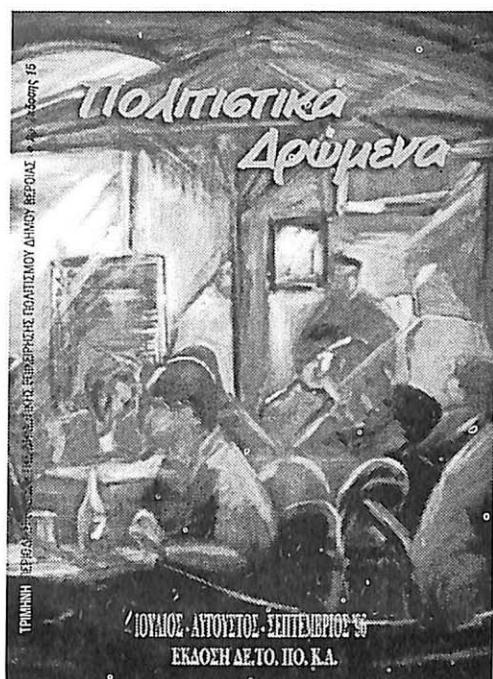
- Διεύθυνση - Γραμματεία
Α. Αντωνιάδη 19 59 100 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. (0031) 22.967 - 62.548, FAX (0331) 27.914
- Αντωνιάδεις Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, Α. Αντωνιάδη 19, τηλ. 62.548
- Δημοτική Βιβλιοθήκη "Θ. Ζωγιοπούλου", Θ. Ζωγιοπούλου 3, τηλ. 24.879
- Κέντρο Νεολαίας, Αντ. Καμάρα 9, τηλ. 28.277
- Μαθητικό Κέντρο, Κωτουνίου 16, τηλ. 66.380

Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Βέροιας

- Διεύθυνση - Γραμματεία
Α. Αντωνιάδη 19, 59 100 Βέροια, τηλ. (0331) 29.295, FAX (0331) 27.914

Ετήσια συνδρομή (4 τεύχη): 3.000 δρχ. Νομικά πρόσωπα, Οργανισμοί
: 1.500 δρχ. Φυσικά πρόσωπα
Τιμή τεύχους: 500 δρχ.

Εξώφυλλο: Έργο Αντώνη Στεφανόπουλου.

πολιτιστικά δρώμενα

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ Αρ. Έκδοσης 15

Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος '96

Υπεύθυνες Σύνταξης:

Τυφοξύλου Ευθαλία

Λάμπρη Χαρά

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΧΟΛΙΑ	5
ΑΦΙΕΡΩΜΑ-ΝΕΟΛΑΙΑ:	
Καραβασίλης Φώτης: Πολιτισμός και Νεολαία - Ο ρόλος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης	6-7
Καμπούρης Γιάννης-Ουσουλτζόγλου Χαρούλα: Το καινούργιο Κέντρο Νεολαίας: Ανοικτό στους νέους - ανοικτό σε προτάσεις	8
Νικολαΐδης Γιώργος: Ψυχαγωγία: Αναγκαιότητα δημιουργίας και όχι καταναλωτική ανία	9-11
Γιοβανόπουλος Κώστας: Ο σημερινός αθλητισμός ως διεξοδος	12-14
Ζώκος Κώστας: Το σχολείο βιαστής και η συνομωσία για τον ευνουχισμό των νέων	15-24
Κόλβατζης Κυριαζής: Εφηβεία και σεξουαλικότητα	25-26
Αναγνώστου Ειρήνη: Ναρκωτικά... η σιωπηλή παγίδα	27-30
Στάντζος Θανάσης: Προσκοπισμός και νεολαία	31-32
Ορχήστρα Νέων της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών Βέροιας	33-34
Ιωσηφίδης Απόστολος: Η Αγία Φωτίδα (ένας Ναός της Βέροιας που δεν υπάρχει πιά ...)	35-37
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ:	
Σταμούλη Ελισάβετ: Ημερίδα Φιλολόγων "Εκπαίδευση και κοινωνία"	38-39
ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ:	40
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	42-43

* Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν τις απόψεις του συγγραφέα.
* Το περιοδικό δεν έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

Η ΜΠΟΥΤΑΔΑ

LA LESSIVE

Η φριχτή και απροσδόκητη μωρωδιά του
 κρέατος που πεδαίνει
 είναι καιροκαίρι κι όπως τα φύλλα των δέντρων
 του κάπου
 πέφτουν και υφάν' σαν να ήταν φθινόπωρο...
 αυτή η μωρωδιά έρχεται απ' το σπιτάκι
 όπου μένει ο κόριος Ξιτμόν
 αρχηγός της οικογένειας
 διανοστής του γραφείου
 είναι η μέρα της μπουγάδας
 κι είναι η μωρωδιά της οικογένειας
 κι ο αρχηγός της οικογένειας
 διανοστής του γραφείου
 στο σπιτάκι του της επαρχιακής πρωτεύουσας
 πάει κι έρχεται γύρω από την οικογενειακή σκάφη
 κι όλο ξαναλέει το αγαπημένο του τροπάρι
 πρέπει να πιλοδούν τα βρώμικα ασπρόρουχα
 οικογενειακά
 κι ολόκληρη η οικογένεια καθαρίζει από τρόπο
 από τροπή
 τρέμει και βουρτοίζει και τρίβει και βουρτοίζει
 ο γάτος θα 'δειλε καλύτερα να την κοπάγαγε
 απ' αυτά του αγαστατώγους της καρδιάς
 της καρδιάς του μικρού γάτου του σπιτιού
 κι η πόρτα είναι αμπαρωμένη
 τότε ο κακόμοιρος μικρός γάτος ξεγυρίζει
 το κακόμοιρο μικρό κομμάτι καρδιάς
 που είχε φάει της παραπομπής
 παιδιά πορτοφόλια κομματίζουν στο γερό της σκάφης
 κι ακόμη ωμοφόρια... κι επιδόματα...
 σκουφίες της τύχας... καπέλα αστοφολάκων...
 ασφαλιστικά συμβόλαια... βιβλιάρια
 λογαριασμών...
 ερωτικά γράμματα που μιλούν για λεφτά
 αιώνια γράμματα που μιλάνε γι' αγάπη
 ένα παράδεισο της λεγόμενης της τιμής
 παιδιά κομμάτια μπαμπάκι για τ' αυτιά
 κορδέλες
 ένα ράσο
 ένα διατριβιτικό σάβρακο
 ένα γοφικό
 ένα φόρλο σκούφ
 μια μπλούζα γουοκόμας
 ένας κορσέ αξιωματικών των σουάρων
 φασκίς
 ένας γόγιτος γάρδικας σαν κιότα
 ένας караβανός
 ξαφνικά μακρόσυρτοι δοχμοί
 κι ο μικρός γάτος κλείνει με τις πατούσες του τ'
 αυτιά
 για να μην ακούει αυτό το δόρυβο
 γιατί αγαπάει της κοπέλας
 κι αυτή είναι που φωτίζει
 αυτή είναι που τη μαυλώνει
 είναι η κόρη του σπιτιού
 είναι χομιά... φωτίζει... κλαίει...
 και μαστιγωτότάς τη μ' ένα μάσο αχριάδα στο
 κεφάλι

ο πατέρας της ξαναφέρει στα σουκάκια της
 είναι αιμασμένα
 η κόρη του σπιτιού
 κι ολόκληρη η οικογένεια τα βουτάει
 και της ξαναβουτάει
 ματώνει
 σουδιάζει
 μα δε δίνει να πει το όνομα
 κι ο πατέρας σουδιάζει
 Μακάρι όλο αυτό να μη βγει αποδώ μέσα
 Μακάρι όλο αυτό να μείνει μεταξύ μας
 λέει η μητέρα
 και οι γιοί οι ξάδερφοι τα κορτούπια
 φωτίζουν το ίδιο
 κι ο παπαγάλλος πάγω στο ξόδο που κορτιάζει
 λέει και ξαναλέει το ίδιο
 Μακάρι όλο αυτό να μη βγει αποδώ μέσα
 τιμή της οικογένειας
 τιμή του πατέρα
 τιμή του γιού
 τιμή του παπαγάλου Αγίου Πνεύματος
 η κόρη του σπιτιού είναι γκουστρωμένη
 δεν πρέπει το γουόγγιτο
 να βγει αποδώ μέσα
 δεν ξέρουν τ' όνομα του πατέρα
 εις το όνομα του πατρός και του υιού
 εις το όνομα του παπαγάλου του είπαμε πιο πάνω
 Αγίου Πνεύμα
 Μακάρι όλο αυτό να μη βγει αποδώ μέσα...
 με μιὰ υπερφυσική έκφραση στο πρόσωπο
 η χρία γιαγιά καθισμένη στην άκρη της σκάφης
 πιλέει ένα στεφάνι από κρότικα αμάραντα
 για το γόδο παιδί...
 και η κοπέλα τοαπαπατιέται
 η οικογένεια με χομιά πόδια
 τοαπαπατάει τοαπαπατάει και τοαπαπατάει
 είναι ο τροχικός της οικογένειας
 ο τροχικός της τιμής
 η κόρη της οικογένειας υφάνει
 στον πάτο...
 στην επιφάνεια
 σαν σαπονοφόρους
 λευκά αιμοσφαίρια
 φούσκες χωρίς
 χρώματα παιδίζονται χαμέλι στη Παιαγία...
 και πάνω ο' ένα κομμάτι σαπούνι
 μια μονόλογη σάβρα με τα μικρά της
 το φοιό στοπάκι μιάμιση
 κι ο διανοστής της οικογένειας και του γραφείου
 φοράει το καπέλο στο κεφάλι του
 και φεύγει
 διασχίζει της πλατιά της επαρχιακής πρωτεύουσας
 κι αιτιχαιρείται τοι υποδιανοστή του
 που τοι χαιρετάει...
 τα πόδια του αρχηγού της οικογένειας είναι
 βαμμένα στο αίμα
 μα τα παπούτσια είναι καλά γουαλιμένα
 είναι προτιμότερα η τροπή απ' τοι οίκο.
 "Κουβέτιες" Ζακ Πρεβέρ

Αν αποφασίσει κανείς να μιλήσει για τη νεολαία της εποχής του είναι σαν να ανοίγει ένα κεφάλαιο που δεν θα έχει τέλος. Τα Πολιτιστικά Δρώμενα σ' αυτό το τεύχος κάνουν μια μικρή απόπειρα ν' ασχοληθούν με αυτό το τεράστιο και πολύπλοκο θέμα που ονομάζεται νεολαία. Αναφερόμαστε βέβαια στη σύγχρονη νεολαία, τη νεολαία που θα πάρει τα ηνία στα χέρια της τον επόμενο αιώνα και οι προβληματισμοί μας είναι έντονοι. Βέβαια το αφιέρωμά μας αγγίζει ακροθιγώς το θέμα και θα ήταν επιθυμητό οι προβληματισμοί που "ακούγονται" σ' αυτό το τεύχος να δημιουργήσουν καινούργιους και να συνεχίσουμε και σε άλλο τεύχος την παρουσίαση σκέψεων των συμπολιτών μας πάνω σ' αυτό το θέμα που είναι ακανθώδες και μας απασχολεί έντονα όλους. Θα θέλαμε ίσως ίσως και τις σκέψεις κάποιων νέων που θα μας εξέθεταν τα προβλήματά τους, τις ανασφάλειες, τα αδιέξοδά τους.

Αν ρίξουμε μια δεύτερη ματιά στο θέμα θα διαπιστώσουμε όλοι ότι κάθε εποχή έχει τη νεολαία της την οποία συνήθως οι μεγαλύτεροι δεν την καταλαβαίνουν. Ο άνθρωπος στην τρυφερή ηλικία της νιότης του, χωρίς εμπειρίες είναι αντιφατικός. Απ' την μια πλευρά απόλυτος στις ιδέες και στις σκέψεις του κι απ' την άλλη ανασφαλής και έτοιμος να καταφύγει εκεί όπου νομίζει ότι θα βρει στηρίγματα. Είναι συγχρόνως φανατικός πολέμιος των ιδεών της προηγούμενης γενιάς και καταφέρεται διαρκώς εναντίον των φορέων των ιδεών αυτών που είναι οι γονείς και οι καθηγητές. Ταυτόχρονα προκαλεί με κάθε τρόπο τη συμπάρασταση αυτών των φορέων παίζοντας με τα όρια γιατί στο βάθος τους "θέλει", τους χρειάζεται, τους ανταγωνίζεται και προσπαθεί με κάθε τρόπο είτε θετικό είτε αρνητικό να αποδείξει ότι η γενιά του είναι καλύτερη απ' την προηγούμενη.

Και μεις οι μεγαλύτεροι τί κάνουμε; Μιλάμε για τη σύγχρονη νεολαία σα να είναι βδέλυγμα και προϊωνίζουμε ένα ζωφερό μέλλον γι' αυτούς. Ενα μέλλον που θα οδηγήσει την ανθρωπότητα στην καταστροφή. Κάναμε άραγε ποτέ την αυτοκριτική μας εμείς που κρατάμε τώρα τα ηνία; Σκεφτήκαμε ότι και μεις ως νέοι ψάχναμε πρότυπα και αξίες και τις ζητούσαμε από τους μεγαλύτερους απ' αυτούς που "ήξεραν" "που είχαν την πείρα". Και την ίδια στιγμή τα πολεμούσαμε αυτά τα πρότυπα, τα καταδικάζαμε ως "κατεστημένο" και ψάχναμε τους τρόπους να κάνουμε την επανάστασή μας.

Δε διαφέρει στη βασική νοοτροπία και η σύγχρονη νεολαία. Κι αυτή ψάχνει για ταυτότητα. Για καινούργια ταυτότητα. Προσπαθεί να γκρεμίσει εμάς που είμαστε τώρα το "κατεστημένο" και να δημιουργήσει κάτι καλύτερο. Γιατί αυτό είναι νομοτελειακό. Ο άνθρωπος στη νεανική του ηλικία πάντα θα πολεμάει για το καλύτερο. Όπως το αισθάνεται κάθε εποχή.

Το μόνο που έχει αλλάξει από παλιότερα κι έχει αλλάξει πολύ γρήγορα είναι οι ρυθμοί της ζωής. Οι γενιές αλλάζουν πολύ πιο γρήγορα απ' ό,τι παλιότερα. Η ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη οδήγησε μπροστά τον άνθρωπο του έδωσε ανέσεις χωρίς όμως να συμβαδίζει και η εξέλιξη της νοοτροπίας η οποία αλλάζει σιγά - σιγά. Κι έτσι φτάσαμε σε αδιέξοδα. Η σύγχρονη νεολαία αντιμετωπίζει έντονα το φάσμα της ανεργίας. Οι προοπτικές για ουσιαστική γνώση έχουν περιοριστεί στο ελάχιστο κι έτσι φτάσαμε σήμερα στο κατώφλι του 2000 να έχουμε μια νεολαία που δεν έχει προλάβει να εμβαθύνει σε τίποτα. Να προχωρεί υπνωτισμένη απ' τις τεχνολογικές εξελίξεις σε λύσεις εύκολες με αποτέλεσμα την αδράνεια της σκέψης, τη μικρή χρήση των εγκεφαλικών διεργασιών.

Η κοινωνία της αφθονίας στην οποία οδηγηθήκαμε μετά τη δεκαετία του '70 έκανε τις επόμενες γενιές να έχουν τα πάντα πριν τα ζητήσουν. Κι όταν σου παρέχεται κάτι έτοιμο είναι φυσικό να κυνηγήσεις και το καλύτερο που δεν ξέρεις ποιο είναι γιατί η ποικιλία που παρουσιάζεται δε σου επιτρέπει να σκεφτείς και να διαλέξεις. Κι όπως είναι ανθρώπινο, κυνηγάμε όλοι και κυρίως οι νέοι ό,τι είναι πιο εύκολο, πιο εύπεπτο και κουράζει λιγότερο.

Κλείνοντας, το περιοδικό μας έχει μια πρόταση. Αφήστε τους νέους να ζητήσουν αφήστε τους να σκεφτούν ποιά είναι τα αδιέξοδά τους. Προσπαθείστε όλοι όμως να τους δώσετε κάποια κίνητρα για να βγούν απ' την αδράνεια για να επανακτήσουν την επαναστατικότητά τους. Πιέστε τους για να επαναστατήσουν, να βρουν τις αξίες που είναι αναλωίωτες. Σταματείστε να προλαβαίνετε τις επιθυμίες τους. Αφήστε να ζητήσουν να βρουν την ταυτότητά τους. Κι εσείς από πίσω αόρατοι παρατηρητές. Με τα όριά σας που δε θα τα τεντώνετε. Γιατί ο νέος τα ζητάει τα όρια. Κρατείστε εσείς τις αξίες και παρακολουθήστε τους. Μην ξεχνάτε πρόκειται για την ελληνική νεολαία που είναι κι αυτή από "καλή γενιά".

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑ - Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Φώτης Καραβασίλης. Πρόεδρος Νομαρχιακής Επιτροπής Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού.

Πριν από μερικούς μόνο μήνες, στα μέσα του 1995, μπήκε στη ζωή μας ένας νέος θεσμός για τη χώρα μας, αυτός της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Μετά από παλινωδίες πολλών δεκαετιών, όπου η Τοπική Αυτοδιοίκηση πέρασε από πολλά στάδια και φάσεις, αρχίζει πλέον να οριστικοποιείται το σκεπτικό και το θεσμικό πλαίσιο των αρμοδιοτήτων, του ρόλου και του χώρου των παρεμβάσεων και πρωτοβουλιών της. Βέβαια, κοινή εκτίμηση είναι, ότι θα χρειαστεί να περάσουν πολλά χρόνια ακόμη, μέχρις ότου ο θεσμός πάρει σάρκα και οστά και θα έχει τις αρμοδιότητες και δυνατότητες που δικαιοματικά της ανήκουν.

Ομως, μέσα στις μέρες της καθημερινότητας, της μιζέριας, και των αδιεξόδων που ζούμε, το ξεκίνημα μιας μεγάλης θεσμικής μεταρρύθμισης αποτελεί την ελπίδα για ένα διαφορετικό και καλύτερο αύριο.

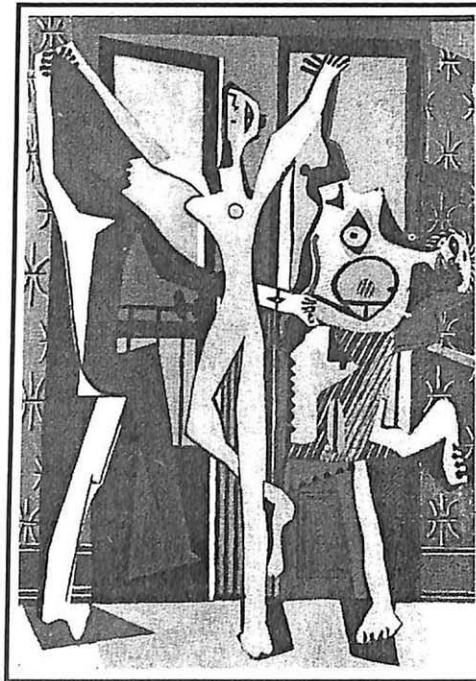
Στα πλαίσια λοιπόν του θεσμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, εντάσσονται και οι αρμοδιότητες και παρεμβάσεις της στον ευαίσθητο χώρο του πολιτισμού και της νεολαίας, στο γεωγραφικό χώρο του Νομού. Χώροι ιδιαίτερα δύσκολοι, που δεν έχουν να κάνουν με διοικητικές αποφάσεις και υπηρεσιακές παρεμβάσεις, αλλά με αντιλήψεις, νοοτροπίες, συνειδήσεις και τρόπο ζωής. Και δεν είναι θέμα μόνο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης η ενασχόληση με τα παραπάνω, αλλά η συμμετοχή και συνεργασία όλων των φορέων και πολιτών, συνεργασία που θα στηριχτεί σε κάποιες θεμελιακές αρχές, όπως η αρχή της συμμετοχής και της μαζικότητας, η αρχή της αυτοδυναμίας, η αρχή της αποκέντρωσης.

Είναι γεγονός, ότι σήμερα βιώνουμε τον πολιτισμό της τηλεόρασης, τον πολιτισμό της

εφημερίδας, τον πολιτισμό γενικότερα των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας καθώς και τον πολιτισμό της εκδήλωσης. Και πρέπει να περάσουμε στον πολιτισμό του τρόπου ζωής, σε μια ζωντανή και πολύμορφη πολιτιστική κοινότητα ανθρώπων που συμμετέχουν και καθορίζουν τη ζωή τους. Κι αυτό θα πρέπει να ξεκινήσει από τα πρώτα χρόνια της ζωής του ανθρώπου, μέσα από το Σχολείο, από το οποίο λείπει σε μεγάλο βαθμό η πολιτιστική παι-

δεία, που αποτελεί και τη βάση της γενικότερης παιδείας ενός ολοκληρωμένου πολίτη και ανθρώπου. Από κει και μετά, ο ίδιος ο πολίτης, συμμετέχοντας ενεργά σε όλα όσα τον αφορούν και καθορίζουν την ίδια την ύπαρξή του, διαπλάθει το δικό του "είναι" και καθορίζει τη δημιουργία του κοινωνικού γίγνεσθαι.

Είναι επίσης γνωστά σε όλους μας τα αδιέξοδα και τα κοινωνικά προβλήματα της σημερινής νεολαίας, με την αυξανόμενη ανεργία και την ανεπάρκεια του εκπαιδευτικού μας συστήματος, τα αδιέξοδα του ελεύθερου χρόνου, της διασκέδασης, των ναρκωτικών και του AIDS, των ανθρώπινων σχέσεων.

Πικάσο: *Τρεις Χορευτές*. 1925.

Όλα τα παραπάνω, απαιτούν την ενεργοποίηση όλων στην κατεύθυνση της πολιτιστικής αφύπνισης, στον προσανατολισμό της πολιτιστικής δραστηριότητας με νέα μορφή και φυσιογνωμία. Εχουμε την τύχη να ζούμε σε μία περιοχή με τεράστια πολιτιστική ιστορία, με σημαντικά πλούσια λαϊκή παράδοση και κληρονομιά. Εχουμε επίσης την τύχη, να δραστηριοποιούνται στο Νομό μας ένα πλήθος πολιτιστικών φορέων, με κυρίαρχα τα Πολιτιστικά Κέντρα και τις Επιχειρήσεις των Δήμων, που παρεμβαίνουν καθοριστικά, δημιουργούν πολιτιστικά γεγονότα και αναδεικνύουν τις ντόπιες πολιτιστικές δυνάμεις, συσπειρώνοντας μεγάλο κομμάτι των νέων, που δημιουργούν και παιδαγω-

αφιέρωμα

γούνται στους χώρους αυτούς.

Ο ρόλος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, σε συνεργασία με όλους αυτούς τους φορείς, είναι να σχεδιάσει την ενιαία πολιτιστική πολιτική, να αναπτύξει την πολιτιστική παιδεία, να βάλει εκείνους τους θεσμούς και διαδικασίες για την αναπαραγωγή και διεύρυνση των ντόπιων δυνάμεων, να δώσει κίνητρα και πόρους για την πολιτιστική ανάπτυξη.

Να αξιοποιήσει τους εν ενεργεία θεσμούς, αναβαθμίζοντάς τους και να δημιουργήσει πολιτιστικά γεγονότα, που δεν μπαίνουν σε καλούπια και δεν εκπέμπουν είδωλα ή πρότυπα που αλλοιώνουν τη φυσιογνωμία μας, αλλά μετατρέπουν τον πολίτη από καταναλωτή σε δημιουργό πολιτιστικών προϊόντων και αγαθών.

Κι αυτό θα αρχίσει σύντομα, με έναν ουσιαστικό και εποικοδομητικό διάλογο με όλους, στηριγμένο στις αρχές της ισοτιμίας και της αυτοδυναμίας, ενόψει μάλιστα και των καλοκαιρινών εκδηλώσεων που ήδη πολλοί φορείς άρχισαν να προγραμματίζουν (Ομοσπονδία Πολιτιστικών Συλλόγων, Πολιτιστικά Κέντρα κ.α.).

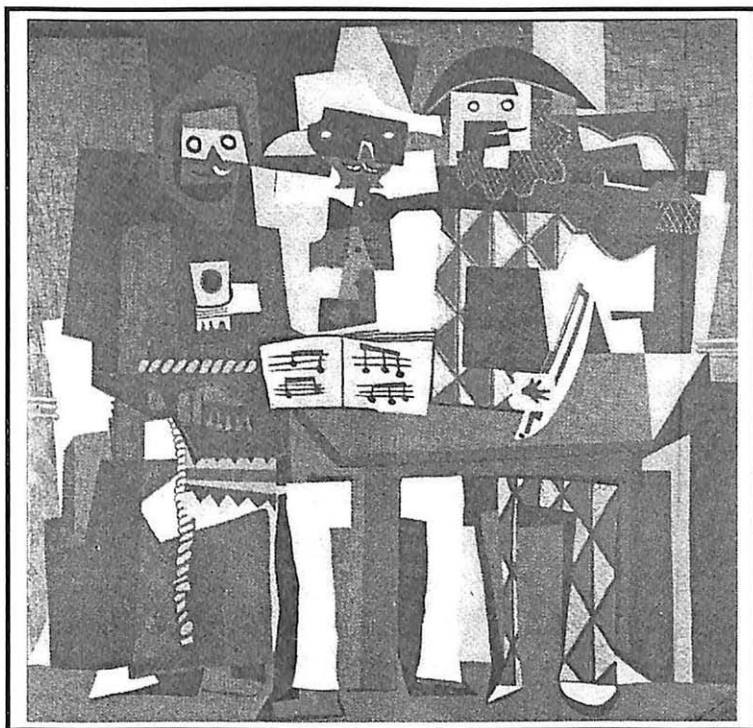
Θα αρχίσει με μια σειρά πολιτιστικών εκδηλώσεων - γεγονότων, που πέρα από τον ψυχαγω-

γικό χαρακτήρα, θα επεκτείνεται και σε άλλες εκφράσεις και προβληματισμούς της καθημερινότητας και θα δίνει τις προοπτικές για έναν άλλο, πιο ποιοτικό και ουσιαστικό τρόπο ζωής, σε ένα περιβάλλον (ακριβολογικά και μεταφορικά) πιο φιλικό και ανθρώπινο.

Μακροπρόθεσμος στόχος είναι η δημιουργία πολιτιστικού Οργανισμού, που θα διαχειρίζεται όλα αυτά τα ζητήματα, με την άμεση συμμετοχή σ' αυτόν, του κάθε πολίτη της Ημαθίας, του κάθε νέου. Η διατήρηση και ανάδειξη της κληρονομιάς μας, η προώθηση όλων των μορφών της καλλιτεχνικής δημιουργίας, θα είναι τα κύρια αντικείμενα του Οργανισμού, που δεν θα λειτουργήσει ανταγωνιστικά

με άλλα σχήματα των τοπικών φορέων, αλλά συμπληρωματικά, αφού θα παίξει το ρόλο της παραγωγής και ανάδειξης πολιτισμικών αγαθών και αξιών.

Απαιτείται όμως η ενεργοποίηση όλων των πολιτών, γιατί η πολιτεία δεν ορίζει τον πολιτισμό και καμιά πολιτεία δεν κατάφερε να τον ορίσει. Τα καλούπια δεν προσφέρονται. Δεν υπάρχουν κανόνες πολιτιστικής ανάπτυξης. Τον πολιτισμό τον παράγει ο λαός. Ο λαός θα αρθρώσει τη δική του πολιτιστική γλώσσα και θα οικοδομήσει τον δικό του πολιτισμό και αξίες.

Πικάσο: Τρεις Μουσικοί. 1921.

αφιέρωμα

ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΛΑΙΑΣ: ΑΝΟΙΚΤΟ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ - ΑΝΟΙΚΤΟ ΣΕ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Καμπούρης Γιάννης - Ουσουλτζόγλου Χαρούλα

Τιό είναι αυτό το "μαγαζί" που θάναι "καλό" και για τον έφηβο.... και για το γονιό;

Τί θέλουν σήμερα τα παιδιά να τους δώσουμε;

Πού θα "χάλαγαν" ευχαρίστως τις πολύτιμες ώρες που τους περισσεύουν μεταξύ Φροντιστηρίου, Σχολής Ξένης Γλώσσας και ενίοτε Ωδείου ή προπόνησης;

Εμείς, μια άλλη γενιά, μπορούμε να σχεδιάσουμε, να προτείνουμε, να υλοποιήσουμε και να "καναλιζάρουμε" της δική τους διέξοδο; Μπορούμε να οργανώσουμε το στέκι τους; Εχουμε δικαίωμα και υποχρέωση να το κάνουμε; Πόσο ξέρουμε τις ανάγκες τους; Πόσο αγγίζουμε τα γούστα τους; Πόσο πλησιάζουμε τις ανησυχίες τους;

Ή μήπως αναλωνόμαστε σ' άσκοπες συζητήσεις για το τί αυτοί θέλουν χωρίς ουσιαστικά να τους ξέρουμε, χωρίς να γνωρίζομαστε μεταξύ μας; Ποιά σχέση έχει η γενιά της μεταπολίτευσης με τη γενιά του Internet, της "ξηράς τροφής" και του φαστφουτ-τάδικου;

Μια μεγάλη κι ατελείωτη ίσως, σειρά από ερωτήματα που μας βασανίζουν, τώρα που που ξεκινάει την λειτουργία του το καινούργιο **Κέντρο Νεολαίας** του Δήμου Βέροιας.

Ερωτήματα που γεννιούνται από έναν βασικό στόχο: Το πανέμορφο διατηρητέο που αναπαλαιώσαμε στη Μπαρμπούτα, το κτίριο Τσαρτσάνη, να γίνει ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ένα ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΛΑΙΑΣ.

Θα μπορούσαν, σίγουρα, οι ίδιοι οι νέοι να καθορίσουν τις χρήσεις του κτιρίου. Τους το προτείναμε. Μόνο που οι απαντήσεις ήταν ποικίλες. Ξεκινώντας πάντα από έναν βασικό όρο: Να μην εγκαταλείψουν αυτά τα στέκια που οι ιδιώτες (πάρα πολλοί είν' αλήθεια) τους προσφέρουν.

Στέκια, στην πλειοψηφία τους, χωρίς καμιά αισθητική (για τα δικά μας γούστα). Χωμένοι όσο πιο βαθιά γίνεται στα τσιμεντένια οικιστικά σύνολα του Κέντρου της πόλης. Χωρίς να βλέπουν ουρανό και ήλιο. Με δυνατή μουσική. Πρόχειρο και κιτς διάκοσμο. Δίπλα, όμως, στο Φροντιστήριο, στο σπίτι, στο σχολείο. Για να μη χάνουμε χρόνο. Ουδεμία σχέση με τη "βόλτα" του παλιού καιρού. Κι οι επιλογές πολλές. Κάθε δυο βήματα. Και η φιλοσοφία, γενικώς, απλή: να περνάμε καλά!

Ποιός, λοιπόν, θ' απαντήσει στα δικά μας ερωτήματα; Αναμφίβολα, και πάλι, **η ίδια** η νεολαία.

ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΛΑΙΑΣ, σημαίνει ΣΠΙΤΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ. Κι όπως εμείς δεν θέλουμε να κανονίζει άλλος τη λειτουργία του σπιτιού μας, έτσι - προφανώς - κι η Νεολαία.

Κι αν οι ίδιοι οι νέοι εκφράζονταν μέσα από ένα δικό τους ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΕΟΛΑΙΑΣ; Και ποιός μπορεί αβασάνιστα να πεί ότι τον εκφράζουν πλήρως τα Συμβούλια ή η Κυβέρνηση που εκλέγει;

Σίγουρα όμως, ένα Συμβούλιο Νεολαίας, θα μπορούσε ν' αποτελέσει το κύτταρο, τον πυρήνα των αποφάσεων, των πρωτοβουλιών, των κινήσεων.

Ηδη με την πάροδο του χρόνου, το Συμβουλευτικό Κέντρο για γονείς και εφήβους που λειτουργεί στο ήδη υπάρχον Κέντρο Νεολαίας, εδραιώνεται, κερδίζει έδαφος, προσφέρει αθόρυβα πολύ σημαντικό έργο.

Τί άλλο μπορεί να γίνει;

Μήπως είναι καιρός ν' αποκτήσει η νεολαία της Βέροιας τους δικούς της Διαύλους Επικοινωνίας; Τα δικά της Μέσα Ενημέρωσης; Η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού Βέροιας είναι διατεθειμένη, μαζί μ' αυτό το νέο ξεκίνημα του Κέντρου Νεολαίας, να στηρίξει ουσιαστικά μια τέτοια προσπάθεια. Να στηρίξει με κάθε τρόπο, τη δημιουργία των μέσων επικοινωνίας, όπου όλοι θα μπορούν να διατυπώνουν τις προτάσεις τους, να εκφράζουν τις ανησυχίες τους και τους προβληματισμούς τους, να δίνουν το στίγμα τους και να βρίσκουν σημεία επαφής.

Αυτή είναι μια πρώτη πρόταση που αποτελεί ουσιαστικά ένα ερέθισμα. Μια αφετηρία.

Η ίδια η νεολαία, θα κληθεί να της δώσει μορφή. Να την υλοποιήσει.

Από την πλευρά της η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού είναι ανοικτή σε κάθε πρόταση, σκέψη και άποψη που θα κατετεθεί.

Φιλοδοξούμε, το ξεκίνημα αυτής της προσπάθειας να γίνει στο τέλος του καλοκαιριού.

Ο χώρος είναι θαυμάσιος, ζεστός, ανθρώπινος και βρίσκεται στην ανερχόμενη περιοχή της Μπαρμπούτας. Είναι ένα κτίριο που συνδυάζει τη ζεστασιά του παλιού με τις απαιτήσεις του σύγχρονου.

Ανήκει στη νεολαία της πόλης. Ας το εκμεταλλευτεί.....

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ: Αναγκαιότητα δημιουργίας και όχι καταναλωτική ανία

Νικολαΐδης Γιώργος. Ψυχίατρος.

Βράδυ καλοκαιρινό, πριν 3 χρόνια, στη Χαλκιδική θελήσαμε να πάμε κι εμείς να διασκεδάσουμε στο "in" και νεανικό club της περιοχής. Γκρίνιαζα καθώς είχαμε αργήσει, ήταν δώδεκα παρά τέταρτο, και ξαφνιάστηκα όταν φθάνοντας εκεί, είδα πως μέσα στον μεγάλο θερινό χώρο του καταστήματος υπήρχαν 3 σερβιτόροι που σκούπιζαν και 5-6 άτομα που έπιναν το ποτό τους.

Η πρώτη μου σκέψη ήταν πως "μάλλον αργήσαμε πολύ" αλλά η απάντηση του σερβιτόρου με προσγέωσε "δεν έχουμε ανοίξει ακόμη, τα παιδιά έρχονται περίπου στις 12.30 με 1.00"

Ετσι η δεύτερή μου σκέψη ήταν πως "είμαι πολύ out", ένοιωσα τα ".....αντα μου" χρόνια να βαραίνουν τις πλάτες, ένοιωσα αυτό το "χάσμα

των γενεών" που λένε και αυτόματα ήρθαν στην μνήμη τα λόγια ενός 16χρονου που έλεγε "όταν όλα τα παιδιά δίνουμε Παρασκευή και Σάββατο ραντεβού στις 11.00 το βράδυ, είναι δυνατόν η μάνα μου να θέλει να επιστρέψω σπίτι στις 10.30;!!".

Απ' ότι αντιλαμβάνεσθε ίσως να μην είμαι και το καταλληλότερο πρόσωπο που θα μπορούσε να μιλήσει για την ψυχαγωγία και την διασκέδαση των νέων σήμερα "στην πράξη", γι' αυτό και δεν θα παρεξηγηθώ αν δεν συνεχίσετε την ανάγνωση και του υπόλοιπου κειμένου ενός "θεωρητικού".

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΛΕΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

* **ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ:** Προέρχεται από το ρήμα διασκεδάννυμι και σημαίνει σκόρπισμα, διάλυση.

* **ΨΥΧΑΓΩΓΩ:** Σημαίνει ευχαριστώ, τέρπω την ψυχή και το πνεύμα.

* **ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ:** Σημαίνει αγωγή της ψυχής, μια

αγωγή που συντελείται με την διασκέδαση δηλαδή με το σκόρπισμα της στεναχώριας, της λύπης, της πλήξης, της ανίας, της καθημερινής φροντίδας που κουράζει σωματικά, πνευματικά και ψυχικά τον άνθρωπο. Είναι μια διάθεση και μια ενέργεια, μια απασχόληση με την οποία γεμίζει κανείς και περνάει ευχάριστα τον ελεύθερο χρόνο του.

* **Η απαραίτητος αρχαϊκή ρύσις:** "Βίος ανεόρταστος, μακρά οδός απανδόκεντος" (Δημοκρίτειος απάντηση στο Σωβαίο) που σημαίνει "ζωή χωρίς γιορτές, μοιάζει με μακρινό δρόμο χωρίς πανδοχείο για ανάπαυση".

* **ΝΕΟΣ, ΝΕΑ, ΝΕΟΙ:** Είναι τα πιο αξιολάτρευτα πλάσματα αλλά ταυτόχρονα και τα πιο σαρκοβόρα, που προορισμός τους είναι να διαιωνίσουν το όνομά

μας, να πραγματοποιήσουν τα όνειρα και τις προσδοκίες μας, να μας φέρουν και ένα ποτήρι νερό όταν θα γεράσουμε.

Σκοπός και στόχος τους είναι να δημιουργήσουν αναρίθμητα προβλήματα και δυσκολίες ειδικά στην οικογένεια και γενικότερα στο κοινωνικό σύνολο. Είναι αυτοί που ευθύνονται για ότι δυσάρεστο, δυσλειτουργικό, και απάνθρωπο υπάρχει επί γης, ελαφρύνοντάς μας ταυτόχρονα από τις ενοχές και τις ευθύνες των πράξεών μας.

* **Η απαραίτητη λαϊκή ρύση:** "Οι σημερινοί νέοι είναι οι χειρότεροι που υπήρξαν ποτέ".

* **Ελεύθερος χρόνος:** Θεωρείται το χρονικό απόθεμα που μένει από την υποχρεωτική απασχόληση, εργασία του ατόμου και ειδικά των νέων. Εδώ υπάρχει μια εξαίρεση που αφορά τα παιδιά της 3ης Λυκείου που ενδιαφέρονται για τις Πανελλήνιες Εισαγωγικές εξετάσεις. Αυτά στερούνται παντελώς ελεύθερου χρόνου καθώς έχουν τα μαθήματα του Λυκείου, τα φροντιστήρια για τα μαθή-

αφιέρωμα

ματα της Δέσμης, τα ιδιαίτερα για το φροντιστήριο, τα αγγλικά, τα γαλλικά και πιθανόν μια τρίτη γλώσσα (ιταλικά ή βουλγάρικα) για την περίπτωση αποτυχίας στις εξετάσεις.

Συχνό παράπονο αυτών των παιδιών είναι "γιατί η μέρα, έχει μόνο 24 ώρες;!!".

Πώς διασκεδάζουν οι νέοι σήμερα, στον ελεύθερο ηλεκτρονικό τους χρόνο καθώς βιώνουν την ατομιστική και ανταγωνιστική κοινωνία των ενηλίκων, που κόβει τις γέφυρες επικοινωνίας και προσφέρει ένα μέλλον αβέβαιο, όπου το χρήμα επιβάλλει το δίκαιο του ισχυροτέρου και η ασυνέπεια, η υποκρισία, η αχαριστία, η έλλειψη σεβασμού αποτελούν τον κανόνα και όχι την εξαίρεση;

Είναι φυσιολογικό και το αποδέχομαι πως η διασκέδαση, η ψυχαγωγία μεταβάλλονται, εξελίσσονται, μεταλλάσσονται και εκφράζουν το πνεύμα της εποχής, την μόδα της εποχής, πιστεύοντας όμως πως αυτή την μόδα δεν πρέπει να την ακολουθείς πιστά αλλά πρέπει όμως να την προσαρμόζεις στο δικό σου χαρακτήρα και προσωπικότητα.

Οι κύριες μορφές ψυχαγωγίας είναι τα παιχνίδια κίνησης, δεξιότητας, άμιλλας, απολαύσεις της Τέχνης, περιηγήσεις, αλλαγή περιβάλλοντος δηλαδή αθλητισμός, σπορ, μουσική, χορός, θέατρο, βιβλίο, κινηματογράφος, ταξίδια, εκδρομές και η πιό σύγχρονη έκφρασή της το *clubbing*.

Αποδεκτή όποια από αυτές τις μορφές εκφράζει τον καθένα, αλλά σαν γνήσιος εκπρόσωπος των "...άντα" δεν μπορώ να αποφύγω τον σχολιασμό αυτής της νέας έκφρασης.

Κάνοντας αρχή από το τελευταίο, το *clubbing*, πιθανόν πολλοί να μην γνωρίζουν πως είναι το προσφιλέστερο. Κατά το *clubbing* λοιπόν, ξεκινάς με σκοπό να επισκεφθείς όχι μόνον ένα αλλά μερικά από τα club, τα bar της πόλης σου. Πάντα μετά τις 11 μπαίνεις στο πρώτο, όπου συνήθως επικρατεί ένας μεγάλος συνωστισμός, σαν να μπαίνεις σε λεωφορείο την ώρα αιχμής της αγοράς. Θεωρείται πρόπον να διασχίσεις αγκομαχώντας όλο τον χώρο, για να γίνει γνωστό ότι ήρθες. Ολοι είναι όρθιοι καθώς τα καθίσματα είναι λίγα. Δεν έχεις να ακουμπήσεις κάπου ούτε το ποτήρι σου αλλά και επειδή παράλληλα πρέπει να περιφέρεσαι κατά τακτά χρονικά διαστήματα, όλοι κρατούν το ποτό στο χέρι, στο ύψος του στήθους, σαν να φοβάσαι μήπως σου το πάρει κανείς.

Η μουσική είναι εκκωφαντική και μονότονη (δυστυχία σου αν τύχει να είναι και rave) και ο μόνος τρόπος επικοινωνίας είναι τα νεύματα καθώς κρίνεται άσκοπος η προσπάθεια να μιλήσεις,

καθώς δεν υπάρχει η δυνατότητα να σε ακούσει κανείς. Η κίνηση του σώματος υπό τον ρυθμό της μουσικής είναι ελαχίστου εύρους καθώς δεν υπάρχει ελεύθερος χώρος πέριξ με αποτέλεσμα να παρατηρείται μόνο μια ρυθμική κίνηση της κεφαλής και του άκρου ποδός. Να σημειωθεί πως η ενδυμασία για τα αγόρια είναι χωρίς εξειδικεύσεις και ποικίλη ενώ όλα τα κορίτσια φορούν μαύρα, κατάμαυρα σύνολα λες και πενθούνε κάτι.

Ετσι λοιπόν βρίσκεις μια καλή θέση με θέα και... παρατηρείς, ποιοί ήρθαν, αν υπάρχει κάποιος καινούργιος, αν έχει καιρό κάποια να φανεί, ποιός συνοδεύει ποιά και μετά από ένα εύλογο χρονικό διάστημα αποχωρείς για να επισκεφθείς το επόμενο bar. Ο σκοπός είναι να συμπληρώσεις το παζλ για το τι συνέβη αυτή τη νύχτα στην πόλη και επιστρέφεις κατάκοπος με την αίσθηση της πλήρους ενημέρωσης ή με την αίσθηση ενός μεγάλου συναισθηματικού κενού σκεπτόμενος πως "αυτή η πόλη δεν με γεμίζει πια, με πνίγει".

Μ' ενοχλεί όταν η μουσική δεν έχει συναίσθημα, όταν βγαίνει μέσα από προγραμματιστές και ηλεκτρονικούς υπολογιστές, όταν ηχεί μονότονα σαν το χτύπημα του σφυριού στο αμμόνι ή σαν τον καρδιακό παλμό και όχι σαν "τον κτύπο της καρδιάς".

Με ενοχλεί όταν όλες ανεξαιρέτως οι νεανικές μουσικές εκπομπές στο ραδιόφωνο, διακόπτονται συνέχεια από τα μηνύματα του σπόνσορα που γνωρίζει την τακτική και που πάντα είναι ουίσκι ή βότκα που σε προτρέπει να το πιείς το βράδυ για να γίνεις και να δείξεις μια ξεχωριστή προσωπικότητα ή να σε οδηγήσει σε κόσμο μαγεμένο μακριά από την συμβατική ζωή.

Μ' ενοχλεί που σ' αυτούς τους χώρους δεν παίζονται μουσικά κομμάτια "αργά", τα μπλουζ που λέγαμε, αυτά που σου έδιναν την ευκαιρία να αγγίξεις μια κοπελιά από την μέση νοιώθοντας την ανατριχίλα και την καρδιά σου στο λαιμό.

Με ενοχλεί αφόρητα η υπερβολική ένταση που δεν επιτρέπει την εκφορά λόγου, την επικοινωνία, την συζήτηση και σε απομονώνει ανάμεσα σε εκατοντάδες άτομα.

Μ' αρέσει που τα νέα παιδιά πλησιάζουν ξανά τον κινηματογράφο όπου παρ' όλο που ακρίβηνε το εισιτήριο παραμένει μια σχετικά φθηνή ψυχαγωγία πάντα με λογική και ευαισθησία χρωματίζοντας την ψυχή με λευκές, μπλε και κόκκινες ταινίες.

Εκφράζω όμως την οργή μου για όλους εκείνους τους φορείς που επέτρεψαν να μετατραπούν οι κινηματογράφοι, οι θερινοί σε πολυκατοικίες και

αφιέρωμα

οι χειμερινοί σε σούπερ μάρκετ. Δεν σας λείπει "ρε"! η μυρωδιά του γιασεμιού των θερινών των σινεμά;

Συμπαταχθείτε με την Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, την Βιβλιοθήκη με τα τμήματα της μουσικής, του χορού, του θεάτρου, με το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, με τις διαλέξεις, με τα βιβλία, να ξεφύγουν από την αφάνεια, την γραφικότητα, να αποκτήσουν σύγχρονη γλώσσα επικοινωνίας, να γίνουν γοητευτικοί πόλοι έλξης για τους νέους, να γίνουν τροφή για την ψυχή και τον νου, να προσφέρουν δημιουργική διέξοδο από τον εφιάλτη της πραγματικότητας.

Δεν χρειάζεται πάντα να φθάνουμε στο σημείο μηδέν για να δραστηριοποιηθούμε. Κλείστε την τηλεόραση, ξεφύγετε για λίγο από τον ξέφρενο ρυθμό και την πίεση που μας επιβάλλουν τα οικονομικά αδιέξοδα και ακούστε τις ανησυχίες, τις ανάγκες, τους προβληματισμούς των παιδιών, γιατί με φόβο διαπιστώνω πως ένας από τους ελάχιστους που "ενδιαφέρονται" σοβαρά για τους νέους, είναι το "βαποράκι" της γειτονιάς.

Αυτός ο κίνδυνος δεν αφορά μόνο τους άλλους, αλλά σας πληροφορώ ότι αφορά τον καθένα, βρίσκεται έξω από την πόρτα μας, από την πόρτα του σχολείου, μέσα στις καφετέριες και τα μπαράκια, δίπλα μας.

Δεν μπορεί να αποστρέφουμε το πρόσωπο συνεχώς και να περιμένουμε από το κράτος ή την αστυνομία να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα. Πρέπει να αναλάβουμε προσωπικά την ευθύνη, την προφύλαξη, την φροντίδα της οικογένειάς μας. ΜΙΛΗΣΤΕ ΠΡΩΤΟΙ ΕΣΕΙΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΑΣ.

Ο αθλητισμός πιστεύω ότι είναι η μεγαλύτερη και καλύτερη διέξοδος και ψυχαγωγία για τους νέους. Γνωρίζεις καινούργια πρόσωπα, αποκτάς φίλους παρέες από τον ίδιο χώρο, αθλείσαι, επι-

κοινωνείς, υπάρχει η πειθαρχία, το πνεύμα της ομαδικότητας, ο συναγωνισμός, η αδικία, η επιβράβευση, η ανάδειξη ιδιτέρων ικανοτήτων, η μαχητικότητα, η εργατικότητα, η ευφορία της νίκης, η απογοήτευση μιας ήττας και η αντίδραση μετά από αυτή. Πολλοί γονείς φέρνουν τα παιδιά τους κοντά

στον αθλητισμό λέγοντας πως θέλουν να τα απομακρύνουν από τους "κινδύνους". Σωστά, πιστεύω όμως πως ο αθλητισμός θα έχει και σ' αυτούς τους ίδιους ευεργετικότερη επίδραση, αν κατανοήσουν πως δεν είναι απλά μια ψυχαγωγία και ένα φράγμα, μια ασπίδα προστασίας αλλά ότι ο αθλητισμός είναι τρόπος ζωής ο καλύτερος για την ψυχή και το σώμα.

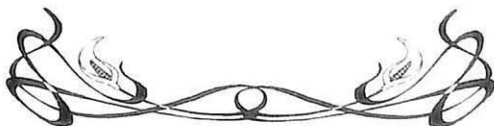
Ενας από τους παραστατικότερους

δείκτες πολιτισμού μιας κοινότητας ανθρώπων είναι ο τρόπος ψυχαγωγίας τους.

Η νόθη ψυχαγωγία είναι απόπειρα φυγής όχι φυγή, είναι επιθυμία απόδρασης όχι απόδραση από τον κλοιό μιας ζωής που μας απογοητεύει, μας πληγώνει από το αθεράπευτο κενό της καθώς μετά επιστρέφουμε και πάλι στο πηγάδι μας με μεγαλύτερο άγχος και πανικό.

Η γνήσια ψυχαγωγία ως ανάγκη γεννιέται από την δύναμη και την χαρά της ζωής και κείνο που προσφέρει είναι η συντήρηση και η ανανέωση αυτών.

Η απάντηση στο πρόβλημα είναι ο πολιτισμός, η εκπαίδευση, η μόρφωση των νέων που θα φωτίσουν το πνεύμα, θα αυξήσουν την οδό της ευαισθησίας, αποκτώντας έτσι μέτρα αυστηρότερα για να κρίνουν εαυτόν και αλλήλους, μέσα όμως σε μια δικαιότερη κοινωνική οργάνωση άξια σεβασμού και τιμής για τους άλλους και για τον εαυτόν τους.

Ο ΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΛΙΞΟΛΟΓΟΣ

Γιοβανόπουλος Γ. Κώστας. Δικηγόρος

Και ξαφνικά μετά το '86 γέμισαν τα γήπεδα μικρούς μπασκετμπολίστες, πλήθυναν τα σωματεία με τους ερασιτέχνες και τους αμοιβόμενους, οι εταιρίες, οι μάντζερς, οι νομικοί του αθλητισμού, οι αθλίατροι, οι αθλοδημοσιογράφοι. Η Big Bang του αθλητισμού μας, η ζώσα δύναμη που ανεφάνει. Τηλεόραση, συμβόλαια, νέα αθλήματα, άλλοι άνθρωποι, πολλές προοπτικές, και πάει λέγοντας. Φώτα, δημοσιότητα, δηλώσεις, χρήμα, πασαρέλα, δίκες.

Τελικά τί συμβαίνει; Για ποιόν αθλητισμό μιλάνε; Ο Παπαϊωάννου, ο Τρόντζος, ο Βικέλλας βρε αδελφέ πού είναι; Ήρθε μήπως η άνοιξη και μεις ακόμη το σκεφτόμαστε ή και αυτό είναι μια virtual reality;

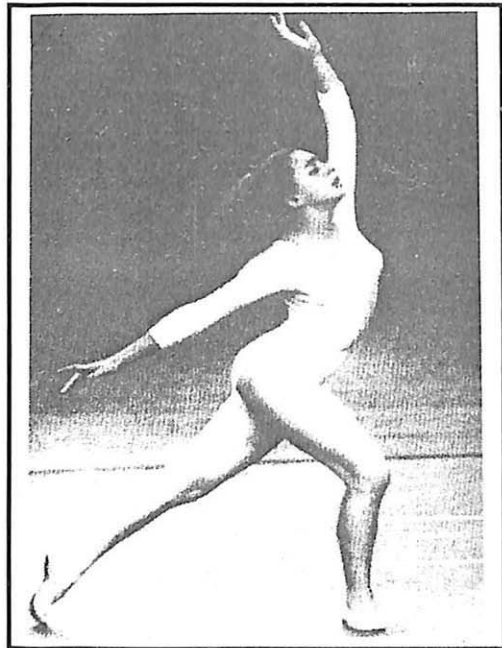
1. Ήμουν πριν τρία χρόνια προπονητής σε έναν από τους μεγάλους συλλόγους της πόλης. Εμφανίζεται λοιπόν η κυρία με τον γιό της στις αρχές Σεπτεμβρίου να τον εγγράψει στην ομάδα των προπαίδων, μου δίνει ειδικές εντολές και κατευθύνσεις, δίνω το πρόγραμμα των προπονήσεων και όλα αρχίζουν καλώς. Ο νεαρός δεκάχρονος ήδη όμως από την πρώτη εβδομάδα παραιτείται της προσπάθειας και μου δηλώνει ότι δεν μπορώ να ανταπεξέλθω διότι οι γονείς μου δεν με αφήνουν τόσες ώρες να προπονούμαι. Εκτοτε δεν τον ξανάδα ούτε αυτόν ούτε βέβαια και τη μητέρα του.

Περίπου 7 μήνες μετά συναντώ την εξαίρετη μητέρα στην εκκλησία την Κυριακή των Βαΐων. Γεμάτη αγωνία με ρωτά πως τα πηγαίνει ο γιός της που της μιλά όλος αγάπη για το άθλημα. Προσπαθώ να της εξηγήσω πως έχω να τον δω από τον Σεπτέμβρη. Με βεβαιώνει γεμάτη σιγουριά πως τρεις φορές την εβδομάδα παίρνει το σάκκο του και έρχεται στο γήπεδο για προπόνηση από όπου γυρίζει κατάκοπος....

Οτι και να πεις, το συμβάν από μόνο του μιλά και αποδεικνύει πως ο αθλητισμός είναι μια σαφής και σίγουρη διέξοδος από τις ευθύνες των ανέμελων γονέων που μπορούν και ξεφορτώνονται με σιγουριά τη φασαρία των παιδιών και ήρεμοι απολαμβάνουν τηλεόραση και επιτέλους μια ήσυχη ώρα να διαβάσουν εφημερίδα. Στο κάτω κάτω η ζωή από μικροχαρές στολίζεται.

2. Η Εθνική ομάδα επιστρέφει από αγώνες προετοιμασίας σε χώρα της Δυτικής Ευρώπης. Οι αγώνες

στεφθηκαν από συνεχείς επιτυχίες κόντρα σε ομάδες ογδόης διαλογής και στο αεροδρόμιο διαπιστώνουμε ότι ο επικεφαλής συνοδός μεταφέρει τέσσερα video και δύο φορητές τηλεοράσεις.

"Πώς θα τα περάσει ρε αυτά;" αναρωτιόμαστε όλοι όταν φτάσαμε στον έλεγχο του τελωνείου. Πού να ξέραμε ότι αρκούσαν δύο σημαιάκια στους υπαλλήλους και φυσικά το ομαδικό διαβατήριό της αποστολής της Εθνικής Ελλάδος για να λείπει ο έλεγχος στις τσάντες για ηλεκτρικά είδη που τελικά φορτώθηκαν στους περήφανους αθλητές. Τους υποχρέωσε να τα χώσουν όλα μέσα στις βρώμικες κάλτσες και στις κάθιδρες ακόμη γαλάζιες φανέλλες με το εθνόσημο στο στήθος.

Μια ακόμη ασφαλής διέξοδος που προσφέρει ο αθλητισμός για την αποφυγή φορολογικών εμπλοκών, από ανθρώπους ικανούς, δραστήριους, και φυσικά ακατάσχετα φλύαρους όταν πλησίασαν τα μικρόφωνα να περιγράψουν τις μεγάλες επιτυχίες. Γρήγορα και σίγουρα. Ίσως άλλωστε τα έξοδα αγοράς των ηλεκτρικών να χρεώθηκαν στα έξοδα της αποστολής ώστε να δικαιωθούν όσοι ασχολήθηκαν με τον αθλητισμό για να βρουν διέξοδο στον οικονομικό μαρασμό που μας οδηγεί αυτό το άτιμο κράτος....

3. Δυστυχώς τραυματίστηκα δώδεκα ημέρες πριν τους αγώνες. Το χέρι μου από τον ώμο και κάτω σχεδόν δεν το αισθάνομαι και δεν μπορώ να κρατήσω ούτε πορτοκαλάδα.

Επισκέπτομαι τον γιατρό για τους αθλητές

αφιέρωμα

μεγάλων επιδόσεων. Με εξετάζει και αφού με ανιχνεύει με ερωτήσεις μου εξηγεί το τεράστιο πρόβλημα που έχω και πως οι λύσεις είναι σχεδόν ανύπαρκτες. Εκτός αν.... "Εκτος τί γιατρέ;...".

"- Κοίταξε, υπάρχουν κάποιες ενέσεις που τις κάνουν όλοι σχεδόν οι αθλητές σε ανάλογες καταστάσεις. Είναι εισαγωγής, βελτιωμένες, δεν πουλιούνται πουθενά αλλά τις φέρνω προσωπικά εγώ από το εξωτερικό θα σου κοστίσουν μόλις 10.000 δρχ. η μία και είναι απόλυτα διασταυρωμένο ότι με τρεις ενέσεις θα είσαι έτοιμος, δυνατός όπως και οι άλλοι, και ίσως καλύτερα και από τους συναθλητές σου.

Γεια σου Βουλγαρία με τις ωραίες ενέσεις σου!! Φυσικά δεν δέχθηκα να δηλητηριαστώ αλλά βρήκα κι εγώ μπροστά μου τη διέξοδο που μέσω του αθλητισμού θα μπορούσα να επιτύχω το αδύνατο. Ο γιατρός βέβαια άφησε να εννοηθούν πόσο μεγάλες και υπέροχες προοπτικές ανοίγονται όταν επιλέγονται αυτές οι ενέσεις και σε ένα υγιές χέρι. Ατσάλι γίνεσαι, γίγαντας, άτλαντας ακόμη και για Ολυμπιακούς αγώνες. Ιατρική και αθλητισμός χέρι - χέρι επιτέλους δίνουν ένα φως στο τούνελ της ημιτελούς προσπάθειας. Δόξα και χρήμα στα πόδια μου.....

Δεν τα ισοπεδώνω όλα. Δεν έχω τέτοια διάθεση. Αλλά δεν μπορώ και να αρκεστώ να ξαναγράψω τα λιβανιστήρια για τις χαρές του αθλητισμού. Μήπως πρέπει να σας τα ξαναγράψω όταν μπορεί ο καθένας να διαλέξει, να κρίνει και να κάνει τρόπο ζωής το αθλείσθαι;

Ομως, πώς να μην γκρινιάξεις για κείνους που λυμαίνονται τους στίβους και τα παλληκαράκια, τους πρόσκαιρους πρίγκιπες που καταλήγουν την επαύριο στη φυλακή για να βγούν με αναστολή και καλή διαγωγή όταν διασπάθισαν άφθονο χρήμα, όταν ρίσκαραν ζωές χρησιμοποιώντας σε νεαρές φλέβες αναβολικά, όταν τη θυσία και την άμιλλα του αθλητισμού την βλέπουν μόνον μέσα από τη διόπτρα του αδρώς εξοικονομείν.

Πώς να μην διαμαρτυρηθείς όταν μπροστά στα μάτια μας κλαίνε οι θρασείς το κλάμα του τάχα αδικημένου, και είναι οι ίδιοι αυτοί, και κανείς άλλος, που χαραμίζουν τις ζωές των αθλητών σε νομικές περιπλοκές, συμβόλαια με λεόντειους όρους, κοιλαράδες μάνατζερς που δεν ξέρουν τί γεύση έχει ο ιδρώτας αλλά εισπράττουν από μία και μόνη "διευθέτηση" όσα άλλοι δεν χωράν ούτε στα πλέον απίθανα όνειρά τους. Μας περνάνε για επαρχιωτάκια, βλάκες και αδύναμους οι κύριοι των

νυχτερινών κέντρων που τώρα πρόσφατα ανακάλυψαν τον αθλητισμό για να φέρουν στο φως της ημέρας το σκοτεινό τους χρήμα και επαγγέλονται δήθεν την πρόοδο και την ανάπτυξη ενώ αποσκοπούν μόνο σε προσωπικά άμεσα γρήγορα και με δόξες και τιμές οφέλη.

Πώς να μην βγείς από τα ρούχα σου όταν ενώ όλα τα μέσα ενημέρωσης μας σπρώχνουν στην άθληση, εμάς και τα παιδιά μας, οι περιβόητοι πρωταθλητές αναλώνονται με πλάγια μέσα στη προβολή τους με ημέτερους δημοσιογράφους που καλλιεργούν έναντι αδρών αμοιβών το *ίματζ* λέει. Κι έρχονται κατόπιν και οι απίθανοι αυτοί τύποι που διοικούν τον αθλητισμό, επιλέγουν ως σωτήρες "αυτούς με το καλό *ίματζ*" αν και εκ των προτέρων ξέρουν πως είναι μόνο φούμαρα και φωτογραφίες ο ταλαντούχος σωτήρας που χρυσοπλήρωσαν, αδικούν τους πραγματικά ταλαντούχους και η ομάδα..., ποιά ομάδα, η ομάδα και η ιδέα του αγνού φίλαθλου καταρρέει σε συντρίμια.

Πώς να μην εξοργιστείς όταν θάβονται προσπάθειες από τους ρομαντικούς των αθλημάτων, τους πραγματικούς ημίθεους που σήμερα θα 'πρεπε να ήταν σημαίες, πρότυπα, είδωλα, αλλά τελικά το σύστημα τους καταλήγει λιμενοφύλακες στην άγονη γραμμή (ζητώ συγγνώμη και από το Λιμενικό σώμα και από την άγονη γραμμή αλλά σχηματικά μόνον τους χρησιμοποιώ. Ετσι κι αλλιώς ή στις ένοπλες δυνάμεις καταλήγουν ή στην αναμονή της επετηρίδας της Γυμναστικής Ακαδημίας). Οι ήρωες και οι ηρωίδες, βορά του συστήματος ή πιο καλά των επιτηδειών που πέρασαν είσπραξαν, κατανάλωσαν, κατέστρεψαν και έφυγαν.

Ο αθλητισμός ΕΙΝΑΙ διέξοδος. Ο αθλητισμός είναι ζωή κι ελπίδα, η ολυμπιακή ιδέα είναι φάρος και ανάσα στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου. Το γραφείο, το κομπιούτερ, η ανεργία, το άγχος, η ανέχεια, οι αρρώστιες βρίσκουν την πανάκεια τους, κι αν όχι αυτήν εξ ολοκλήρου, σίγουρα την προσωρινή απαλλαγή. Πριν από αυτό όμως υπάρχει μια άλλη ανάγκη. Μια στάση που δικαιούμαστε και υποχρεούμαστε να τηρήσουμε.

Η εκπαράθρωση των μικροβίων.

Η μη συντήρηση των παρασίτων και των νεόκοπων ψευτοσωτήρων.

Η κατακραυγή των αδιάφορων και των συμφεροντολόγων.

Για να βρούμε τις διεξόδους και να απεμπλακούμε από τον κύκλο της ανέλεγκτης εξέλιξης που δεν θα αργήσει να αυτοκτονήσει.

αφιέρωμα

Πριν τον υγιή επαγγελματισμό οφείλαμε να στήσουμε στα πόδια του τον ερασιτέχνη αθλητή, που είναι η πηγή κάθε προσπάθειας, το κύτταρο της ανάπτυξης στην αλάνα, τη γειτονιά, το μπασκετάκι της πλατείας. Και τώρα μπορούμε γιατί από τη νομοτέλεια τους δεν θα ξεφύγουν τα σαρκοβόρα που μας κάνουν πλύση εγκεφάλου κάθε ημέρα. Θα χαθούν στην πορεία είτε από ασιτία πλέον γιατί θα έχουν αλληλοκατασπαραχθεί είτε από αυτοκαταστροφή που είναι και το βέβαιον. Εμείς όμως θα είμαστε και τότε παρόντες.

Εμείς οι υγιείς, τα παιδιά μας που λαμπρύνουν τα γηπεδάκια και δεν τρέχουν στα ναρκωτικά, οι νέοι που βρίσκουν τη διέξοδο στα άγχη της ηλικίας τους με γόνιμο τρόπο, τα αγόρια και τα κορίτσια που αντλούν φυσική δύναμη από τον εαυ-

τό τους και την ατμόσφαιρα του αθλητισμού, εμείς όλοι πρέπει να συσπειρωθούμε τώρα. Τώρα με δύναμη.

Ο αθλητισμός κοινωνικοποιεί, εμπλουτίζει με ιδέες, παρηγορεί.

Ο αθλητισμός ενθουσιάζει, παροτρύνει, χαλιναγωγεί, θεραπεύει.

Ο αθλητισμός κεντρίζει, φαντασιώνει καλλιεργεί.

Ο αθλητισμός αγαπά, δημιουργεί, καλλιτεχνεί, διαπλάθει.

Είναι η προοπτική του αύριο και του μεθαύριο. Και πριν τα ίδια τα παιδιά μας μας καταδικάσουν που τους τον αλώσαμε και τον φθείραμε ευθυνόμαστε μέχρι την κάθαρση του. Από κάθε παράσιτο. Υπάρχουν πολλά άλλωστε από αυτά, επώνυμα και ανώνυμα, παράσιτα επί των παρασίτων. Διότι όταν έφτασαν οι βάρβαροι με τα καθρεφτάκια, ο Τραχανάς, ο Σαλιάρας, ο Κόκκαλος, ο Βουλιμιανός, ο Καβουρογιάννης, ο Εικονομίδης, ο Κοσκατάς έφεραν και τους δορυφόρους τους, άλλα έρμαια της πορείας ενός συρφετού. Δεν ξέρω τις βλαβερές συνέπειες των παρασίτων, τους θρήνους των αγνών όμως τους αφου-

γκράζεσαι και αναρωτιέσαι:

Τί θα γίνει; Θα αφήσουμε να χαθούν όλα; Πού είναι οι διέξοδοι;

4. Εφτασα νύχτα στους ξενώνες του Ολυμπιακού Σταδίου όπου διαμένουν οι πρωταθλητές, αργά το βράδυ. Την επομένη αρχίζουν οι προπονήσεις, και ευτυχώς κανείς γραβατωμένος δεν με περίμενε. Ανοιξιάτικη ησυχία και δροσιά στην Καλογρέζα, γαληνεύεις από το αθλητικό τοπίο. Όμως ακούω και κάποια φασαρία κείνη την ώρα 12.30 το βράδυ. Κάποιος κάτι μέταλλα χτυπάει.

Βαδίζω στο σκοτάδι και βλέπω κάποιον στο ημίφως να μαστορεύει.

Πλησιάζω και βλέπω τον Κανέλλο Κανελλόπουλο, αυτόν τον κολοσσό της Ελληνικής ποδηλασίας που ανακάλυψε το άθλημα πριν το ανακαλύψει το Μπράβο Ρούλα. "Τί γίνεται ρε Κανέλλο;"

Ο Κανέλλος πάντα φιλικός και ευγενής. "Τί να σου πω ρε παλληκάρι. Μόλις γυρίσαμε από την Κόρινθο και αύριο έχω να φύγω για το Σούνιο και περιποιούμαι λίγο την "μικρή". Το ποδήλατό του.

Ποιός, ο Κανέλλος. Ο καλύτερος Έλληνας ποδηλάτης όλων των εποχών. Στα 30 του, έχοντας κερδίσει τα πάντα εκτός από χρήμα, έχοντας ήδη δει δόξες και επιτυχίες, όταν οι νεαροί πιτσιρικάδες συναθλητές κοιμούνται, αυτός εκεί. Να γρασσάρει, να λαδώνει, να σφυρηλατεί το πηδάκι που στράβωσε, να παλεύει θαρρείς με τα στοιχειά με μια αφοσίωση μάνας προς παιδί. Τη "μικρή" που τον πήγε πρώτο στην Κόρινθο, και πρώτο θα τον πήγαινε και την επομένη στο Σούνιο. Ολομόναχος μέσα στη νύχτα.

Μη περιμένοντας από κανέναν, αν και θα εδικαιούτο να υπάρχουν τρεις άνθρωποι από πίσω του. "Χμ" να κάνει ο Κανέλλος να τρέχουν σφαίρες αυτοί.

Κι όμως αυτός εκεί μόνος του, εγκατελειμένος αλλά όχι απελπισμένος. Για το μεράκι του, γιατί αγαπούσε αυτό που έκανε γιατί αυτή είναι η ζωή του ολάκερη. Αθλητισμός. Θυσία.

Τον άφησα και δεν ξέρω για πόση ώρα ακόμη παιδεύοταν. Όμως το κράτησα χρέος κάποτε να το φανερώσω, να το πω να το ακούσουν οι νέοι και να ξέρουν πως ο αθλητής είναι ο μοναχικός καβαλάρης. Είναι πρώτα ο ιδεολόγος κι ύστερα όλα τ' άλλα. Είναι πρώτα ο μαχητής, ο άνθρωπος, ο γεννημένος νικητής. Αυτός που χαράζει και γεννάει τη διέξοδο.

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΙΑΣΤΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΝΟΜΩΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΥΝΟΥΧΙΣΜΟ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Ζώκος Κώστας. Φυσικός

Υπάρχουν γεγονότα που είναι δύσκολο στο μέσο πολίτη, αυτόν με την ελλειπή και κατευθυνόμενη ενημέρωση, να τα δεχτεί. Ασχέτως αν τα βλέπει διαρκώς μπροστά στα μάτια του, ασχέτως αν καθημερινά γεύεται τα αποτελέσματά τους, ασχέτως ακόμη και αν κάποιοι προσπαθούν να προβάλουν τις οδυνηρές συνέπειές τους για το μέλλον.

Το άρθρο αυτό γράφεται για να προκαλέσει. Αν βέβαια υπάρχει ακόμη ζωντανή ύλη για να αντιδράσει στην πρόκληση. Αρχή του δεν θα μπορούσε να είναι άλλη από την πολύ περιορισμένη προσέγγιση των εννοιών που συγκροτούν τον τίτλο του.

Το **σχολείο** μπορεί να προσδιοριστεί σαν η κοινωνική εκείνη δραστηριότητα που μεταφέρει την εμπειρία του χθες με μεθόδους οι οποίες πρέπει να είναι όλο και πιο σύγχρονες, στους νέους με στόχο να τους καταστήσει οδηγούς ολόκληρης της κοινότητας στο αύριο. Η δραστηριότητα αυτή έχει να κάνει τόσο με τον χώρο στον οποίο συντελείται η μεταβίβαση της εμπειρίας, όσο και με το χρόνο κατά τη διάρκεια του οποίου γίνεται αυτή η προσπάθεια. Ο χώρος είναι το κτίριο, η αίθουσα διδασκαλίας, το εργαστήριο, το γυμναστήριο, η αυλή και ο χρόνος προσδιορίζεται από το φάσμα των ηλικιών από πέντε μέχρι δεκαοκτώ και για ορισμένους μέχρι είκοσι τρία χρονών.

Ο **βιασμός** σαν λέξη είναι φορτισμένη αρνητικά γιατί έχει να κάνει με τη βία. Τα λεξικά την αναφέρουν σαν "βίαια ενέργεια", ή σαν "κατόπιν σωματικής βίας ασέλγεια". Το ρήμα βιάζω προσδιορίζεται σαν πιέζω, επιβάλλω, επισπεύδω, παραβιάζω, ενώ η βίαση, η βία, η βιασύνη αναφέρεται σαν συνώνυμη με την σπουδή δηλαδή την "περί τινα επι-

στήμη ή τέχνη ενασχόληση προς εκμάνθησίν και άσκησιν αυτής".

Τί σχέση έχει το σχολείο με τον βιασμό, όπως προϋποθέτει ο τίτλος του άρθρου, θα μπορούσε να

αναρωτηθεί ο μέσος χωρίς ενημέρωση πολίτης και αυτά πως δένονται με την **συνωμοσία** δηλαδή την "μετά ή άνευ όρκου συνένωση πολλών επί κακώ ή προς εκτέλεση πράξης εσχάτης προδοσίας" και τον **ευνουχισμό**, τη πράξη η οποία καθιστά τον αποδέκτη της ανίκανο και άγονο, χωρίς δυνατότητα αναπαραγωγής με τη συντρι-

βή των οργάνων που είναι για το σκοπό αυτό, είτε κατά την κυριολεκτική, είτε κατά τη μεταφορική προσέγγιση του όρου.

Αποδέκτης όλων αυτών των αρνητικών ενεργειών αναφέρεται ο **νέος**, το αποτέλεσμα και η αιτία μαζί των διαδικασιών της εξέλιξης μιας μεγάλης οντότητας, της κοινότητας. Ο **νέος άνθρωπος** αποτελεί την διαδικασία προώθησής της στο Αύριο, της επιβίωσής της σαν οντότητα με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που την προσδιορίζουν και το κυριότερο της τελειοποίησής της με τη μετεξέλιξή της σε σταθερότερες οργανωτικές δομές.

Τα στοιχεία που υπάρχουν, είτε από την καταγραφή των εμπειριών που η καθημερινή αλληλεπίδραση με την σχολική και κοινωνική πραγματικότητα γεννάει, είτε από τη διαχρονική συσκόπηση αριθμητικών στοιχείων που καταγράφουν τις τάσεις των αποδόσεων πρακτικών που επιβάλλονται κατά τη διάρκεια συγκεκριμένων χρονικών περιόδων, οδηγούν στο συμπέρασμα πως στο σημερινό ελληνικό σχολείο συντελείται ένας χωρίς προηγούμενο βιασμός των νέων με την

ενεργό ή παθητική συμμετοχή σ' αυτόν όλων των παραγόντων πολιτείας, διευθυντών, καθηγητών, γονέων, κοινωνίας. Τα ίδια στοιχεία οδηγούν στο συμπέρασμα πως βρίσκεται σε εξέλιξη μια συνωμοσία συνειδητή ή μη, κατά του αύριο ολόκληρης της κοινότητας που στοχεύει στον ευνουχισμό των δυνάμεων του αύριο, των νέων, έτσι ώστε να καταστούν ανίκανοι να αναπαράγουν τον καινούριο πολιτισμό της κοινότητας και να καταστούν παθητικοί αποδέκτες των λογικών που οι δυνάμεις του χθες προσπαθούν να συντηρήσουν σαν κοινωνικά κυρίαρχες.

Μετατρέπονται οι νέοι σε παθητικά όντα που με τη χορήγηση των κατάλληλων ναρκωτικών κρατούνται ελεγχόμενοι θεατές της πορείας μιας κοινωνίας που δεν είναι δικιά τους, αλλά τους επιβάλλεται.

Στόχος του άρθρου είναι η παράθεση των στοιχείων που οδήγησαν τον συγγραφέα στην αντίληψη που περιγράφεται στις παραπάνω γραμμές και η ενεργοποίηση ή το ανακάτεμα αν θέλετε του συλλογικού προβληματισμού της κοινότητας με την κατάθεση του προβληματισμού του. Φυσικά από την αρχή θα πρέπει να δηλωθεί πως ευχή δεν είναι άλλη από το να είναι όλα αυτά λάθος, να μην έχουν καμιά σχέση με την πραγματικότητα που βιώνουμε και να αποτελούν μια περιορισμένη οπτική ματιά του κοινωνικού γίνεσθαι.

ΠΟΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ;

Το σχολείο αποτελεί ένα στάδιο στην εξελικτική πορεία των μηχανισμών που αναπτύσσονται από

την κοινωνία με στόχο τη διαμόρφωση συγκεκριμένης συμπεριφοράς από τα νέα μέλη. Στην κοινωνική αυτή διαμορφωτική διαδικασία τα παλαιότερα μέλη καθοδηγούν τα νεότερα με αρχικό τουλάχιστον στόχο την ανάπτυξη μηχανισμών αναπαραγωγής που θα εξασφαλίζουν τη διάρκεια της κοινωνίας.

Στην εξέλιξη των κοινωνιών, όσο η δομή τους περνά από την αγροτική στη βιομηχανική της φάση, όσο συμβαίνουν φαινόμενα μετατόπισης πληθυσμών από αγροτικές περιοχές σε αστικά κέντρα τόσο η παιδαγωγική διαδικασία περνά από τους φυσικούς της δρόμους (μητέρα, οικογένεια, χώρος ζωής - εργασίας κ.λ.π.) στις τεχνιτές παιδαγωγικές κοινότητες. Μια τέτοια είναι το σχολείο.

Παράλληλα το κράτος "προϊόν της κοινωνίας σε ορισμένη βαθμίδα ανάπτυξης", όλο και πιο πολύ παίζει κυρίαρχο ρόλο στη παιδαγωγική διαδικασία με την προγραμματισμένη εκπαίδευση. Το σχολείο γίνεται ο επίσημος και αποκλειστικός επιφορτισμένος κρατικός μηχανισμός (μια αποκλειστικότητα που κατοχυρώνεται με το δικαίωμα - μονοπώλιο της πιστοποίησης των "γνώσεων"), για την αναπαραγωγή των κανόνων των οποίων η γνώση θα οδηγεί στην ενσωμάτωση των νέων στην κοινωνία, εξασφαλίζοντας έτσι τη διάρκειά της.

Στόχος λοιπόν του σχολείου είναι η αναπαραγωγή της νικήτριας κάθε φορά κυρίαρχης αντίληψης. Αυτός ακριβώς ο στόχος το καθιστά κατευθυνόμενο προς την κατεύθυνση που οι νικητές θέλουν και οι οποίοι σαν κύριο σκοπό τους έχουν την χρονική επέκταση της κυριαρχίας τους.

Οι διαχειριστές της πολιτικής πραγματικότητας της χώρας μας, κεντρικοί και περιφερειακοί, οργανώνουν το σχολείο πάντα μ' ένα νεφελώδη τρόπο που η πολιτική κατάσταση επιβάλλει. Φαίνεται πως όπως η χώρα μας έτσι και το σχολείο κινείται ανάμεσα στη γενικότερη λογική του "εκσυγχρονισμού" που επιβάλλεται συνήθως από τον διεθνή περίγυρο και την άρνησή του που η αντίσταση της ίδιας της κοινωνίας προωθεί. Ετσι οδηγούμαστε σε αλλοτρίωση των "πολιτικών βουλήσεων" και στην προσαρμογή τους - λέγε με πολιτικό κόστος - με αποτέλεσμα όλα άρα και το σχολείο στη χώρα μας να κινείται ανάμεσα στην λογική του κομφορμισμού και της άρνησής του.

Η ανισορροπία ανάμεσα στις λογικές ενός εγωϊστικού κέντρου και μιας μίζερης περιφέρειας, είναι ένα προϊόν - φαινόμενο αυτής της αντίφασης. Το ανύπαρκτο σύστημα της εκπαίδευσης, το σύστημα των εξετάσεων, η παραπαιδεία είναι

μερικά μόνο προϊόντα - φαινόμενα της ίδιας αντίφασης.

Είναι φανερό πως στην Ελλάδα σήμερα η εκπαίδευση φαίνεται πως κινείται ανάμεσα σε "νταβατζήδες" που την προωθούν και "παπατζήδες" που την εκμεταλλεύονται.

Τα μαθήματα ενώ έχουν κάποιους προκαθορισμένους σκοπούς, όπως για παράδειγμα στην περιοχή της Φυσικής μερικοί είναι: να αποκτήσουν οι μαθητές ικανότητα να ερμηνεύουν τα φαινόμενα, να προκληθεί το ενδιαφέρον τους για την επιστημονική έρευνα, να αναπτύξουν οι μαθητές τις νοητικές τους ικανότητες (κρίση, φαντασία κτλ.) καθώς και κοινωνικές αρετές, όπως την συνεργατικότητα, την υπευθυνότητα. Αυτούς τους σκοπούς πρέπει να προσπαθούν οι εκπαιδευτικοί να πετύχουν ακολουθώντας ένα βιβλίο που η πολιτεία τους προμηθεύει και με την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας που η παγκόσμια έρευνα μας αποκαλύπτει. Ομως ούτε το πρόγραμμα των μαθημάτων είναι κοντά σ' αυτό που θέλει να αναπτύξει, ούτε το βιβλίο πολλές φορές - ιδίως στο λύκειο - που ακολουθούν οι εκπαιδευτικοί, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων δεν γίνεται παρά αυτό που η λογική του κομφορμισμού επιβάλλει.

Ενώ επιχειρείται από τη μια μεριά δηλαδή ο "εκσυγχρονισμός", πάντοτε επιβαλλόμενος απ' έξω, με τις προτάσεις των διαφόρων κυβερνήσεων για τη στοχοθεσία των μαθημάτων, τους τρόπους προσέγγισής τους στο σχολείο, τους τρόπους εξέτασής τους κ.λ.π. αλλά ακόμη και την επιλογή τους σαν μέρος της σχολικής πραγματικότητας, από την άλλη μεριά η ίδια η σχολική πραγματικότητα επιβάλλει την άρνησή του. Η προσαρμογή των εκπαιδευτικών σε προηγούμενες αντιλήψεις και λογικές, η αυξημένη αδράνειά τους σε νέες προτάσεις, η περιχαράκωση σε στενά ελληνικά πλαίσια σαν να είμαστε εμείς μόνο οι κήτορες της απόλυτης αλήθειας, η άρνηση στην αποδοχή των προτάσεων άλλων χωρών με οργανωμένη έρευνα στο χώρο της εκπαίδευσης κ.ά. αποτελούν μερικά μόνο στοιχεία που περιγράφουν την άρνηση αυτή.

Εύκολος δρόμος απάντησης στην υπηρεσία του πολιτικού κόστους η αλλοτρίωση της "πολιτικής

βούλησης" για εκσυγχρονισμό. Τα όποια μέτρα παραμένουν ημιτελή, χωρίς υποστήριξη, εγκαταλείπονται στον πατριωτισμό ορισμένων εκπαιδευτικών με μεράκι στους οποίους δεν παρέχεται κανένα ενισχυτικό κίνητρο και καθώς αυτοί έρχονται αντιμετώποι συνεχώς με την κυρίαρχη αντίληψη της άρνησης, τα μέτρα εκφυλίζονται και δεν προσφέρουν τίποτε από αυτά για τα οποία προτάθηκαν.

Η πολιτεία επιβάλλει ακόμη μια γενικότερη κατάσταση που λειτουργεί αρνητικά στη διαμόρφωση του γενικού κλίματος. Δεν προσφέρει καθόλου ή προσφέρει περιορισμένη επιμόρφωση στα στελέχη της, τους εκπαιδευτικούς, δεν προσφέρει

κίνητρα για να προωθήσει την λογική της διαρκούς επιμόρφωσης, αμοιβεί τους εκπαιδευτικούς με το χειρότερο τρόπο, με εξευτελιστικά χαμηλά ποσά που λειτουργούν αποτρεπτικά για την όποια επιπλέον δραστηριότητά τους. Επιβάλλει μ' ένα ανόητο εξεταστικό σύστημα την παραπαιδεία και γίνεται υπεύθυνη για την ανάπτυξη μιας λογικής πτώσης, που επιβάλλει την ενασχόληση μ' εκείνα μόνο τα μαθήματα που χρειάζονται και με τέτοια προ-

σέγγιση που θα οδηγήσει σε επιτυχία.

Από πρώτη ματιά οι λέξεις "χρειάζονται" και "επιτυχία" φαίνεται να ακούγονται όμορφα και να θεωρείται εύλογο το ερώτημα για ποιά λογική πτώσης μιλάμε. Μόνο που το "χρειάζονται" έχει να κάνει με την ενασχόληση με τα μαθήματα της κάθε δέσμης χωρίς να λειτουργούν αυτά ούτε σ' ένα μικρό ποσοστό προς την επίσημη κατεύθυνση για την οποία εισήχθησαν αυτά για να διδάσκονται στο σχολείο, ενώ η "επιτυχία" έχει να κάνει με το κυρίαρχα επιθυμητό, το πέρας σε μια σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και όχι την καλλιέργεια του πνεύματος, την ολοκλήρωση της προσωπικότητας και όλα εκείνα τα μεγάλα τα οποία ακούγονται κάθε φορά από τους μεγαλόσχημους όταν μιλάνε για το σχολείο.

Ακόμη επιβάλλει ένα χωρίς αξιοκρατία τρόπο διοίκησης του σχολείου με τοποθετήσεις πέρα για πέρα κομματικές έτσι που κάθε αλλαγή στη πολιτική σκηνή της χώρας να οδηγεί σε αλλαγές στις διευθύνσεις. Τις περισσότερες φορές οι θέσεις καλύπτονται από άτομα κομματικά υπόδουλα,

αφιέρωμα

άτομα με ανεπάρκεια στη διοίκηση, στην οργάνωση του χώρου, στον οραματισμό των καινούριων δρόμων που θα μπορούσε το σχολείο να οδηγήσει τους νέους. Βέβαια σαφώς και υπάρχουν εξαιρέσεις και σαφώς και υπάρχουν στις διευθύνσεις άνθρωποι που αξίζουν τον θαυμασμό μας όμως αυτοί είναι απλά για να επιβεβαιώνουν τον κανόνα.

Αυτές οι διευθύνσεις φυσικό είναι να μη αναπτύσσουν καμιά πρωτοβουλία, να μην προωθούν καμιά καινοτομία και το χειρότερο να πνίγουν ή να προσπαθούν να πνίξουν κάθε φωνή που θέλει να προτείνει βήματα προς τα εμπρός. Αποτέλεσμα είναι η κατάσταση του σημερινού σχολείου του μίζερου και κλεισμένου στον εαυτό του ιδρύματος

που σέρνεται από τον γύρω περίγυρο αντί να φωτίζει και να επιβάλλει τρόπους ζωής. Αποτέλεσμα είναι η ενίσχυση της αντίληψης που προωθεί η κεντρική πολιτική για τα χρήσιμα μαθήματα και τους τρόπους διδασκαλίας τους. Αποτέλεσμα τελικό όμως είναι ο βιασμός και ο ευνουχισμός των νέων που σημαίνει βιασμό και ευνουχισμό του ίδιου του κοινωνικού μας αύριου.

Ο ΒΙΑΣΜΟΣ

Σ' ένα σχολείο που έχει επιφορτιστεί ιστορικά για να παίζει ρόλο του αναπαραγωγού της κοινωνικής δομής, αλλά και της υπέρβασής της σε σχήματα που οι συλλογικές κοινωνικές εμπειρίες προτείνουν, το κομματικής αντίληψης κράτος επιβάλλει μια ανισόρροπη κατάσταση, αποτέλεσμα της δικής του ταλάντωσης ανάμεσα σε εκσυγχρονιστικές διεξόδους και στην άρνησή τους. Δέσμιο το κράτος - κόμμα απ' τις δυνάμεις κοινωνικής αδράνειας που το συντηρούν και συντηρούνται από αυτό, επιβάλλει λογικές παρακμής τις οποίες τις διατηρεί με την ανάλογη στελέχωση όλων των

επιπέδων του σχολείου. Το σχολείο μετατρέπεται σε μηχανισμό βιασμού των νέων.

Κατ' αρχή η εξεταστική λογική επιβάλλει την φροντιστηριακή αντίληψη σαν κυρίαρχη, αφού ο μαθητής θέλει να πετύχει και όχι να μάθει, θέλει να ολοκληρώσει την ύλη και όχι να ολοκληρώσει την προσωπικότητά του και το κυριότερο θέλει να τα κάνει αυτά χωρίς μεγάλο κόπο γιατί έτσι άλλωστε του λένε όλα τα διαφημιστικά έντυπα που τον ενημερώνουν. Οι ίδιοι οι φροντιστηριακοί μηχανισμοί που έρχονται, σωστά κινούμενοι μέσα στην πολιτική αυτή της ανισορροπίας για να καλύψουν αυτό που προσφέρεται για κάλυψη, αποτελούν χορηγούς των κομμάτων που συνήθως εναλλάσσονται σαν κυβερνήσεις. Αλλωστε μεγάλοι ιδιοκτήτες φροντιστηρίων συχνά είναι υποψήφιοι στα διάφορα κόμματα, πράγμα δύσκολο για τους κρατικούς λειτουργούς του σχολείου. Το κράτος - κόμμα φροντίζει γι' αυτό και με τη σειρά του γίνεται αποδέκτης της ευγνωμοσύνης αυτών για τους οποίους φροντίζει.

Φροντίζει το κράτος - κόμμα για την εδραίωση της φροντιστηριακής λογικής με τις εξετάσεις, αλλά τη φροντίζει επίσης και με τις στελεχώσεις των θέσεων διεύθυνσης. Ετσι το ίδιο το σχολείο δεν προωθεί τις καινούριες αντιλήψεις αλλά γίνεται ουραγός μιας κοινωνικής καθυστερημένης αντίληψης. Το ίδιο το σχολείο μετατρέπεται σε φροντιστήριο και μάλιστα στη χειρότερή του μορφή αφού είναι συνδεδεμένο στο μυαλό των μαθητών με την έννοια του αναγκαίου κακού. Οι διευθύνσεις συντηρούν κάτι τέτοιο μιας και η λογική τους είναι όχι πώς θα δράσει το σχολείο επάνω στους μαθητές του για να τους οδηγήσει στο φως, ώστε οι ίδιοι να κτίσουν ένα καλύτερο κόσμο, αλλά πως θα μετατρέψουν το σχολείο σ' ένα κρατικό φροντιστήριο για να δώσουν αυτά που όλα τα φροντιστήρια δίνουν, την προσωρινή και επιπόλαιη γνώση, για να έχουν καλά αποτελέσματα. *Την τύφλα τους την μαύρη*, που λέει και ο Λαός, όταν δεν είναι αλλοτριωμένος.

Μέσα στη λογική αυτή καταστρέφεται κάθε δημιουργική πρωτοβουλία αρκετών εκπαιδευτικών που παρακολουθούν με αγωνία τα δρώμενα και τη καταστροφή και προσπαθούν να αντιδράσουν. Ο συγγραφέας αυτού του άρθρου είναι μάρτυρας αρκετών τέτοιων απαράδεκτων παρεμβάσεων.

Όταν ξεκίνησε πριν πολλά χρόνια στην αρχή της λειτουργίας του πολυκλαδικού, να στήσει το πρώτο εργαστήριο Φυσικής, χωρίς να κάνει τίποτε άλλο από να προσπαθήσει να εφαρμόσει στο ελλη-

αφιέρωμα

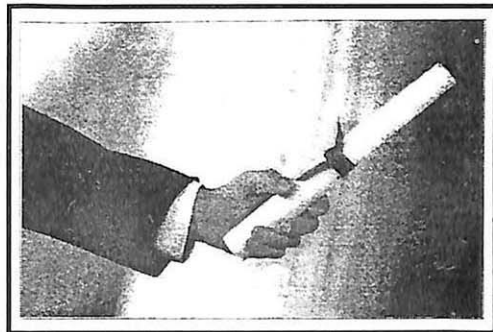
νικό σχολείο εκείνα που στα συνέδρια μεγαλοσχήμονες αναφέρουν με πομπώδες ύφος πως πρέπει να γίνουν, χωρίς να κάνει τίποτε άλλο από αυτό που σε πολλά προχωρημένα κράτη συνέβαινε ήδη, χωρίς να κάνει τίποτε άλλο από αυτό που η σύγχρονη έρευνα στη διδακτική της Φυσικής έβρισκε πως έπρεπε να γίνει. Ακόμη ότι σε όλες τις ψευτοσυνδικαλιστικές διακηρύξεις τάχα υπάρχει σαν αιτούμενο. Η απάντηση της διεύθυνσης ήταν απaráδεκτη. Πλήρης άρνηση και πολεμική ακόμη και στην πρόταση. *Τί προσπαθείς να κάνεις ήταν τα λόγια του στελέχους της διεύθυνσης αφού οι μαθητές δεν χρειάζονται αυτά τα πράγματα. Κοίτα στα φροντιστήρια δεν έχουν εργαστήρια. Τον έξυπνο πας να κάνεις;* Οι εξετάσεις δεν απαιτούν εργαστήριο και οι αίθουσες χρειάζονται. Με πολλή πίκρα και ψυχική φθορά έγινε ένας αγώνας που τελικά οδήγησε, μετά από καταλήψεις αιθουσών και κάτω από διαρκή πόλεμο και σκληρή εργασία, στην οργάνωση ενός εργαστηρίου Φυσικής που σήμερα είναι γνωστό σε όλη σχεδόν την Ελλάδα. Θα θυμούνται ίσως αρκετοί Βεροιώτες το ρόλο του κατά την διάρκεια του φαινομένου το Τσερνόμπιλ. Τότε που θα μπορούσε η Βέροια να συνδεθεί με το πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης - είμασταν στο παρά πέντε για κάτι τέτοιο - αλλά η στενή αντίληψη της τότε δημοτικής αρχής δεν επέτρεψε τη χορήγηση μικρού χρηματικού ποσού που θα βοηθούσε σ' αυτό.

Ίσως για το θέμα αυτό να χρειαστεί να μιλήσουμε ξανά για να δούμε πως δεν είναι μόνο το κέντρο που επιβάλλει μια λογική συμπίεσης, αλλά και ο επαρχιωτισμός και στενοί ορίζοντες των τοπικών μας αρχόντων που φέρνουν την περιοχή μας στη μίζερη μοίρα της.

Κάποια άλλη φορά ένα μέρος των μαθητών ενεργοποιήθηκε προς την κατεύθυνση της λειτουργίας στο χώρο του σχολείου ραδιοφωνικού σταθμού. Άλλοι μαθητές άρχισαν να οργανώνουν δισκοθήκη, άλλοι να συγγράφουν κείμενα για χρήση, άλλοι να ετοιμάζονται να τα "παίξουν" στο ραδιόφωνο, άλλοι να οργανώνουν το τεχνικό μέρος της υπόθεσης. Όμως η άποψη της διεύθυνσης ήταν πως κάτι τέτοια ήταν σαχλαμάρες και πως ο ρόλος του σχολείου είναι να ετοιμάζει τους μαθητές για το πανεπιστήμιο και πως αυτό έπρεπε να γίνει. Αυτή η προσπάθεια τελικά ναυάγησε. Όπως ναυάγησε η προσπάθεια του πολυκλαδικού λυκείου να βγάλει εφημερίδα μετά τα δύο - τρία πρώτα φύλλα. Υπεύθυνοι για το φρένο στις προσπάθειες αυτές των μαθητών να βγάλουν το σχολείο από την ηληθιότητά του ήταν και συνεχίζουν

να είναι οι διευθύνσεις, αυτά τα κομματικά τοποθετημένα άχρωμα δημοσιοϋπαλληλικά όργανα. Αυτά συνεχίζουν να λειτουργούν ένα σχολείο που βιάζει τους νέους και τους στερεί κάθε δυνατότητα να λειτουργήσουν για να αναπτύξουν τις δημιουργικές δυνάμεις που κρύβουν μέσα τους.

Αφού έτσι τα κάνουν στα φροντιστήρια έτσι θα τα κάνουμε και εμείς τα μαθήματα, μου έλεγε πριν κάποιο καιρό στέλεχος διεύθυνσης, όταν του εγίνετο ενημέρωση για τους τρόπους διδασκαλίας και τα βιβλία που η έρευνα στη παιδαγωγική και στη ψυχολογία προτείνει σήμερα για την καλύτερη εκπαίδευση των παιδιών. Αν κάτι τέτοιο μάλιστα λέγεταί από διεύθυνση σχολείου που θέλει να λέγεται πως προωθεί τη σύγχρονη άποψη, τί να πούμε για τα υπόλοιπα.

Υπάρχουν και πολλές άλλες παρόμοιου κάλλους εικόνες που δείχνουν πως τα σχολεία σήμερα βοηθούν στο βιασμό των νέων αλλά δεν υπάρχει λόγος να αναφερθούν. Ενα είναι σίγουρο τα σχολεία σήμερα λειτουργούν σαν μηχανισμοί βιασμού των σπουδαστών τους. Η έξω από το σχολείο φροντιστηριακή πραγματικότητα τα βιάζει και η πολιτεία κάνει ότι μπορεί για να συντηρήσει αυτή την κατάσταση, επιβάλλοντας την λογική του βιασμού.

Βέβαια για το κράτος - κόμμα υπάρχει το κίνητρο για μια τέτοια κατάσταση. Το μεγαλύτερο μέρος σήμερα των αποφοίτων εκπαιδευτικών βρίσκεται και δραστηριοποιείται στο χώρο έξω από το επίσημο σχολείο. Αυτούς τους χρειάζεται, είναι ψηφοφόροι του, θα πρέπει να τους κρατήσει δικούς του. Όλες οι κινήσεις του λοιπόν θα πρέπει να παίρνουν υπόψη τους και αυτή τη διάσταση και την παίρνουν.

Οι γονείς από την άλλη μεριά βιώνουν μια πραγματικότητα βιασμού, βιώνουν την λογική που επιβάλλεται, πιστεύουν πως έτσι είναι το σωστό και φωνάζουν γι' αυτό. Εγκλωβισμένοι στη λογική πως αφού οι περισσότεροι λένε πως θα γίνει σεισμός, αυτός θα γίνει, στην λογική πως αφού πολλοί λένε πως θα καταστραφεί η Γη, αυτή θα

αφιέρωμα

καταστραφεί, προβάλλουν αντιστάσεις, μεγάλες αντιστάσεις σε κάθε νέο τρόπο προσέγγισης των παιδιών τους, που η παγκόσμια εμπειρία επιτρέπει, χρηματοδοτώντας το παλιό, χρηματοδοτώντας και μάλιστα αδρά τον βιασμό τους, πράγμα που επιμένουν να το κάνουν ακόμη και όταν βλέπουν τα αποτελέσματα του βιασμού μπρος στα μάτια τους.

Χωρίς ενημέρωση οι ίδιοι γίνονται εύκολα θύματα των επιτήδειων που τους εκμεταλλεύονται. Νομίζουν πως η γνώση τους που συνήθως είναι εμπειρική από το σχολείο που οι ίδιοι είχαν φοιτήσει τους καθιστά ικανούς να κρίνουν και να έχουν άποψη για θέματα που η μελέτη τους απαιτεί συνεχή διάθεση χρόνου και σκληρή εργασία.

Λειτουργούν έτσι σαν κάποιους συνοδούς ασθενών που έχοντας διαβάσει κάποια πράγματα ή έχοντας κάτι ακούσει για μια ασθένεια, παρεμβαίνουν στο έργο του γιατρού που υπεύθυνα προσπαθεί να βρει λύσεις στο πρόβλημα του ασθενούς. Τολμούσε πριν από κάποια χρόνια γονέας να κάνει κριτική σε βιβλίο προϊόν διαρκούς έρευνας που άλλαξε την πορεία μεγάλης χώρας καθιστώντας την παγκόσμιο κυρίαρχο, χωρίς να το έχει δει, χωρίς να έχει τις γνώσεις για να το κρίνει, μεταφέροντας απόψεις ενός φροντιστή που δεν μπορούσε να το διδάξει στο παιδί του γιατί δεν είχε χρόνο για να το διαβάσει, επειδή λέει τον πλήρωνε; Μη χειρότερα!

Αν οι γονείς θα μπορούσε να έχουν το ελαφρυντικό της άγνοιας, δεν μπορεί κανείς να ισχυριστεί κάτι τέτοιο για τα διευθυντικά στελέχη της εκπαίδευσης ούτε και για τους παραπάνω από αυτά, είτε σε τοπικό επίπεδο βρίσκονται είτε σε κεντρικό. Αυτοί δεν έχουν κανένα ελαφρυντικό για το βιασμό που συντελείται στους νέους στο σχολείο. Εννοείται πως υπάρχουν φωτεινές εξαιρέσεις μα είναι φαίνεται μόνο για να επιβεβαιώνουν τον κανόνα.

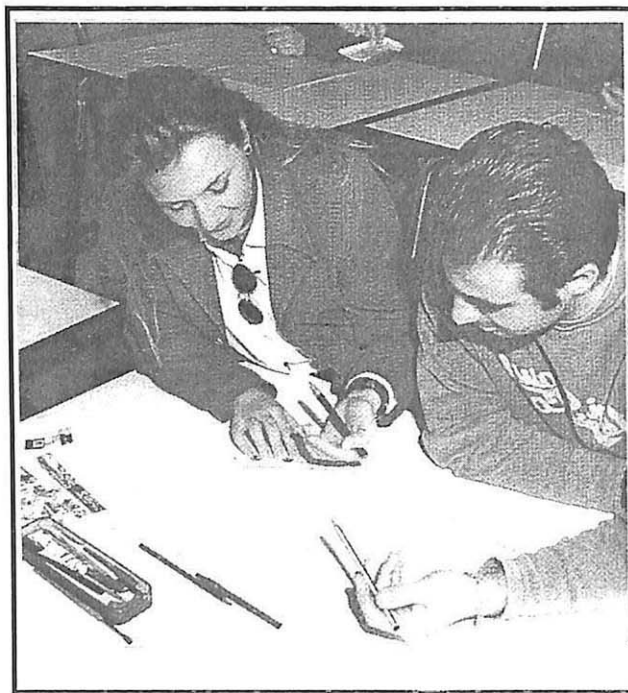
Η ΣΥΝΟΜΩΣΙΑ

Το κράτος - κόμμα που επιβάλλει την κυρίαρχη λογική, τα φροντιστήρια που είναι τα προϊόντα αυτής της λογικής και την εκμεταλλεύονται - ποιός θα μπορούσε να τα κατηγορήσει; - τα διευθυντικά στελέχη της εκπαίδευσης τα οποία με τον δημοσιούπαλληλισμό τους και την οσφιοκαμψία τους και το χαμηλό επίπεδο γνώσεων υπηρετούν, θρέφουν και αναπαράγουν αυτή τη λογική, αλλά και οι γονείς παρασυρμένοι, χωρίς ενημέρωση που υποστηρίζουν αυτό μόνο που πληρώνουν με μετρητά, έχουν στήσει όλοι μια καλή συνομωσία εναντίον των νέων, εναντίον του αύριο της κοινωνίας και συνειδητά ή ασυνείδητα συμμετέχουν σ' αυτήν.

Οργανώνουν κατ' αρχήν ένα σχολείο πέρα για πέρα αποστεωμένο από κάθε ουσία της ζωής και του πολιτισμού. Ένα σχολείο που στίβει τον νέο από όποιο ζωντανό στοιχείο είχε επάνω του όταν πρωτοήλθε σ' αυτό και τον μετατρέπουν σ' ένα παπαγάλο. Του στερούν τη δυνατότητα για κάθε δημιουργία, ακόμη και κάθε δημιουργική σκέψη και τον εκπαιδεύουν να κάνει μηχανικές ενέργειες που θα του δώσουν την δυνα-

τότητα κάποια στιγμή στο τέλος της εκπαίδευσης να θυμηθεί πως η απάντηση που του ζητήσανε "βρίσκεται στο κάτω μέρος της σελίδας που είναι αμέσως μετά από μια φωτογραφία με πολλά χρώματα".

Στερούν από τους μαθητές την χαρά να λειτουργήσουν σαν ομάδα που θα παράγει ίσως ένα δικό της πολιτισμό, γι' αυτό το λόγο δεν οργανώνουν βιβλιοθήκες στα σχολεία, δεν οργανώνονται κοινωνικές παρεμβάσεις από τους μαθητές στα πλαίσια του σχολείου, δεν επιτρέπεται η λειτουργία ραδιοφωνικών σταθμών και δεν ενθαρρύνεται η έκδοση εφημερίδων παρόλο που αυτό θα κινητοποιούσε ένα σημαντικό αριθμό μαθητών στο να παράγουν, να σκεφτούν, να οργανώσουν, να ζήσουν. Το σύστημα και οι υπηρέτες του είναι αμίλικοι. Οι νέοι μαθητές πρέπει από το σχολείο να μετατραπούν σε μηχανές απομνη-

αφιέρωμα

μόνευσης και μάλιστα προσωρινής. Κάθε χρήση του σχολείου για διαμόρφωση διαδρόμων απελευθέρωσης πρέπει να απαγορεύεται. Πόσοι μαθητές σήμερα δεν είναι γνώστες μουσικής και καλοί χρήστες μουσικών οργάνων; Σε πόσα όμως σχολεία υπάρχουν κουαρτέτα ή συγκροτήματα μεγαλύτερα ή μικρότερα που να κάνουν αυτό που ξέρουν μέσα στο σχολείο για την πολιτιστική του ανάπτυξη; Πόσοι μαθητές που ζωγραφίζουν ενθαρρύνονται να εκθέσουν τα έργα τους στο σχολείο και να το μετατρέψουν σε χώρο πολιτισμού; Πόσες εκθέσεις φωτογραφίας έγιναν στα σχολεία με τις φωτογραφίες των ίδιων των μαθητών; Πόσες διευθύνσεις σχολείων ενθάρρυναν τους μαθητές που ασχολούνται με τον χορό και είναι αρκετοί - να δημιουργήσουν στο σχολείο ομάδες χορού; Πόσες άλλες δραστηριότητες που η φαντασία των νέων μπορούσε να οργανώσει αφήνονται από το σχολείο βιαστές να προχωρήσουν και να το μετατρέψουν σε φάρο που να φωτίζει όλη την υπόλοιπη κοινωνία;

Θα μπορούσε ίσως κάποιος να πεί: καλά αυτά όμως με το θέατρο δεν είναι τα πράγματα έτσι. Εκεί δημιουργούνται θεατρικές ομάδες και παίρνουν μέρος σε διαγωνισμούς που προκηρύσσουν η Νομαρχία ή οι Δήμοι ή το Υπουργείο. Σωστά, αλλά ας προσέξουμε πότε και πως δημιουργούνται αυτές οι θεατρικές ομάδες. Πάντα υπάρχει ένας διαγωνισμός που θα είναι η αιτία δημιουργίας μιας τέτοιας θεατρικής ομάδας, η οποία μάλιστα μετά τον διαγωνισμό θα διαλυθεί μαζί με τη χαρά των παιδιών που συμμετείχαν και δημιούργησαν. Ακόμη μια φορά κάποιος διαγωνισμός κατευθύνει τις κινήσεις του σχολείου, ακόμη και σε αυτό τον τόσο σημαντικό τομέα του πολιτισμού. Το σχολείο ακόμη και εδώ βιάζει τους μαθητές του δεν τους επιτρέπει να ολοκληρώσουν την χαρά της δημιουργίας τους.

Μα μήπως είναι στην περιοχή του πολιτισμού που γίνεται φανερό η συνομωσία που βρίσκεται σε εξέλιξη; Κάθε δημιουργική και πρωτοπόρα δραστηριότητα εμποδίζεται ή χλευάζεται τουλάχιστον στην αρχή της και αυτό σίγουρα αποθαρρύνει πολλούς εκπαιδευτικούς και μαθητές με μεράκι να προχωρήσουν σε τέτοιες ενέργειες. Τα μαθήματα επιβάλλεται να διδάσκονται με τον πιο αντιεπισημονικό τρόπο. Πόσα σχολεία είδατε να κάνουν το μάθημα της ιστορίας στο μουσείο ή στα αρχαία ευρήματα τόσο της Βέροιας όσο και του υπόλοιπου νομού; Πόσες φορές έγινε το μάθημα των θρησκευτικών σε μια βυζαντινή εκκλησία ή της οικολογίας σ' ένα δασάκι;

Η διδασκαλία κάθε μαθήματος γίνεται ξεκομμένη από τα υπόλοιπα, το καθένα με μέθοδο διαφορετική, με χρήση διαφορετικών συμβόλων για την παράσταση των ίδιων οντοτήτων, χωρίς κανένα συντονισμό ώστε να επιτευχθεί στο σχολείο μια ολική προσέγγιση του μαθητή και μια ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Τα πορίσματα της σύγχρονης ψυχολογίας και τα ευρήματα των ερευνών στην περιοχή της διδακτικής των διαφόρων μαθημάτων ούτε σαν αναφορά δεν επιτρέπεται να δοθούν και όπως έγινε

φανερό από προηγούμενες αναφορές κάθε εφαρμογή καινούριου πολεμάται από όλο το σύστημα και τους υπηρέτες του. Η λογική του βιασμού επιβάλλει να χρησιμοποιείται ο μαθητής για να ολοκληρώνεται η ύλη και όχι να χρησιμοποιείται η ύλη για να ολοκληρώνεται ο μαθητής. Έτσι το πρόβλημα κάθε σχολείου και κάθε διευθυντή είναι πώς πήγε η ύλη και όχι πώς πήγαν οι μαθητές. Ο μαθητής οδηγείται στο παιχνίδι της απομνημόνευσης της όποιας ύλης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη καθόλου το νοητικό επίπεδο που είναι συνάρτηση της ηλικίας των μαθητών. Παρατηρούμε στο γυμνάσιο να έχουν οι μαθητές πάνω από σαράντα (40) ενότητες στη Φυσική για παράδειγμα, τόσο διαφορετικές σε απαιτούμενη υποδομή για την κατανόησή τους, που δυσκολεύουν ακόμη και τους καθηγητές που τα διδάσκουν. Παρόμοια συμβαίνουν σε όλα τα μαθήματα και όμως απαιτούμε από τα παιδιά να τα αποστηθίσουν και μετά παραξενευόμαστε γιατί οι μαθητές δεν θυμούνται στο λύκειο τα μαθήματα που έκαναν

αφιέρωμα

στο γυμνάσιο, στο πανεπιστήμιο τα μαθήματα που εκαναν στο λύκειο ή παραξενευόμαστε που οι μαθητές δεν αγαπούν το ένα ή το άλλο μάθημα ή και ολόκληρο το σχολείο. Πόσοι διευθυντές σχολείου, που εννοείται πως τα οργανώνουν προς τη κατεύθυνση της επιτυχίας, αναρωτήθηκαν πόσο ταιριάζουν τα θρησκευτικά για παράδειγμα με τη βιολογία ή η μια ενότητα Φυσικής με μια άλλη σε σχέση με το επίπεδο νοητικής οργάνωσης των μαθητών που βρίσκονται στη συγκεκριμένη ηλικία όπου αυτά διδάσκονται;

Η συνομωσία είναι καλά στημένη και τόσο φανερά προωθούμενη που κανείς δεν τολμά να κάνει κάτι. Όλοι βλέπουν τη νέα γενιά να βιάζεται μα κανείς δεν μιλά. Είναι ένας βιασμός με κοινή συναίνεση.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΕΥΝΟΥΧΙΣΜΟΥ

Θα μπορούσε κανείς να συνεχίσει να παραθέτει παραδείγματα που αποκαλύπτουν την συνομωσία που βρίσκεται σε εξέλιξη, όπως ο τρόπος με τον οποίο επιλέγουν συμβούλους για τα εκπαιδευτικά θέματα οι άρχοντες της τοπικής αυτοδιοίκησης που δικαιολογεί τον τρόπο παρέμβασής τους, της οποίας παρέμβασης μιας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης που απαιτεί χειραφέτηση από το κέντρο, στο παιδευτικό γίνεσθαι, αλλά και ο τρόπος με τον οποίο οι διάφορες επιτροπές διαχειρίζονται τους πόρους του μέλλοντος αυτής της κοινωνίας και πως καταφέρνουν τελικά να γίνονται εμπόδιο στην αναζήτηση του καινούργιου αντί να βοηθούν σ' αυτό. Θα μπορούσαν να ειπωθούν πολλά, όμως η ουσία είναι η ίδια. Βρίσκεται σε εξέλιξη μια συνομωσία του συστήματος εναντίον του αύριο αυτής της κοινωνίας και η συνωμοσία εκδηλώνεται και στο σχολείο μετατρέποντάς το σε βιαστή των νέων και και επιβάλλοντας μέσω αυτού τον ευνουχισμό τους.

Ευνουχίζεις κάποιο οργανισμό όταν καταστρέφεις την αναπαραγωγική του δράση, συνθλίβοντας τα όργανα που είναι γι' αυτό το σκοπό και το σχολείο σήμερα αυτό ακριβώς κάνει. Πνίγει κάθε δραστηριότητα παραγωγής πολιτισμού των νέων, τους μετατρέπει σε παθητικούς εκτελεστές προ-αποφασισμένων εργασιών, εμποδίζει την ανάπτυξη κάθε διαδικασίας που οδηγεί στην κριτική σκέψη, -άλλη μια παρεξηγημένη στην οποία πρέπει κάποτε να αναφερθούμε,- καταστρέφει τη γλώσσα τους επιβάλλοντας μηχανοποιημένες εκτελέσεις περιορισμένου αριθμού, συγκεκριμένων όρων. Αν αυτό δεν είναι ευνουχισμός τότε τι μπορεί να είναι;

Τα αποτελέσματα αυτής της λειτουργίας του

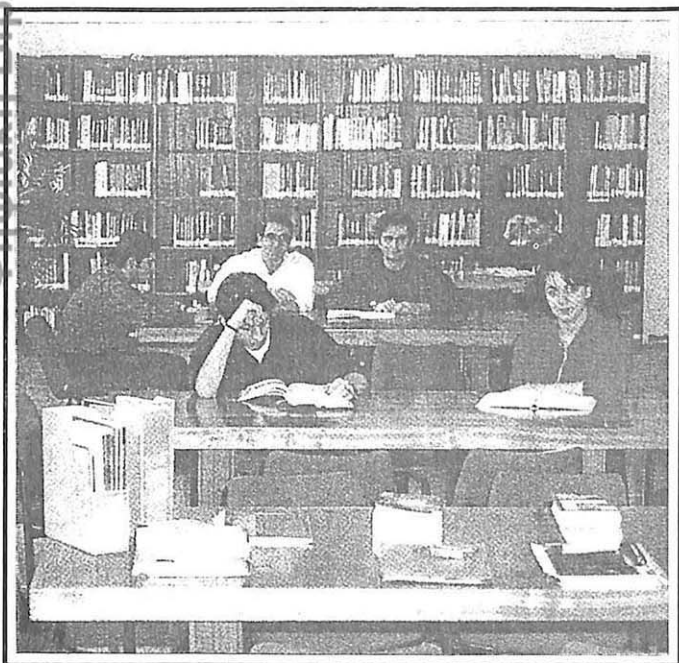
σχολείου, κάτω από την καθοδήγηση του συστήματος, άρχισαν ήδη να γίνονται ορατά. Οι περισσότεροι μαθητές κατάντησαν ανήμποροι να κάνουν οτιδήποτε μόνοι τους, ακόμη και να σκεφτούν. Δεν μπορούν να επεξεργαστούν ένα θέμα αν δεν το έχουν προηγουμένως κάνει στο φροντιστήριο ή στο σχολείο, αλλά και αυτό που έχουν κάνει τις περισσότερες φορές, δεν μπορούν να το αποδώσουν μόνοι τους παρά χρειάζονται κάποιον να είναι δίπλα τους και να τους κατευθύνει. Αν δοθεί μια εργασία τις περισσότερες φορές όταν ξεπεραστούν τα εμπόδια τους αν αυτή βοηθάει στις εξετάσεις, οι μαθητές που τις κάνουν απλά αντιγράφουν κάποιες σελίδες από κάποια εγκυκλοπαίδεια ή κάποιο βιβλίο. Ειδικότερα στο εργαστήριο ζητάνε από πριν να μάθουν τι πρέπει να βρουν και όταν βρίσκουν κάτι διαφορετικό από αυτό που τους είπε ο φροντιστής τους την προηγούμενη ημέρα πως πρέπει να βρουν - κάτι πολύ φυσικό αφού υπάρχουν πάντα τα σφάλματα στην πράξη - στο πείραμα που θα εκτελέσουν, πολλοί μαθητές περιγράφουν ψεύτικες εικόνες, όχι αυτές που βλέπουνε αλλά αυτές που τους είπε κάποιος άλλος ότι θα βρουν. Τέτοιες εκφυλισμένες καταστάσεις μόνο σαν προϊόντα ευνουχισμού του πνεύματος θα μπορούσαν να αιτιολογηθούν και υπεύθυνος για τον ευνουχισμό αυτό δεν είναι άλλος από το σχολείο και το εκπαιδευτικό σύστημα. Η γλώσσα, αυτός ο κώδικας επικοινωνίας και παραγωγός σκέψης και πολιτισμού, σήμερα καταγράφεται φτωχή και περιορισμένη σε μερικές εκατοντάδες λέξεων και πολλοί πιστεύουν πως είναι τάχα προϊόν του ότι δεν διδάσκονται τα αρχαία στο σχολείο και αποσιωπούν, καλύπτουν και δεν καταγγέλουν την συνωμοσία που στο σχολείο εξελίσσεται και η οποία τρέφεται από τα μαζικά μέσα της δήθεν ενημέρωσης, για τον ευνουχισμό των νέων.

Η απομόνωση του σχολείου από την κοινωνική πραγματικότητα, ο εγκλωβισμός του στον εαυτό του, είναι άλλη μια εικόνα που αποκαλύπτει τον ευνουχισμό, τη στέρηση της αναπαραγωγικής δραστηριότητας των μαθητών. Μερικοί δεν βλέπουν αυτή την εικόνα και θεωρητικοποιούν την απραξία τους λανθάνοντας την άποψη πως το σχολείο είναι καθρέπτης της κοινωνίας και θα αλλάξει όταν και η κοινωνία θα αλλάξει, παραγνωρίζοντας συνήθως ηθελημένα πως στο σχολείο υπάρχει η μαγιά για την οποιαδήποτε αλλαγή και "δυνάμει" είναι μια περιοχή όπου γεννιέται το αύριο της ίδιας της κοινωνίας, η εξέλιξη ή η αποσάθρωσή της. Αν λοιπόν το σχολείο αποτελεί ένα μέρος βια-

αφιέρωμα

σμού των νέων και ευνουχισμού τους τότε τί αύριο περιμένουμε να έρθει; Όλα τα στοιχεία συντελούν με τη σειρά τους σε αποτυχίες τόσο κάθε καινούργιας προσπάθειας για αλλαγές στις μορφές του σχολείου, όσο και σε αποτυχίες έστω και στους λανθασμένους στόχους που βάζουν το σύστημα και οι υπηρέτες του. Τέτοιες αποτυχίες καταγράφονται και αποκαλύπτουν με τη σειρά τους και αυτές τη μετατροπή του σχολείου σε μηχανισμό βιασμού και τη συμμετοχή του στη συνωμοσία για τον ευνουχισμό των νέων μαθητών. Ας δούμε.

Ο τρόπος που επιβάλλεται από το κέντρο και

τελικά τις περισσότερες φορές γίνονται τα μαθήματα, οδηγεί σε μεγάλες ποσότητες ύλης χωρίς καμιά λειτουργικότητα σε σχέση με την ανάπτυξη της νοητικής ικανότητας και χωρίς να είναι συνδεδεμένη η ύλη με λογικές ενίσχυσης κάποιων ικανοτήτων της ηλικίας στην οποία βρίσκονται οι μαθητές. Ακόμη η ύλη των διαφόρων μαθημάτων παρουσιάζεται χωρίς συντονισμό θαρρείς και σημασία έχει να δοθεί στους μαθητές πολλή ύλη από διαφορετικά μαθήματα για να πούμε πως κάναμε τα μαθήματα αυτά και όχι να αναπτυχθεί η προσωπικότητα του μαθητή. Αυτή όμως η μεγάλη ποσότητα ύλης οδηγεί τους περισσότερους μαθητές απλά να τη διαβάζουν χωρίς να τη μαθαίνουν, με ό,τι σημαίνει αυτό και να απομνημονεύουν μόνο μερικά μέρη της τα λεγόμενα sos, πράγμα που οδηγεί στη διάσπαση του όλου και στο μπέρδεμα της αποσπασματικής προσέγγισης. Αλλά οδηγεί και στην αναζήτηση των

θεμάτων που αγαπάει να βάζει ο κάθε καθηγητής, πράγμα που φυσικά γίνεται στα φροντιστήρια που πιάνουν τάχα τα θέματα. Ετσι οι μαθητές που έστω και λίγο προσπαθούν μόνοι τους είναι φυσικό να μην έχουν καλές επιδόσεις αφού δεν έπιασαν τα θέματα, γιατί δεν υπάρχει γι' αυτούς κάποιο φροντιστήριο να τα πεί. Προς δόξαν του σχολείου βιαστή.

Υπάρχει όμως και ένα σημείο που πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα. Οι εκπαιδευτικοί είναι λογικό, ενταγμένοι στην επιβαλλόμενη λογική, να θέλουν να γράφουν οι μαθητές τους ή να φαίνεται πως γράφουν, έτσι αναζητούν εκείνα τα θέματα που πιστεύουν πως οι μαθητές θα έχουν διαβάσει καλά και αυτά βάζουν για να κλείσει ο φαύλος κύκλος. Πόσες φορές δεν ακούγεται η έκφραση το κομμάτι που ζητάμε βρίσκεται στη δεξιά σελίδα λίγο κάτω από τη φωτογραφία κλπ.;

Όλος ο μηχανισμός βιασμού που λέγεται σχολείο, βάζει από την αρχή σα στόχο του τις εξετάσεις στο πανεπιστήμιο. Όλη η συνωμοσία οργανώνεται και στηρίζεται σ' αυτή τη δικαιολογία. Εντάξει κάνουμε ότι κάνουμε αλλά αυτό γίνεται για να έχουν οι μαθητές καλές επιδόσεις στις γενικές εξετάσεις. Στο σημείο αυτό βρίσκουν συμπαράστατες τους γονείς. Βιάστε τα παιδιά μας λένε αυτοί αρκεί να τα κάνετε να έχουν καλές επιδόσεις στις εξετάσεις και πληρώνουν για συμπληρωματικούς βιασμούς σε έξω από το σχολείο χώρους. Μέσα στο σχολείο όλη η οργάνωση είναι προς αυτή την κατεύθυνση. Πρέπει να ακολουθηθεί η φροντιστηριακή λογική γιατί αυτή έχουν μάθει τα παιδιά και τι να κάνουμε τώρα, άλλωστε αυτό θέλουν και οι γονείς. Ας είμαστε ρεαλιστές και όχι ονειροπόλοι λένε μερικοί εκπαιδευτικοί και συμπληρώνουν σαν συνέχεια αυτής της λογικής πως όλα τα δάκτυλα δεν είναι ίδια, επομένως δεν πρέπει να ασχολείται το σχολείο παρά με εκείνους τους μαθητές που μπορούν και ακολουθούν, ξεχνώντας βεβαίως ίσως παρασυρμένοι από τη λογική του συστήματος, πως όλα τα δάκτυλα πονάνε το ίδιο και πως σχολείο πρέπει να σημαίνει όνειρο. Αλλά το σύστημα επιβάλλει βιασμό και στο βιασμό δεν υπάρχουν παρά μόνο εφιάλτες.

Παρά όμως αυτό τον προσανατολισμό του σχολείου, το αποτέλεσμα της συνωμοσίας ο ευνουχισμός των νέων γίνεται φανερός από τα αποτελέσματα των εξετάσεων. Κάθε χρόνο και χειρότερα αποτελέσματα, σε κάθε χρόνο και ευκολότερα θέματα. Οι μέσοι όροι των επιδόσεων των μαθητών στις γενικές εξετάσεις είναι κάθε χρόνο και μικρότεροι. Δεν θα απλωθούμε πάνω σ' αυτό

αφιέρωμα

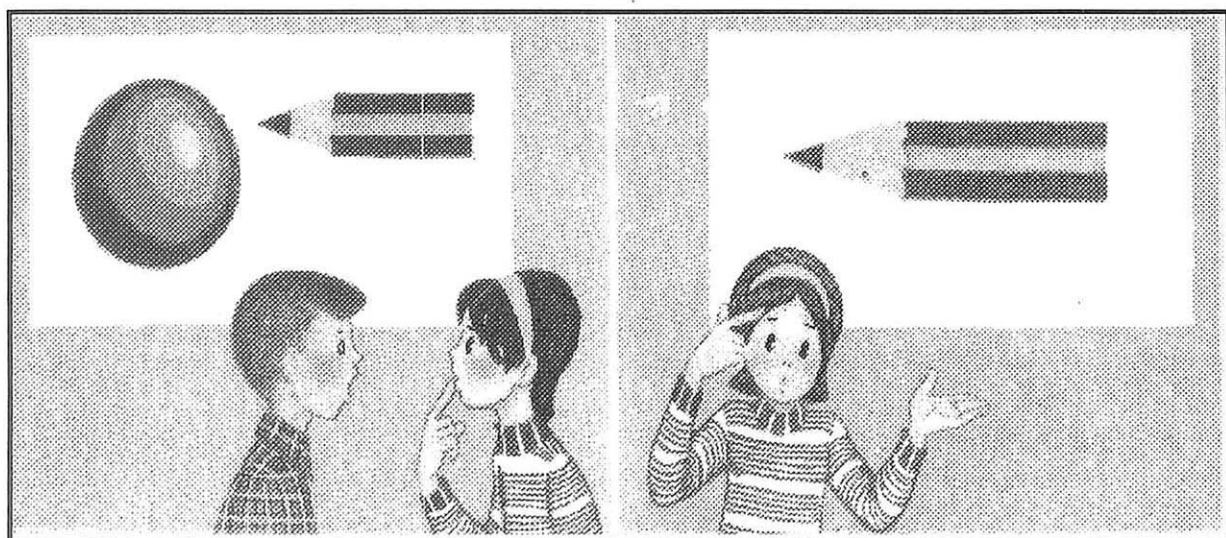
έχουν δημοσιευτεί πολλά άρθρα και στο τοπικό τύπο της Βέροιας από τον συγγραφέα αυτού του άρθρου για την πορεία των μαθητών του νομού Ημαθίας, αλλά και σε πολλές αθηναϊκές εφημερίδες με στοιχεία από όλη την Ελλάδα που επιβεβαιώνουν την πτώση. Οποιος θέλει τα αναζητά και έστω και αργά τα διαβάζει και αν θέλει σκέφτεται πως θα μπορούσαν να μην είναι έτσι τα πράγματα. Υπάρχουν βέβαια μερικοί οι οποίοι λένε πως οι μέσοι όροι δεν μπορούν να εκφράσουν την πραγματικότητα η οποία είναι διαφορετική, γιατί όπως υποστηρίζουν στους μέσους όρους συνυπολογίζονται και μαθητές οι οποίοι δεν είναι άριστοι - θαρρείς και κάποιος είναι - και αυτοί αλλοιώνουν το αποτέλεσμα. Αν βγούν αυτοί τότε οι μέσοι όροι θα είναι διαφορετικοί. Ξεχνάνε βέβαια ηθελημένα πως όλα τα παιδιά, όλοι οι μαθητές είναι προϊόντα του συγκεκριμένου σχολείου που ακολουθεί τη συγκεκριμένη λογική την οποία επιβάλλει το σύστημα και οι υπηρέτες του και οδηγούνται στη φασιστικότατη έκφραση και αυτό το γράφω με περισσή οργή πως εμάς πρέπει να μας ενδιαφέρουν αυτοί που βγάζουν βαθμό πανω από δεκαεφτά. Αλλά για να πούμε τα του Καίσαρος, αυτό το ρατσισμό είναι που χρηματοδοτούν οι γονείς.

Θα μπορούσε ακόμη να αναφερθούν σαν αποτελέσματα της συνωμοσίας τόσο η αποτυχία των πολυκλαδικών λυκείων να δώσουν κάτι καινούργιο στην έννοια του σχολείου καθώς και η όχι καλή πορεία των φοιτητών στο πανεπιστήμιο όπως καταγράφεται από διάφορες έρευνες, παρ' όλο που μπήκαν από τους πρώτους σ' αυτά. Μια τέτοια όμως κουβέντα θα ανέβαζε κατά πολύ ακόμη το μέγεθος του κειμένου και αν χρειαστεί θα γίνει αργότερα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στόχος του άρθρου είναι να αποκαλύψει την εικόνα του σημερινού σχολείου σαν μηχανισμό βιασμού και σαν την περιοχή εκείνη που αναπτύσσεται η συνωμοσία του συστήματος και των υπηρετών του για τον ευνουχισμό της νέας γενιάς. Μακάρι να μην είναι έτσι και να βλέπω σε λάθος κατεύθυνση, όμως αν είναι έτσι τότε πρέπει να ανησυχήσουμε και αυτός είναι ένας ακόμη στόχος του άρθρου να προκαλέσει και να μας οδηγήσει σε συζητήσεις και δράση.

Στην επιβαλλόμενη αυτή πραγματικότητα υπάρχουν οι δρόμοι ή της αποβολής της ή της υποταγής σ' αυτή. Τον ποιο δρόμο θα ακολουθήσουμε εξαρτάται από εμάς. Ας ελπίσουμε να είναι ο καλύτερος και ας φέρει τα πάνω κάτω.

ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ

Κόλβατζης Κυριαζής. Γυναικολόγος

Η εφηβεία και η κακή ηθική της ήταν πάντα ο πιο αγαπητός στόχος των προφητών της καταστροφολογίας. Η οργή μας για τα παιχνίδια τους, το γούστο τους και την έλλειψη ενδιαφερόντων επηρεάζεται συνήθως από την ζήλεια μας για τις δυνατότητές τους.

Η εύκολη απόρριψή τους και οι επιθέσεις ενάντια στους νέους εφήβους εκ μέρους των εκκλησιών, των δικαστηρίων, των πολιτικών και των ημιμαθών επιστημόνων, αφήνουν να διαφαίνεται μια έλλειψη ανθρώπινη κατανόηση. Εκτός από την επιθετικότητα, η άγνοια είναι το κύριο γνώρισμα αυτού του είδους της κακής κριτικής.

Η εφηβεία είναι μια περίοδος έντονη, πολύπλευρη και αντιφατική, για την οποία όσοι ασχολούνται με τον έφηβο (γονείς, γιατροί, δάσκαλοι) πρέπει να πληροφορηθούν σωστά, για τις ιδιαιτερότητες και διαστάσεις της, ώστε να μπορούν να βοηθούν την εξέλιξη του νέου ανθρώπου προς την ωριμότητα. Το κυριότερο χαρακτηριστικό της εφηβείας είναι η ρευστότητα και η διακύμανση σ' όλους τους τομείς. Για να κατανοήσει κανείς αυτή την ηλικία πρέπει να δεχθεί ότι περνούν ένα στάδιο ανάπτυξης, που μέσα στα φυσιολογικά του πλαίσια βρίσκεται ο έντονος ρυθμός και η αστάθεια.

Πολύ συχνά οι αντιδράσεις του εφήβου παρερμηνεύονται από τους μεγαλύτερους σαν μια καθαρή επαναστατικότητα. Οι σεξουαλικές ενστικτώδεις ενορμήσεις παίζουν ουσιαστικό ρόλο στην επαναστατικότητα αυτής της περιόδου. Σημασία για τον έφηβο έχει να αγαπά κάτι φανατικά, έστω κι αν αυτό είναι μια ιδέα, μία αίρεση, ή οτιδήποτε άλλο έτοιμος μάλιστα να θυσιάσει γι' αυτό.

Η ολοκλήρωση της σεξουαλικής λειτουργίας αποτελεί ένα κυρίαρχο γεγονός στην εφηβεία. Η υπερβολή και οι διακυμάνσεις που χαρακτηρίζουν την περίοδο αυτή ενέχουν δυο ακραίους κινδύ-

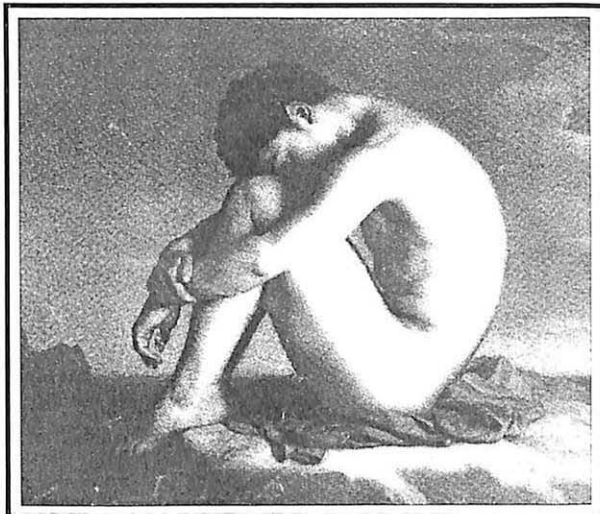
νους, είτε την πρόωγη βιασύνη να φανεί το νέο αγόρι "πολύ άντρας" (και το νέο κορίτσι "δεσποινίς") είτε την απογοήτευση ότι δεν θα πετύχει ποτέ μια σωστή σχέση με το άλλο φύλο. Ομαλότερη είναι η προσαρμογή, όσο σωστότερες ήσαν οι σχέσεις με τους γονείς κατά την παιδική ηλικία.

Οι ανατομικές διαφορές των δυο φύλων προκαλούν διαφορετικές τοποθετήσεις απέναντι στη σεξουαλική λειτουργικότητα. Τα εξωτερικά ανδρικά

γεννητικά όργανα δίνουν κάποια πλεονεκτήματα στο αγόρι (ταυτότητας, επίδειξης, αυτοερωτικών χειρισμών), αλλά συγχρόνως δημιουργούν αγωνία με το μέγεθός τους. Το κορίτσι προβληματίζεται πολύ νωρίτερα και κατά διαφορετικό τρόπο. Ήδη από την παιδική ηλικία αντιλαμβάνεται ότι κάτι "μυστηριώδες" συμβαίνει στις γυναίκες και στην προεφηβεία αυξάνεται η περιέργεια για το αίμα και την "πληγή" που παρατηρείται στις μεγαλύτερες κατά

την εμμηνορροή. Οι υποδείξεις "να προσέχει τους άνδρες", οι αναφορές σε βιασμούς αφήνουν την εντύπωση στην έφηβο ότι κάτι βρώμικο κουβαλά, ενώ παράλληλα η ίδια περιοχή έχει κάτι το πολύτιμο που δεν πρέπει να χάσει (την παρθενιά της).

Γίνεται αντιληπτό ότι η διαμόρφωση ορθής αντιμετώπισης στην ηλικία αυτή εξαρτάται από την σωστή γνώση των βιολογικών φαινομένων που όμως δεν αρκεί. Σημαντικό ρόλο παίζουν οι πολιτιστικές αντιλήψεις και προκαταλήψεις, η "οικογενειακή κουλτούρα" που διαμορφώνει ουσιαστικά την στάση του νέου εφήβου. Η λεγόμενη σεξουαλική διαφώτιση αποδίδει μόνο σ' ένα κλίμα εμπιστοσύνης με φυσικότητα στη συζήτηση, χωρίς υπερβολική ηθικολογία ώστε να αποφευχθούν διαστρεβλωμένες εντυπώσεις και να μην παρασυρθεί ο έφηβος από καυχησιολογίες συνομιλήκων ή μεγαλύτερων. Όπου αυτό είναι δύσκολο, θα πρέπει ο οικογενειακός γιατρός ή ο παιδίατρος να συμβουλευεί τον νέο εφ' όσον έχει προετοιμάσει από την προεφηβική ηλικία μια

αφιέρωμα

φιλική ατμόσφαιρα.

Είναι πάντα ενδιαφέρον ο προβληματισμός για την σχέση ανάμεσα στη σεξουαλικότητα των κοριτσιών και την μητρότητα. Συχνά οι θρησκευτικές απόψεις θεωρούν ότι η σεξουαλικότητα πρέπει να εξυπηρετεί πάντα και μόνο την μητρότητα, ενώ ορισμένες κοινωνικές αντιλήψεις δέχονται αποκλειστικά την σεξουαλικότητα ως μέσον ηδονής. Πιθανόν η φύση με δόλωμα την ηδονή να δίνει το χρονικό προβάδισμα στη σεξουαλικότητα, ώστε το άτομο να οδηγηθεί αναγκαστικά και συχνά ανυποψίαστα στη μητρότητα και έτσι στη διαιώνιση του είδους. Το νέο κορίτσι, ωστόσο, που πρωτομπαίνει στην εφηβεία προβληματίζεται εξ αιτίας αυτής της χρονικής διαφοράς και πιέζεται στις συμπληγάδες των ορμονικών, κοινωνικών και θρησκευτικών προβληματισμών πριν ακόμη συνειδητοποιήσει ή ωριμάσει ψυχικά για την μητρότητα. Εξ άλλου φαντασιώσεις εγκυμοσύνης απωθούνται διότι αλλιώς προκαλούν άγχος.

Ο αυνανισμός ως ατομική σεξουαλική αυτοϊκανοποίηση απασχολεί έντονα τον έφηβο και δημιουργεί πλέγματα ενοχής. Η ένταση των αντιδράσεων και φόβων τιμωρίας είναι ενδεικτική - "μην αποβλακωθώ, μη τρελλαθώ, μήπως δεν κάνω παιδιά, μήπως φεύγει η εγκεφαλική ουσία με το σπέρμα" κ.α. Γι' αυτό το περιβάλλον (γονείς, παιδίατρος, δάσκαλος) θα πρέπει να βοηθήσει διαλύοντας τους φόβους του παιδιού και τις λανθασμένες του αντιλήψεις και υποβοηθώντας το με ιδιαίτερες συζητήσεις για τα προσωπικά του θέματα και την διοχέτευση των ορμών του σε άλλες ασχολίες, όπως τα αθλητικά κ.λ.π.

Το πρόβλημα στον αυνανισμό, όπως σχετικά με το χρόνο της πρώτης σεξουαλικής επαφής, είναι ουσιαστικά πρόβλημα ελέγχου. Κάτι δηλαδή που εξαρτάται από την προσωπικότητα του εφήβου και την καθοδήγηση που είχε από το περιβάλλον. Η κατάχρηση αυνανισμού δεν δημιουργεί τα ψυχικά προβλήματα, αλλ' υποδεικνύει την προηγούμενη ύπαρξή τους. Ο συχνός ερεθισμός, χωρίς να φθάνει σε πλήρη οργασμό, και κυρίως ο κλειτορικός στα κορίτσια, μπορεί να δημιουργήσει ορισμένες δυσκολίες στη μελλοντική ικανοποίηση. Οι βιαστικές εξ άλλου σεξουαλικές ενέργειες, από φόβο μήπως έρθει κάποιος κ.λ.π., μπορεί να συμβάλλουν σε πρόωρη εκσπερμάτωση τα αγόρια.

Ομοφυλοφιλικές, παροδικές αλλά έντονες, σκέψεις και επιθυμίες είναι γνωστό ότι παρατηρούνται στην εφηβεία. Σε πολλά αγόρια παρατηρείται μια παθητικότητα γιατί είχαν πιστέψει ότι δεν είναι ικανοί να συνταυτισθούν με τον "αξεπέραστο, δυναμικό" πατέρα. Σαν συνέχεια εκδηλώνεται παθητική εξάρτηση από συνομιλήκους του ιδίου φύλου ή ενήλικες, συνήθως καθηγητές - καθηγήτριες. Ο αμοιβαίος αυνανισμός μπορεί επίσης για ορισμένους άβουλους χαρακτήρες να αποτελεί την αρχή μιας ομοφυλοφιλικής εξέλιξης.

Οι συγκρούσεις γύρω από τη σεξουαλικότητα που βρίσκεται σε έξαρση κατά την εφηβεία προδιαθέτουν ή προκαλούν κυρίως ψυχονευρωτικές εκδηλώσεις (υστερικές κρίσεις).

Όταν ο έφηβος δεν είναι ψυχολογικά ώριμος να διευθετήσει τις σεξουαλικές απαιτήσεις γίνεται επιρρεπής στο άγχος, την απογοήτευση ή και την κατάθλιψη. Ο νέος ή η νέα που ασχολούνται με πνευματικά, φιλοσοφικά ή άλλα θέματα για να αποσεξουαλικοποιήσουν τις φαντασιώσεις τους με συνέπεια μόνωση της συναισθηματικότητας και συχνά ψυχαναγκαστική συμπεριφορά. Ορισμένοι καταλήγουν να είναι ασκητικοί ή να εκφράζουν απέχθεια για το άλλο φύλο.

Στην Ελληνική πραγματικότητα δημιουργείται η εξής αντίφαση: με τους μοντέρνους ρυθμούς ο έφηβος αποκτά "ελευθερία" ενώ ταυτόχρονα καταπιέζεται με τις εντολές των γονέων. Δημιουργείται λοιπόν αυτό που καλείται "εφηβική κρίση", σε έφηβους με παιδικές ακόμη εξαρτήσεις ή με διογκωμένο ατομικό και κοινωνικό Υπερεγώ, αιτία συχνών αυτοκτονιών στην ηλικία αυτή.

Η έλλειψη επικοινωνίας λόγω της πολυπλοκότητας της καθημερινής ζωής, της αυξανόμενης ανασφάλειας στις σημερινές απαιτήσεις κατά το πρότυπο του καταναλωτισμού, τα προϊόντα υποκουλτούρας που λανσάρονται και στιγματίζουν την εγκεφαλική ουσία της νεολαίας από την τηλεόραση, καθώς και τα κοινωνικά προβλήματα που ανέκυψαν και μαστίζουν την νεολαία (ναρκωτικά, AIDS) καθιστούν την προσαρμογή του εφήβου και ωριμότητά του δυσκολότερη.

Βασική πάντως προϋπόθεση για μια ομαλή σεξουαλική προσαρμογή είναι η διατήρηση του ιδεαλιστικού εφηβικού ενθουσιασμού, ώστε πέρα από την σωματική σχέση να υπάρξει μια σωστή ψυχική επικοινωνία με το άλλο φύλο.

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ.... Η ΣΙΩΠΗΛΗ ΠΑΓΙΔΑ

Αναγνώστου Ειρήνη. Παιδοψυχολόγος - Σχολική Ψυχολόγος. Υπεύθυνη του προγράμματος στο Συμβουλευτικό Κέντρο για Γονείς και Εφήβους.

Οι νέοι με την ορμητικότητά τους, το πάθος τους και τον ρομαντισμό που τους διακρίνει συνεχώς ψάχνουν για την ομορφιά, για την περιπέτεια, και για τα πακεταρισμένα οράματα. Οι αυξημένες πιέσεις και ο γρήγορος ρυθμός της καθημερινότητας δεν επηρεάζει μόνο τους ενήλικες αλλά επηρεάζει και την ζωή, κυρίως, των εφήβων. Οι έφηβοι ζουν σε δύο κοινωνίες: στην κοινωνία των ενηλίκων και στην κοινωνία των συνομηλίκων.

Δεν είναι δύσκολο να κατανοήσουμε τον διχασμό που οι έφηβοι νιώθουν καθημερινά. Η ανάγκη για δραπέτευση των πολλαπλών καθημερινών δυσκολιών είναι κάτι που νιώθουν έντονα οι νέοι.

Το σύστημα των εμπορών είναι οργανωμένο με σαφήνεια και μελέτη. Οι έμποροι ναρκωτικών δεν κινούνται στις κοινωνίες των νέων χωρίς προγραμματισμό.

Γνωρίζουν πολύ καλά σε ποιές ηλικίες είναι πιο ευάλωτοι οι έφηβοι, ποιές περιοχές είναι σίγουρες αγορές, ποιοί είναι οι πιο αποτελεσματικοί τρόποι προσέγγισης των νέων, και βέβαια είναι πολύ ενημερωμένοι για θέματα εφηβείας.

Γι' αυτό, δεν είναι τυχαία η "επιτυχία τους" αλλά και η διάρκεια της "επιτυχίας τους".

Τα ναρκωτικά, όπως και οι έμποροι, υπήρχαν, υπάρχουν και θα συνεχίσουν να επιβιώνουν πιο αποτελεσματικά από κάθε πρόγραμμα πρόληψης - θεραπείας που εφαρμόζουν οι διάφοροι φορείς σε όλο τον κόσμο.

Το πρόβλημα των ναρκωτικών δεν είναι η σωματική εξάρτηση μόνο. Το πρόβλημα των ναρκωτικών είναι μεγάλο διότι εδώ εμπλέκονται τα ψυχοκοινωνικά συμπλέγματα της ζωής ενός νέου.

Ας δούμε όμως, με λίγα λόγια, τί είναι τα ναρκωτικά:

Κατά την Ιατρική και τη Φαρμακολογία είναι ουσίες που παραλύουν το κεντρικό νευρικό σύστημα.

Κατά τη νομοθεσία είναι ουσίες τεχνητές ή φυσικές που δρουν στο κεντρικό νευρικό σύστημα και προκαλούν εξάρτηση του ατόμου από αυτές. Γενικότερα όμως, στα ναρκωτικά κατατάσσεται κάθε ουσία η οποία μεταβάλλει τη διάθεση, την

αντίληψη και τη συναίσθηση και της οποίας γίνεται κακή χρήση, με αποτέλεσμα έκδηλες βλάβες στο άτομο και στο κοινωνικό σύνολο.

Ετσι στα ναρκωτικά υπάγονται και ουσίες που αρχικά διεγείρουν, όπως οι αμφεταμίνες και η κοκαΐνη, το χασίς, η μαριχουάνα, τα παραισθησιογόνα και άλλα.

Αρκετές από τις ουσίες αυτές, που υπάγονται στα ναρκωτικά, χρησιμοποιούνται από την ιατρική ως φάρμακα. Κάθε όμως χρήση τους έξω από τις ιατρικές ενδείξεις είναι πολύ επικίνδυνη.

Το L.S.D., το χασίς και η μαριχουάνα δεν έχουν καμία θεραπευτική χρησιμότητα.

Ναρκωτικά και Νέοι ΓΙΑΤΙ;

Τα αίτια είναι πολλά.

Πρώτο στοιχείο είναι να είναι κανείς ψυχολογικά ευάλωτος.

Ατομα με ισχυρό χαρακτήρα, με αυτοπεποίθηση, με εμπιστοσύνη στον εαυτό του και τους γύρω οι οποίοι έχουν σθεναρές απόψεις δεν παρσύρονται.

Αντίθετα άτομα συναισθηματικά, καταπιεσμένα, κλεισμένα στον εαυτό τους, με ψυχικά προβλήματα, με διαταραγμένες σχέσεις με τους γύρω - κυρίως τους γονείς τους - και με ασθενικό χαρακτήρα είναι επιρρεπή στα ναρκωτικά.

Οι δυσκολίες αυξάνουν όταν αυτά τα άτομα μπλέξουν και δεν έχουν το ψυχικό σθένος που χρειάζεται για να προσπαθήσουν να ξεφύγουν.

Ας δούμε και κάποιους άλλους παράγοντες που παίζουν ρόλο στο γιατί ένας νέος παρασύρεται:

- η φυγή από τα καθημερινά προβλήματα, που δημιουργούν άγχος και ανία.

- η γοητεία του απαγορευμένου και του επικίνδυνου.

αφιέρωμα

- η αίσθηση ότι με τα ναρκωτικά μπαίνουν σε μια ομάδα απελευθερωμένη, μοντέρνα και τολμηρή.
- η περιέργεια και αναζήτηση νέων αισθήσεων και ερεθισμάτων.
- η εκδίκηση προς τους γονείς και γενικότερα η κόντρα με το κατεστημένο.
- η μόδα: "όλοι παίρνουν" (οι τάσεις της μόδας παίζουν σημαντικό ρόλο στη ζωή των νέων).
- η προσδοκία ότι τα ναρκωτικά θα τους χαρίσουν μεγαλύτερη σιγουριά, αυτοπεποίθηση και κοινωνικότητα.
- το προσωρινό αίσθημα ευφορίας που προσδοκούν από τη χρήση.
- η έλλειψη σωστής και έγκαιρης ενημέρωσης γύρω από τα ναρκωτικά και από όλες τις εκφάνσεις του θέματος των ναρκωτικών.

Ο ρόλος της οικογένειας, του σχολείου και της κοινωνίας:

Το θέμα της εξάρσης των ναρκωτικών είναι θέμα όλων μας.

Οι γονείς πρέπει να παρακολουθούν το παιδί τους διακριτικά σε όλες τις δραστηριότητές του και να επισημαίνουν τυχόν αλλαγές που μπορεί να προκύψουν για έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση.

Το σχολείο και οι λειτουργοί μέσα σε αυτόν τον χώρο έχουν επίσης την ίδια ευθύνη να παρατηρούν τις δραστηριότητες και την συμπεριφορά ενός νέου, όσο βρίσκεται στο χώρο του σχολείου.

Τί να προσέχουν:

- αν ο νέος αρχίζει να απουσιάζει από το σχολείο και η απόδοσή του να πέφτει.
- αν αλλάζει ο χαρακτήρας του και η συμπεριφορά του προς το χειρότερο, αν γίνεται νευρικός, επιθετικός και δημιουργεί συγκρούσεις με τους γύρω του.
- αν έχει αλλάξει φίλους και παρέες και δεν δέχεται να τους φέρει στο σπίτι.
- αν φεύγει για πολλές ώρες από το σπίτι χωρίς να λέει που πηγαίνει και μένει μόνος του στο δωμάτιό του για πολλές ώρες.
- αν δεν φροντίζει για την εμφάνισή του και είναι πιο ακατάστατος.
- αν κλέβει ή αν δανείζεται χρήματα από γνωστούς του.
- αν προσπαθεί να δικαιολογήσει παράλογα έξοδα τα οποία είναι ανύπαρκτα.

- αν λείπουν τα χάπια από το φαρμακείο του σπιτιού, κυρίως τα ηρεμηστικά.
- αν δεν έχει όρεξη όπως πριν για φαγητό.
- αν τρώει ξαφνικά πολλά γλυκά (διότι οι τοξικές ουσίες καταστρέφουν τη γλυκόζη του αίματος και του σπέρματος).
- αν το ασπράδι του ματιού είναι κόκκινο και οι κόρες μικρότερες του φυσιολογικού.
- αν το βλέμμα του δεν είναι σταθερό και καθαρό αλλά σαν των μεθυσμένων ακαθάριστο.
- αν τρέμουν τα χέρια του.
- αν αιμοραγεί επίμονα η μύτη και την ξύνει γιατί παρουσιάζει φαγούρα.
- αν έχει πολύ συχνά επιπεφυκίτιδες.
- αν λείπουν τα κουταλάκια από την κουζίνα.

Προσοχή:

Αυτά τα συμπτώματα, από μόνα τους μπορεί να μην σημαίνουν κάτι, αλλά αν όμως τα συμπτώματα εμφανίζονται συνδυασμένα σ' ένα νέο είναι ώρα για δράση.

Πρώτα ερευνούμε το θέμα μέσα απ' το ίδιο το παιδί. Αν αρνηθεί την συζήτηση συζητάμε με τους φίλους του, τους καθηγητές και άλλους.

Αν εντοπιστεί κάποιο πρόβλημα δεν πρέπει να πανικοβληθούν οι γονείς, πρέπει να απευθυνθούν σε εκείνους που είναι **ειδικοί στο θέμα αυτό** όπως ψυχολόγους, έμπειρους ειδικούς που εργάζονται στα κέντρα αποτοξίνωσης ή και σε άλλους ειδικούς.

Η κατάσταση στην Ελλάδα:

Το 1980 είχαμε πέντε (5) θανάτους νεαρών από ηρωίνη, το 1987 είχαμε εβδομήντα δύο (72), το 1988 είχαμε εβδομήντα (70) θανάτους, σύμφωνα βέβαια με τα επίσημα στοιχεία, που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, διότι δεν καταγράφονται όλοι οι θάνατοι επειδή δεν εντοπίζονται όλοι.

Από μια πρόσφατη έρευνα (Κοκκέβη και Σταφανής, 1993) υποστηρίζουν ότι το 1/4 των Αθηναίων ηλικίας 12-64 ετών έχει κάνει χρήση χωρίς ιατρική σύσταση συνταγογραφούμενων ψυχοδραστικών φαρμάκων ("χαπιών"), ή παράνομων ουσιών ("ναρκωτικών"). Ο αριθμός αυτών που έχουν χρησιμοποιήσει "ναρκωτικά" έχει σχεδόν διπλασιαστεί από το 1984. Επίσης, υποστηρίζουν ότι στο πρόβλημα ναρκωτικών στους μαθητές η Θεοσ/νίκη έχει το προβάδισμα.

Η καταγραφή ατόμων που χρησιμοποιούν ψυχο-

δραστικές ουσίες είναι περίπου 80.000 χιλιάδες άτομα. Ο ακριβής αριθμός των εξαρτημένων δεν είναι φυσικά γνωστός (καταγραφή του 1993).

Αραγε τί πρέπει να μας ανησυχεί στην ουσία, ο αριθμός θανάτων όπως μας ενημερώνουν τα δελτία ειδήσεων, ή πόσο έχουν απλωθεί τα δίκτυα των ναρκωτικών στην κοινωνία των νέων;

Στοιχεία για την κατάσταση στη Βέροια:

Στοιχεία για τη χρήση ναρκωτικών και άλλων ουσιών σε νέους στον χώρο της Βέροιας είναι σχεδόν ανύπαρκτα. Τα ελάχιστα επίσημα στοιχεία για το πρόβλημα των ναρκωτικών στα σχολεία της πόλης μας, καταγράφηκαν από την έρευνα που έκανε η Παιδιατρική Κλινική του Γενικού Νομαρχιακού Νοσοκομείου Βέροιας το 1991 έως 1992.

Η έρευνα κατέγραψε ένα μικρό κομμάτι της εικόνας αυτού του θέματος. Στην έρευνα πήραν μέρος 1891 μαθητές, 1016 κορίτσια και 875 αγόρια 15-18 ετών. Από αυτά (57%) δήλωσαν ότι έκαναν χρήση ναρκωτικών τουλάχιστον μια φορά. 63% έκαναν χρήση χασίς, 43% πήραν ηρεμιστικά, 12% ηρωίνη και 14% κοκαΐνη. Η συνήθης ηλικία έναρξης της χρήσης ναρκωτικών είναι το 15ο και 16ο έτος. 50% έκαναν χρήση ναρκωτικών κατά τον τελευταίο χρόνο.

Σαν κύριους λόγους για την χρήση ναρκωτικών επικαλέστηκαν την περιέργεια 43%, την ευχαρίστηση 21%, την απαλλαγή από τα προβλήματα 21%. Σαν χώροι χρήσης αναφέρονται σπίτια 35%, πάρκα 30%, ντίσκο 17% και καφετέριες 5,5%. Αυτά τα στοιχεία είναι ένα μικρό κομμάτι του όλου προβλήματος. Η ανάγκη για έρευνα και καταγραφή της πραγματικής εικόνας του προβλήματος των ναρκωτικών στους χώρους των νέων στην περιοχή μας είναι απαραίτητη.

Η σωστή και σαφής εντόπιση του προβλήματος είναι το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση για πρόληψη - θεραπεία.

Εχουμε ανάγκη, στην πόλη μας, από οργανωμένες ειδικευμένες ομάδες οι οποίες θα είναι σε θέση να ενημερώνουν και να υποστηρίζουν τους νέους, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς για το

πρόβλημα των ναρκωτικών.

Τί μπορεί και πρέπει να γίνει:

Εχουμε χρέος να προλάβουμε το κακό, να δώσουμε χέρι βοήθειας, όπου χρειάζεται, όπου υπάρχει ανάγκη, να ξεσηκωθούμε σε μια πανστρατιά ώστε όλοι μαζί να αγωνισθούμε εναντίον αυτής της επιδρομής.

Τα στοιχεία μιας έρευνας είναι το πρώτο βήμα. Να μην μένουμε με τους προβληματισμούς και την αγωνία μας. Πρέπει να προγραμματίσουμε και το δεύτερο βήμα, την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Για την επιτυχία της προσπάθειας αυτής χρειάζονται δύο απαραίτητες προϋποθέσεις.

- η σωστή ενημέρωση και η απομυθοποίηση των ναρκωτικών ώστε να είναι γνωστό περί τίνος ακριβώς πρόκειται.

- η θωράκιση των νέων, κυρίως, με αρχές, με ιδανικά, με "πιστεύω" στην αξία της ζωής.

Υπάρχουν και συγκεκριμένες προτάσεις για την αντιμετώπιση των ναρκωτικών:

- να τιμωρούνται οι έμποροι πιο αυστηρά.

- βελτίωση του σωφρονιστικού συστήματος, έτσι ώστε να "αναμορφώνει" και όχι να "παράμορφώνει" τους ανήλικους

κακοποιούς και τοξικομανείς.

- να δημιουργούνται σύγχρονα κέντρα αποτοξίνωσης - γενικής αντιμετώπισης.

- σωστή ενημέρωση προς τους νέους, εκπαιδευτικούς, γονείς κι άλλους από υπεύθυνους και ειδικούς για το θέμα των ναρκωτικών.

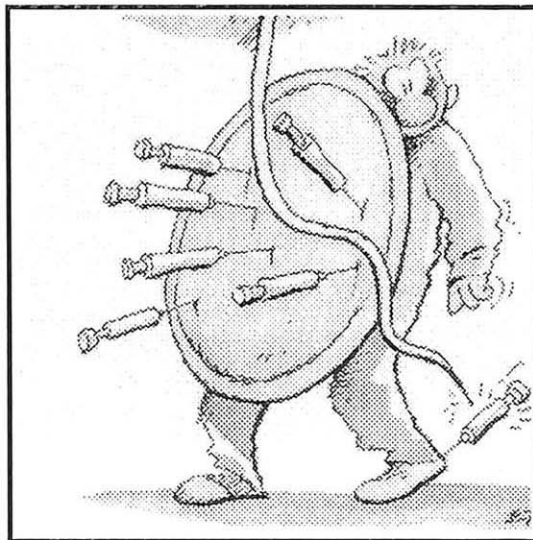
- να γεμίσει η τοπική αυτοδιοίκηση τις γειτονιές με πολιτιστικά και ψυχαγωγικά κέντρα.

- να συνεργασθούν οι κυβερνήσεις, για να εξαρθρωθούν τις σπείρες ναρκωτικών που δρουν διεθνώς.

- αν αντιμετωπιστούν τα κοινωνικά προβλήματα (ανεργεία, επιδίωξη κέρδους, άγχος, απογοήτευση για το αύριο) που σπρώχνουν τους νέους στα ναρκωτικά.

- να συμφιλιωθούν οι νέοι με την πραγματικότητα της καθημερινότητας, και βέβαια

- να βελτιωθούν οι οικογενειακές σχέσεις: **S.O.S.**

Οι νέοι πρέπει να βρούν τρόπους να διοχετεύουν την ενέργεια και την δημιουργικότητά τους με παραγωγικές και χρήσιμες απασχολήσεις.

Στην πόλη μας οι προσπάθειες είναι σεβαστές αλλά όχι αρκετές. Η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού (ΔΕΠ) όπως και άλλοι φορείς κάνουν θετικές προσπάθειες και προσφέρουν προγράμματα πολιτισμού, αθλητισμού και ψυχαγωγίας στους νέους της πόλης μας.

Πριν τρία περίπου χρόνια στα πλαίσια της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτισμού (ΔΕΠ) δημιουργήθηκε το **Συμβουλευτικό Κέντρο για Γονείς και Εφήβους**.

Οι στόχοι του Κέντρου είναι:

- Προγράμματα ενημέρωσης για θέματα εφηβείας.
- Προγράμματα ενημέρωσης - υποστήριξης νέων.
- Προγράμματα ενημέρωσης - υποστήριξης γονέων.
- Πρόγραμμα συμβουλευτικής αγωγής - θεραπείας για τους νέους και τις οικογένειές και,
- Προγραμματισμό για το μέλλον με θέματα εφηβείας.

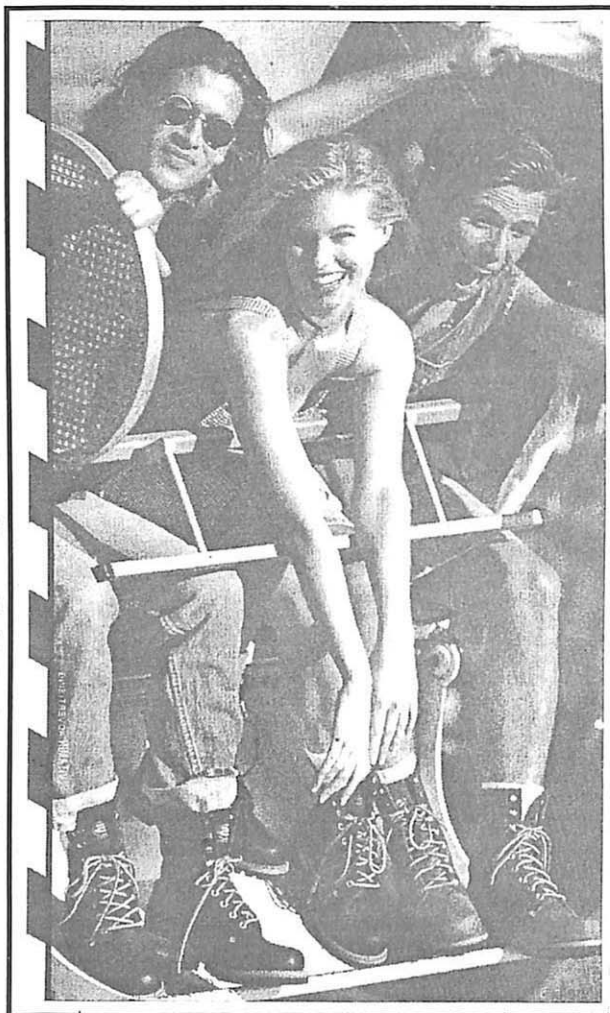
Τα αποτελέσματα μέχρι σήμερα είναι θετικά. Οι νέοι και οι γονείς το έχουν αποδεχτεί. Το έχουν αξιολογήσει ως ένα χρήσιμο και αναγκαίο πρόγραμμα για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν καθημερινά οι νέοι και οι οικογένειές τους.

Σίγουρα δεν εννοείται ότι αυτό το Κέντρο είναι πανάκεια και ότι αρκεί, αλλά η αρχή έχει γίνει.

Σήμερα πρέπει να προχωρήσουμε όλοι μαζί στο επόμενο βήμα. Να συνεχίσουμε την υποστήριξη μας στα υπάρχοντα προγράμματα και να δημιουργήσουμε και άλλα παρόμοια προγράμματα.

Μήνυμα για όλους:

Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι το πρόβλημα των ναρκωτικών είναι υπόθεση όλων

μας. Οι νέοι που παρασύρονται και παγιδεύονται καθημερινά στα ναρκωτικά είναι παιδιά όλων μας. Οι κατασταλτικές προσπάθειες που καταβάλλονται όπως και σ' άλλες χώρες έτσι και σε μας ελάχιστα αποδίδουν. Το εμπόριο οργιάζει δημιουργώντας καθημερινά ολο και περισσότερα θύματα.

Για την αντιμετώπιση των ναρκωτικών είναι ανάγκη να ορθωθεί ένα τείχος προστασίας που θα προστατεύσει τους νέους μας από την πλημμυρίδα των ναρκωτικών που πάει να μας καταπνίξει, από τη φωτιά που βρίσκεται στο σπίτι του διπλανού, του γείτονα, αν δεν πρόλαβε κι όλας να αγγίξει το δικό μας.

.....Οι φίλοι μου, μου
είπαν

ότι θα με ανεβάσει δεν
μου

είπαν όμως που θα με
καταντήσει.....

(μαρτυρία ενός νέου που παγιδεύτηκε...)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Haoakes, Nigel. Ηρωίνη. εκδ. Κέρδος, 1988.
- Herbert, Martin. Ψυχολογικά Προβλήματα Εφηβικής Ηλικίας: εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 1992.
- Κάπνισμα - Αλκοόλ. Ναρκωτικά σε Μαθητές των Λυκείων της Βέροιας: έρευνα από το Παιδιατρικό Τμήμα Γεν. Νοσοκομείο Βέροιας, 1991-92.
- Κοινωνικά προβλήματα. Ναρκωτικά - AIDS: Ενημερωτικά περιοδικά: Σύλλογος Γονέων Αθηνών: Παιδιά και Ναρκωτικά, 1995.
- Ναρκωτικά: Οχι στην Ανθρώπινη Υποταγή. Ενημερωτικά Περιοδικά: από έρευνα των ΤΕΙ Αθηνών, 1994.
- Τζάφρη, Τζερόμ και Πήτερσον, Ρόμπερτ. Ναρκωτικά - Τσιγάρο - Αλκοόλ ("Ο κύκλος της Ζωής"): εκδ. Αθ. Ψυχογιός, 1981.
- Ψυχογιού - Περιστεράκη Αναστασία. Ναρκωτικά: Ενημέρωση - πρόληψη: εκδ. Φυκίρης, 1989.

ΠΡΟΣΚΟΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑ

Στάντζος Θανάσης. Εφορος Προσκόπων.

Εφηβοι: Η ηλικία της άρνησης του κόσμου των

μεγάλων και του οραματισμού ενός άλλου, καλύτερου κόσμου. Η ηλικία της αναζήτησης μιας στάσης ζωής. Το κρίσιμο μεταβατικό στάδιο της πορείας από την παιδικότητα στην ωριμότητα. Και οι μεγάλοι. Οι ενήλικες. Η εξουσία. Παγιδευμένοι ανάμεσα στην αυταρχικότητα του

παρελθόντος και στην επιτρεπτικότητα που θεωρείται (κακώς) σαν δημοκρατική στάση, αδυνατούν να κάνουν χρήση των κανόνων της δημοκρατικής αγωγής. Η ευθύνη βρίσκεται αποκλειστικά και μόνο στο γεγονός ότι καμιά γενιά μέχρι σήμερα δεν διδάχθηκε τους κανόνες της δημοκρατίας.

Ετσι η μεν αυταρχικότητα ωθεί τους εφήβους προς την άρνηση και την απόρριψη των μεγάλων η δε επιτρεπτικότητα στερεί τους εφήβους από την δυνατότητα να γνωρίσουν το πλαίσιο δικαιωμάτων - υποχρεώσεων και να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες των πράξεών τους - πράγμα που οδηγεί στην ανευθυνότητα.

Το **Ιδρυμα Σώμα Ελλήνων Προσκόπων** κάνει μία συνολική πρόταση για την Νεολαία. Ειδικά για την εφηβική δηλαδή 15-19 ετών έχει τον Κλάδο των Ανιχνευτών.

Σκοπός του **Ανιχνευτισμού** είναι να βοηθήσει την φυσική, ψυχική και πνευματική ανάπτυξη των εφήβων, αγοριών και κοριτσιών, μέσω ενός ευχάριστου και ελκυστικού προοδευτικού προγράμματος, γνώσεων και ικανοτήτων, βασισμένο στο νόμο και την υπόσχεση του προσκόπου και που την εποπτεία του έχουν ειδικά εκπαιδευμένοι βαθμοφόροι του Σ.Ε.Π.

Τί είναι όμως οι Ανιχνευτές - Πρόσκοποι;

Σύγχρονοι έφηβοι που ζούν τα σημερινά προβλήματα, την σημερινή ζωή με τις δυσκολίες και τις ιδιομορφίες της.

Οι έφηβοι αυτοί, αγόρια και κορίτσια, εθελοντικά ενταγμένα στην Προσκοπική Κίνηση μέσα σε ένα φιλικό και ευχάριστο περιβάλλον που το προγραμματίζουν, διοργανώνουν, διαμορφώνουν και αξιολογούν **μόνοι τους**, με την συμπαράσταση ενηλίκων βαθμοφόρων, ασχολούνται μία φορά την εβδομάδα και καταβάλουν κάθε προσπάθεια για:

ΝΑ ΕΞΑΣΚΗΘΟΥΝ σε μία αθλοπαιδιά, όχι για τον πρωταθλητισμό αλλά για την συμμετοχή και την εμπειρία (ορειβασία, σκι).

ΝΑ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΟΥΝ τον κόσμο γύρω τους, τους ανθρώπους, τις επιστήμες, την φύση, τις τέχνες, με οργανωμένες ξεναγήσεις, επισκέψεις, εκδρομές και ταξίδια.

ΝΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΘΟΥΝ κάπου που έχουν ιδιαίτερη κλίση σε μία πνευματική ή καλλιτεχνική απασχόληση (ζωγραφική, μουσική, θέατρο, φωτογραφία) ή σε μία τεχνική απασχόληση (χειροτεχνία, μοντελισμός, αυτοκίνητο, ραδιοτεχνία κλπ.).

ΝΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΟΥΝ τον πλησίον τους μέσα στην πόλη τους και αλλού σε όλο τον κόσμο, ιδίως

1988. "Ιπτάμενη" (κινητή) Κατασκήνωση 3ης Κοινότητας Ανιχνευτών Βέροιας. Φαράγγι Βίκου.

εκείνους που βρίσκονται σε δύσκολη θέση ή δεν έχουν ευνοηθεί από την τύχη.

Η εκπαίδευση στα παραπάνω θέματα γίνεται ατομικά, δηλαδή ο καθένας επιλέγει το θέμα που τον ενδιαφέρει ή ομαδικά κατά μικρές συντροφίες, τους ομίλους εργασίας για το κοινό θέμα. Η εκπαίδευση αυτή δεν παρέχεται με την από έδρας διδασκαλία αλλά με την ενασχόληση των νέων με

αφιέρωμα

το θέμα. Αυτή η απασχόληση και ο τρόπος που ασκείται δίνει την ευκαιρία στους νέους να αναπτύξουν τις σωματικές και ψυχικές ικανότητές τους, να μάθουν καινούργια πράγματα, να γνωρίσουν τόπους και ανθρώπους να μάθουν για το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον, να μάθουν ακόμη να πρωτοστατούν σε κάθε κίνηση για κοινωνική και ποιοτική πρόοδο και βελτίωση να γίνουν δηλαδή άτομα με ξεχωριστή προσωπικότητα στις συντροφικές τους για το καλό των ιδίων αλλά και των φίλων τους.

Η ζωή μέσα στην Κοινότητα Ανιχνευτών τους υποχρεώνει έμμεσα πάντοτε να συνδράμουν και αυτοί ο καθένας χωριστά και όλοι μαζί ως σύνολο στην πρόοδο ατομική και των μελών της ως συνόλου.

Η πρόοδος αυτή επιτυγχάνεται με μία σειρά δράσεων που προτείνονται από τους ίδιους τους ανιχνευτές. Αυτές οι προτάσεις - δράσεις συγκεντρώνονται στην αρχή της χρονιάς και ακολουθεί το κυρίαρχο όργανο που θα αποφασίσει τί από όσα προτάθηκαν θα γίνει. Αυτό το όργανο είναι η Σύνοδος της Κοινότητας Ανιχνευτών. Με βάση τις προτάσεις και έχοντας υπ' όψη ότι ο σχετικός Κανονισμός των Ανιχνευτών υποχρεώνει για την πραγματοποίηση έξι ομαδικών δράσεων από τις οποίες οι τρεις είναι Ζωής Υπαίθρου και οι άλλες από άλλους τομείς (Σωματικής Αγωγής - Τεχνικών Δεξιοτήτων - Πνευμα-

τικής Καλλιέργειας - Κοινωνικής Συνεργασίας) και επίσης ότι η Κοινότητα Ανιχνευτών θα πρέπει να κάνει δύο δράσεις τουλάχιστον τον μήνα, επιλέγονται οι δράσεις τόσο ως προς τον αριθμό όσο και προς το είδος.

Η οργάνωση των δράσεων αναλαμβάνεται από τους Ομίλους Εργασίας. Μικρά σχήματα 2-3 Ανιχνευτών που δεν έχουν σταθερή σύνθεση αλλά δημιουργούνται για κάποιο έργο, το υλοποιούν και ακολούθως διαλύονται για να ακολουθήσει η σύνθεση νέων Ομίλων Εργασίας για την ή τις επόμενες δράσεις.

Αν όμως η εφαρμογή των δράσεων - υλοποίηση - στηρίζεται στους Ομίλους Εργασίας, η επιλογή κι η αξιολόγηση που υποχρεωτικά εφαρμόζεται πραγματοποιείται από την Σύνοδο της Κοινότητας. Σε αυτήν παίρνονται όλες οι μεγάλες αποφάσεις για την πορεία, δράση και εξέλιξη της Κοινότητας. Με την Σύνοδο σφυρηλατείται η συνοχή, η ενότητα, η ομοιογένεια της Κοινότητας και κτίζεται η "ταυτότητα" της. Η

Οργάνωση της Συνόδου είναι προϋπόθεση για εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων αλλά και αποφάσεων. Η συμμετοχή σε αυτήν είναι ενεργή, προϋποθέτει την συμφωνία όλων ή των περισσοτέρων και απαιτεί την πλατειά ενημέρωση. Δεν υπάρχουν στεγανά στην λειτουργία της ούτε και αποφάσεις στα παρὰσκήνια. Δηλαδή η δημοκρατία εφαρμόζεται στο προσκήνιο και η Σύνοδος Κοινότητας

Ανιχνευτών αποτελεί μία ουσιαστική άσκηση δημοκρατίας για την διαμόρφωση χαρακτήρων και πολιτών με γνώση, εμπειρία και θέση για την Κοινωνία και μέσα σ' αυτήν.

EUROFOLK '89. Πανευρωπαϊκή Συνάντηση Ανιχνευτών - Προσκόπων. Βενετία.

1988. Ιπτάμενη Κατασκήνωση. Ομιλοι Εργασίας επί τω έργω.

ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΝΕΩΝ της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών Βέροιας

Ήταν Σεπτέμβριος του 1994 όταν στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών γεννήθηκε ένα καινούργιο μουσικό τμήμα. Μια μικρή ορχήστρα όχι σε αριθμό αλλά σε ηλικίες.

Νέοι από 14 έως 17 χρονών απαρτίζουν αυτό το μουσικό σύνολο, και είναι όλοι τους μέλη της Φιλαρμονικής του Δήμου Βέροιας. Παιδιά που τα βλέπουμε στις παρελάσεις, στις λιτανείες με τις κόκκινες στολές, νέοι που η αγάπη τους για την τέχνη της μουσικής, οδηγεί τα βήματά τους κάθε μέρα στον 5ο όροφο της Στέγης.

Η προσπάθεια αυτή ξεκίνησε με πρωτοβουλία του συμπολίτη μας μουσικού Αντώνη Βιγκάτο γέννημα θρέμμα της Φιλαρμονικής Δήμου Βέροιας.

Το μουσικό αυτό τμήμα ξεκίνησε σαν ένα πείραμα και το πείραμα πέτυχε. Παρακολούθησα από κοντά αυτήν την φιλότιμη προσπάθεια και μπορώ να πω ότι άξιζε τον κόπο.

Με την αμέριστη συμπαράσταση και βοήθεια τόσο του προέδρου της ΔΕΤΟ-ΠΟΚΑ κ. Κόλβατζη, όσο και του Δ/ντού κ. Γ. Καμπούρη, του κ. Ν. Νικολόπουλου σε όργανα και μηχανήματα (σε πρώτη φάση) και του κ. Δ. Βέρρου (που πολύ εύστοχα κάποιος είπε ότι είναι η σκιά αυτών των παιδιών) ξεκίνησαν οι πρόβες.

Πρόβες πολύωρες που απαιτούσαν γερό φύσιμα, μιάς και υπήρχαν και πνευστά όργανα, πρόβες για τις οποίες έπρεπε αυτοί οι νέοι να θυσιάσουν την βραδυή έξοδο του Σαββάτου ή της Κυριακής, τις παρέες τους.

Είδα από κοντά την ένταση και την αγωνία μιας κουραστικής πρόβας και κατάλαβα την αγάπη τους για την μουσική.

Το ρεπερτόριό τους καθαρά σύγχρονο και νεανικό, αλλά συνάμα και δύσκολο.

Το πρόγραμμά τους φορτωμένο.

Πρώτη τους εμφάνιση σαν καινούργιο τμήμα στον ετήσιο χορό της Φιλαρμονικής Δήμου Βέροιας στην "ΕΛΙΑ" 17 Φεβρουαρίου '95 με μισή ώρα σύγχρονης μουσικής.

Δύο εβδομάδες αργότερα η δεύτερη εμφάνισή τους, όταν ο Αντώνης Βιγκάτο και τα παιδιά του επένδυσαν με τζαζ μουσική την θεατρική παράσταση "Πίσω από την κλειδαρότρυπα" σε σκηνο-

Σεπτέμβριος 1995. Συναυλία στον Πεζόδρομο της Βέροιας.

θεσία του Κ. Αποστολίδη.

Τα παιδιά της ορχήστρας ήταν η αποκάλυψη της παραγωγής. Αυτό που παρουσίασαν ήταν μια άψογη μουσική επένδυση που ομόρφηνε την όλη παράσταση και την έκανε ακόμη πιο ζηλευτή.

Η τρίτη τους εμφάνιση έγινε στις 26 Μαη '95 συμμετέχοντας στην 3η Συνάντηση Μουσικών Συγκροτημάτων και Χορωδιών που έγινε στις Συκιές Θεσ/νίκης. Εκεί στο ανοιχτό Δημοτικό

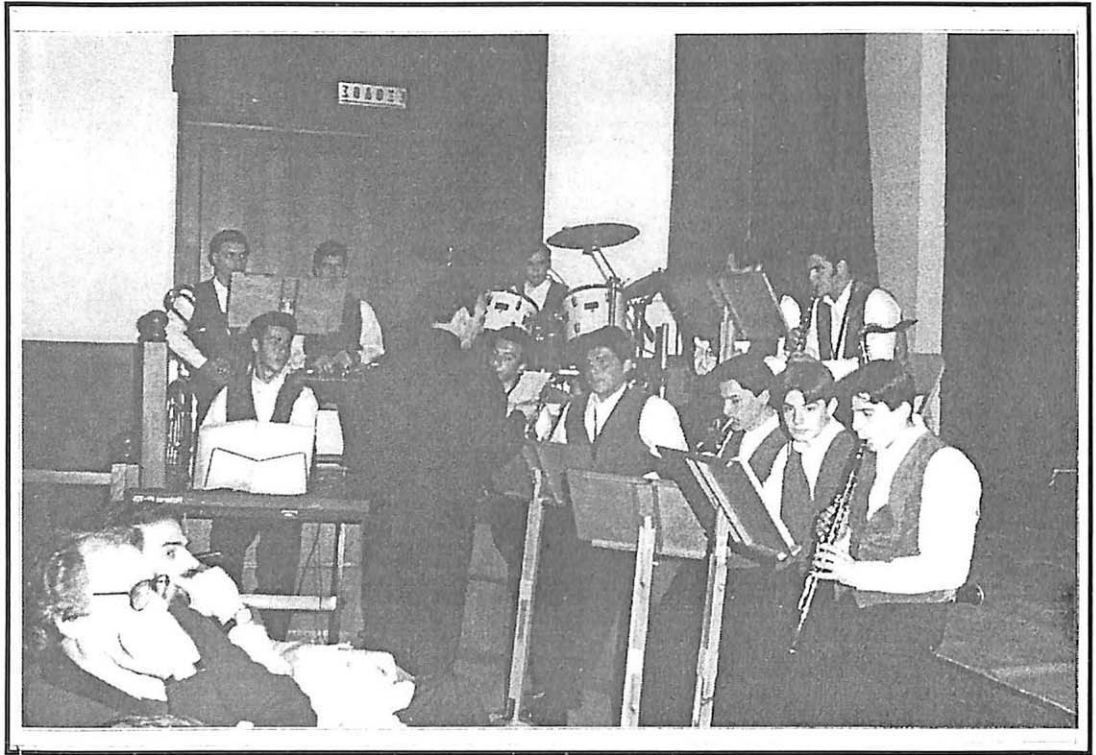
αφιέρωμα

Θεατρο Συκεών και με το θαυμάσιο πρόγραμμά της η ορχήστρα ξεσήκωσε τον κόσμο για μιáμιση ώρα. Ο κόσμος με επικεφαλής τον Δήμαρχο Συκεών και σύσσωμο το Δημοτικό Συμβούλιο τραγουδούσε και χόρευε στις κερκίδες στους ρυθμούς της ορχήστρας υπό τη διεύθυνση του Αντώνη Βιγκάτο.

Πριν καλά - καλά κλείσει χρόνος από την ίδρυσή της, η ορχήστρα αυτή της μοντέρνας μουσικής της ΔΕΤΟΠΟΚΑ, και στα πλαίσια των Ημαθιώτικων '95 το βράδυ του Σαββάτου 16/9 έδωσε στον Πεζόδρομο συναυλία ροκ μουσικής με εκπληκτική επιτυχία. Τα παιδιά της ορχήστρας έδωσαν ρεσιτάλ επαγγελματικής κατάρτισης και παρουσίας, αν και ερασιτέχνες, παρόλο το νεαρό της ηλικίας τους.

Τα παιδιά της ορχήστρας είναι τα εξής:

- Γιαννόπουλος Δημήτρης (σαξόφωνο, τενόρο, κλαρίνο, φλάουτο).
- Μπέτσος Σταύρος (κλαρίνο, ηλεκτρική κιθάρα).
- Δημάκος Δημήτρης (μπάσσο κιθάρα, αλτικόρνο).
- Κυριακίδης Βαλάντης (σαξόφωνο άλτο).

Φεβρουάριος 1995. Συναυλία τζαζ στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών Βέροιας.

- Γκαλαϊτσης Δημήτρης (σαξόφωνο άλτο, κλαρίνο).
- Μπαρμπαλιάς Κυριάκος (ηλεκτρική κιθάρα, κορνέτα).
- Γιαγτζόγλου Θεόδωρος (κλαρίνο).
- Χ'Κωνσταντίνου Τάσος (αρμόνιο).
- Βεργώνης Κώστας (αρμόνιο).
- Γιαννουλάκης Διαμαντής (ντραμς).
- Τσολαρίδης Χρήστος (αλτικόρνο).
- Χαραλαμπίδης Νίκος (μπάσσο κιθάρα).

Τους αξίζει νομίζω κάθε έπαινος για την προσπάθεια αυτή όπως και κάθε ηθική και κυρίως τεχνική βοήθεια.

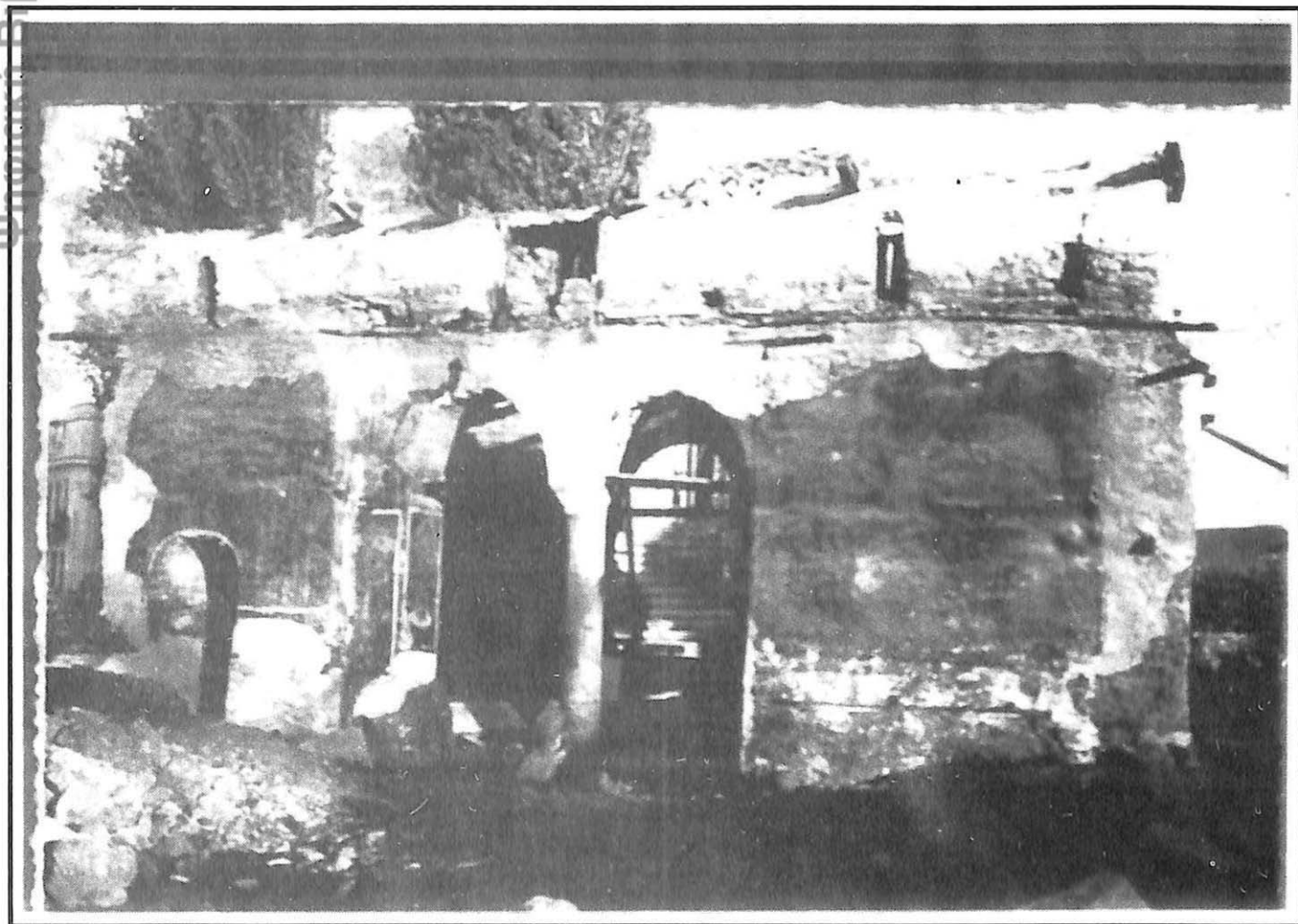
Η ΑΓΙΑ ΦΩΤΙΔΑ (ένας Ναός της Βέροιας που δεν υπάρχει πια.....)

Γεωργίου Αποστόλου. Επιστημονικός συνεργάτης της ΤΕΔΚ Ημαθίας

Μόλις είχε τελειώσει, το Μνημόσυνο που τελέστηκε, με την φροντίδα της ΔΕΤΟΠΟΚΑ, την Τετάρτη 29 Μαΐου 1996, υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των Εθνομαρτύρων της Αλώσεως (+ 29 Μαΐου 1453), στον Ι.Ν. Αγίων Κηρύκου & Ιουλίττης, και ανηφορίζαμε την οδό Κοντογεωργάκη,

σημειώνει: δεν έχουμε καμιά πληροφορία για το αρχιτεκτόνημα. (Θ. Παπαζώτος *Η Βέροια και οι Ναοί της*, σελ. 215), παρουσιάζεται ξαφνικά μπροστά μας, και μάλιστα σε φωτογραφία που έχει ληφθεί λίγο πριν από την κατεδάφισή του.

Η φωτογραφία έχει διαστάσεις 12 (ύψος) X 17

Φωτογραφία Ι.Ν. Αγίας Φωτίδας. (Αρχείο Ι.Ν. Αγίου Ιωάννου).

μεταφέροντας στον Άγιο Ιωάννη εκκλησιαστικά σκεύη και βιβλία, που είχαν χρησιμοποιηθεί λίγο πριν, όταν ο πατήρ Παντελεήμων μας είπε:

"Στο Αρχείο της Ενορίας μας βρέθηκε μια φωτογραφία του Ναού της Αγίας Φωτίδος!"

Ενας άγνωστος Ναός (των αρχών του 15ου αι., ίσως και αρχαιότερος) που είχε κατεδαφισθεί πριν από 57 χρόνια, για τον οποίο ο Θ. Παπαζώτος

(πλάτος) εκατοστά, και έχει επικολληθεί σε σκληρό γκρι χαρτόνι, στην πάνω πλευρά του οποίου είναι περασμένος ένας σπάγγος (μάλλον κάποτε θα στόλιζε τον τοίχο του Γραφείου του Ναού του Αγίου Ιωάννου).

Στην κάτω πλευρά της χαρτονένιας κορνίζας υπάρχει, γραμμένη με μολύβι, η φράση: "2/8/39 Ερείπια Ιερού Ναού Αγίας Φωτίδος / Κατεδαφίσθη

παρουσιάσεις

Δημαρχούντος Αντων. Πρωτοψάλτου".

Στο διάστημα μεταξύ της φράσης αυτής και της φωτογραφίας, ένα άλλο χέρι έγραψε μάλλον αργότερα, πάλι με μολύβι: "ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΦΩΤΙΝΗΣ".

Η φωτογραφία εικονίζει τον ήδη ερειπωμένο Ναό της Αγίας Φωτίδος, ο οποίος "κατεδαφίσθηκε το 1939 για διάνοιξη βασικού δρόμου της Βέροιας" (Θ. Παπαζώτος: Η Βέροια και οι Ναοί της, σελ. 215, Βυζαντινές Εικόνες της Βέροιας, σελ. 30).

Ο "βασικός δρόμος" πρέπει να είναι η οδός Εληάς, και μάλιστα το τμήμα της από την αρχή της (σημερινή συμβολή των οδών Μητροπόλεως - Βενιζέλου) μέχρι την διασταύρωσή της με την οδό Παστέρ.

Αυτό φαίνεται:

* τόσο από το Αρχείο του Αγίου Ιωάννου: η μοναδική (και μάλλον αδημοσίευτη μέχρι τώρα) φωτογραφία του Ναού της Αγίας Φωτίδος είναι τοποθετημένη σε φάκελο με τίτλο "Οικόπεδο Αγ. Φωτίδος", και ως τέτοιο αναφέρεται το οικόπεδο σε τμήμα του οποίου έχει ανεγερθεί η σημερινή οικοδομή της οδού Εληάς 2 (η οποία κτίσθηκε με το σύστημα της αντιπαροχής / οικοπεδούχος ο Ιερός Ναός Αγ. Ιωάννου: τίτλοι κυριότητας ταπίων 37/1875 και 36/1875 σύμφωνα με το κτηματολόγιο του Αγίου Ιωάννου σελ. 29).

* όσο και από αεροφωτογραφία της Βέροιας (της Συλλογής του κ. Γ. Καλλιγά), που πρέπει να έχει ληφθεί την εποχή του Μεσοπολέμου, και εικονίζει: σε πρώτο πλάνο το ημικύκλιο του πάρκου της Εληάς, τις τότε νεοανεγειρόμενες μονοκατοικίες της περιοχής (από τις οποίες ελάχιστες έχουν διασωθεί και ασφυκτιούν εν μέσω τσιμεντένιων μεγαθηρίων), καθώς και την τότε αδιαμόρφωτη (υπό διάνοιξη;) σημερινή οδό Εληάς.

Στην αριστερή πλευρά της αεροφωτογραφίας διακρίνεται η Εκκλησία της Αγίας Παρασκευής (απέναντί της σήμερα βρίσκεται η Πυροσβεστική). Μεταξύ της Αγίας Παρασκευής και της οδού Εληάς, εκεί όπου υψώνονται τώρα πολυόροφες οικοδομές, υπήρχε πυκνή συστάδα δένδρων, δύο από τα οποία πρέπει να είναι αυτά που φαίνονται πίσω από τα ερείπια του Ναού της Αγίας Φωτίδος, στην φωτογραφία του 1939.

Στα Πρακτικά του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου της Ενορίας του Αγίου Ιωάννου του Ελεήμονος εντοπίζονται οι εξής αναφορές σχετικά με τον Ναό και το οικόπεδο της Αγίας Φωτίδος:

1). Συνεδρίαση της 6ης Δεκεμβρίου 1936: (η

Επιτροπή) "αποφασίζει, κατόπιν του υπ' αριθ. 973/23-10-36 εγγράφου του Μητροπολιτικού Συμβουλίου, όπως πωλήση η Εκκλησία μέρος του οικοπέδου του γειτνιάζοντος με την οικίαν της κ. Ελ. Καραλή και Ιερού Ναού Αγίας Φωτίδος, κανονίζει δε ως τιμήν των πωλουμένων 30 τετρ. μέτρων προς δραχ. διακοσίας πενήκοντα (250) κατά τετρ. μέτρον, ήτοι δραχμάς επτά χιλιάδας και πεντακοσίας (7.500), ως και προφορικώς και προγενεστέρως συνεφώνησε και απεδέχθη η κ. Ελ. Καραλή, προς ευκολίαν της η Επιτροπή δέχεται να εξοφληθή εις οκτώ μηνιαίας δόσεις εξ ων επτά δόσεις εκ χιλίων δραχμών και η ογδόη εκ πεντακοσίων δραχμών, της πρώτης αρχομένης από 1ης Ιανουαρίου 1937".

2). Συνεδρίαση της 20ης Οκτωβρίου 1938: "Η Επιτροπή λαβούσα υπ όψει το μικρόν του ενοικίου του ενοικιαστού Κωνσ. Κούλη του κατέχοντος δια τα παραπήγματα του έκτασιν παρά την Αγίαν Φωτίδα του Ναού ομοφώνως αποφαινεται όπως αυξηθή το ενοίκιον από εκατόν δρχ. εις διακοσίας (200) δραχμάς ετησίως από 1ης Ιανουαρίου 1938".

3). Συνεδρίαση της 12ης Ιανουαρίου 1939: "Κατόπιν της υπό της Αστυνομίας διαταγής κατεδάφισης του παραπήγματος του παρά την Αγίαν Φωτίδα εγκατεστημένου Κων/τίνου Κούλη, η Επιτροπή τη αιτήσιν του ιδίου παρεχώρησε μέρος της υπό του Ιωάννου Παπαζιάκα κατεχομένης οικοδομής ιδιοκτησίας του Ναού περίπου 4 τετρ. μέτρων και ενοίκησε με το ποσόν των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) δι εν έτος αρχομένης από της 15ης Ιανουαρίου 1939 και ληγούσης την 14ην Ιανουαρίου 1940, το ενοίκιον δε θέλει καταβληθή εις τέσσαρας ίσας δόσεις και εις την αρχήν εκάστης τριμηνίας ανά χιλίας δραχμάς, πάντα δε τα έξοδα εις βάρος του και υπέρ του μισθίου".

4). Συνεδρίαση της 14ης Αυγούστου 1949 (δέκα χρόνια μετά την κατεδάφιση του Ναού της Αγίας Φωτίδος): (η Επιτροπή αποφασίζει κατά πλειοψηφία την μη εκποίηση ακινήτων) "του Προέδρου μειοψηφούντος τασσομένου υπέρ της εκποιήσεως τόσον της οικίας Λιμπάντζη, όσον και άλλων ακινήτων, δια την κατασκευήν εκ θεμελίων νέου Βυζαντινού και περικαλλούς Ναού του Αγίου Ιωάννου, τρισυποστάτου ει δυνατόν εις την τιμήν & μνήμην του Αγίου Ιωάννου του Ελεήμονος, του Τιμίου Προδρόμου και της Αγίας Φωτεινής, ης αι τόσον από αρχαιολογικής αξίας τοιχογραφίαι φθείρονται εις τον Ιερόν Ναόν Προφήτου Ηλίου λόγω της υγρασίας".

Σε μεταγενέστερες Συνεδριάσεις του το Εκκλη-

παρουσιάσεις

σιαστικό Συμβούλιο ασχολείται (σποραδικά) με τον ευρύτερο χώρο του οικοπέδου και την αξιοποίησή του (με ή χωρίς εισαγωγικά....), όμως αυτή η ενδιαφέρουσα πτυχή, ίσως αποτελέσει το αντικείμενο άλλου σημειώματος.

Η Αγία Φωτίδα, της οποίας η μνήμη τιμάται ιδιαίτερα στην Ενορία του Αγίου Ιωάννου του Ελεήμονος (αν και συγχέεται με την αδελφή της Αγίας Φωτεινή όπως φαίνεται και από τις χειρόγραφες σημειώσεις της φωτογραφίας του 1939, αλλά και από τα Πρακτικά του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου), ανήκει σε μία Οικογένεια Μαρτύρων. Είναι η Οικογένεια της Αγίας Φωτεινής της Σαμαρείτιδος που αποτελείται από την ίδια, τις 5 αδελφές της (: Ανατολή, Φωτώ, Φωτίδα, Παρασκευή, Κυριακή), και τους δύο γιούς της (Βίκτωρα ή Φωτεινό και Ιωσή). Ολοι μαρτύρησαν στα χρόνια του Νέρωνα και η μνήμη τους τιμάται στις 26 Φεβρουαρίου μαζί με τους συναθλητές τους Δούκα Σεβαστιανό, Θεόκλητο (πρώην μάγο και βασανιστή τους), Δομνίνα ή Ανθούσα (κόρη του Αυτοκράτορα) και Στεφανίδα (υπηρέτρια της Ανθούσας).

Ο Συναξαριστής περιγράφοντας τα φρικτά βασανιστήρια στα οποία υποβλήθηκαν οι Μάρτυρες του Χριστού, ειδικότερα για την Αγία Φωτίδα σημειώνει:

"Ότε λοιπόν ήλθαν οι δήμιοι διά να εκδώρῃσιν την Αγίαν Φωτίδα, την τετάρτην αδελφήν, δεν κατέδεχθη εκείνη να πιασθή από τινα, καθώς αι λοιπαί αδελφαί της, αλλά μόνη εστάθη ανδρείως και εξέδωκεν το δέρμα της. Ωστε εθαύμασεν ο βασιλεύς την ανδρείαν και μεγαλοψυχίαν της.

Δια τούτο θυμωθείς δυνατά ύστερον από την βάσανον ταύτην επενόησεν ο θηριώδης και άλλην κατά της Αγίας Φωτίδος πολλά δεινήν και ολέθριαν. Επρόσταξε δηλαδή να κλίνωσι με βίαν τας κορυφάς δύο δένδρων, άτινα ήσαν εις τον κήπον του, και εις αυτάς να δέσωσι την Αγίαν. Επειτα επρόσταξε να αφήσωσι πάλιν τας κορυφάς να γυρίσωσιν εις το πρότερον σχήμα τ'ών. Οθεν υπό τούτων σχισθείσα η Αγία εις δύο μέρη παρέδωκεν η μακαρία την ψυχήν της εις χείρας Θεού και έλαβε τον του μαρτυρίου αμάραντον στέφανον".

Στην παλιά φωτογραφία του 1939 πίσω από τα ερείπια του Ναού φαίνονται οι κορυφές δύο δένδρων, που θα θύμιζαν στους προσκυνητές το φοβερό μαρτύριο της Αγίας.

Σήμερα δεν υπάρχουν προσκυνητές. Υπάρχουν περαστικοί που τρέχουν να προλάβουν τις υποθέσεις τους, νωχελικοί θαμώνες καφενείων που σχολιάζουν και κρίνουν τους πάντες, περιπατητές

που δοκιμάζουν βιαστικά προκατασκευασμένα εδέσματα, αγανακτισμένοι γιωταχήδες που ονειρεύονται να ανακαλύψουν μια θέση στάθμευσης, περίοικοι που πηγαινοέρχονται πίσω από τα κάγκελα των μπαλκονιών τους σαν να είναι μέσα σε κλουβιά ζωολογικών κήπων, πλήθος μέγα που αγνοεί με τί δάκρυα, αίμα, και ιδρώτα είναι ζυμωμένο το χώμα που εμφανίζεται κάθε τόσο στην επιφάνεια της ασφάλτου ή των πλακοστρωμένων πεζοδρομίων εξ αιτίας των έργων διαφόρων Υπηρεσιών με περίεργα ονόματα (: "Δευάβ", "Οτέ", "Δεή", κ.α.).

Σήμερα δεν υπάρχει ούτε μια επιγραφή, μια απλή αναμνηστική πλάκα, στον τόπο, όπου κάποτε υπήρχε ο Ναός της Αγίας Φωτίδας, όπου γενιές Βεροιαίων ακουμπούσαν τις ελπίδες, τις αγωνίες, τα όνειρά τους.....

Ο Θ. Παπαζώτος, σε πρόσφατη τηλεφωνική επικοινωνία μας, επισήμανε ότι ο Ναός αυτός μπορεί να αναπαρασταθεί, σχεδόν στο σύνολό του, στο Βυζαντινό Μουσείο της Βέροιας (όταν αυτό ανεγερθεί), αφού η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων έχει φροντίσει (ευτυχώς!) για την αποτοίχιση, την διάσωση, και την συντήρηση των τοιχογραφιών του.

Όμως και η Ενορία του Αγίου Ιωάννου του Ελεήμονος μπορεί να εξοφλήσει ένα ιερό χρέος της, αν υλοποιήσει την ιδέα του πατρός Παντελεήμονος, για την κατασκευή μιας μεγάλης Εικόνας όλων των Αγίων της Οικογένειας της Σαμαρείτιδος, μιας Εικόνας που θα κοσμεί τον Ενοριακό Ναό, και θα μας παρουσιάζει και την Αγία Φωτίδα, που περιφέρεται άστεγη στην Πόλη μας εδώ και 57 χρόνια.....

Αεροφωτογραφία της Βέροιας. Μεσοπόλεμος. (Συλλογή Γ. Καλλιγά).

παρουσιάσεις

ΗΜΕΡΙΔΑ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ "ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ"

Σταμούλη Ελισάβετ. Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Φιλολόγων Ν. Ημαθίας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Φιλολόγων Ν. Ημαθίας, επισημαίνοντας την ανάγκη μιας συζήτησης μεταξύ των Φιλολόγων γύρω από σοβαρά εκπαιδευτικά θέματα, προσανατολίστηκε προς την ιδέα μιας ημερίδας που πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στις 9-5-96 στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών και την οποία παρακολούθησαν όλοι σχεδόν οι Φιλολόγοι του Νομού. Η μεγάλη ανταπόκριση των καθηγητών, γέμισε με ικανοποίηση τα μέλη του Συμβουλίου και τους έδωσε τη δύναμη για περαιτέρω συνέχιση των προσπάθειών τους προς την κατεύθυνση αυτή, αφού η ανυπαρξία, ουσιαστικά, επιμόρφωσης των καθηγητών εδώ και πολλά χρόνια, οδηγεί σε παραπέρα υποβάθμιση της εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού με το να μην υπάρχει συνεχής μορφωτική διαδικασία που αποσκοπεί στη συμπλήρωση των γνώσεων και παράλληλα στην εμβάθυνση στα επιστημονικά, διδακτικά και παιδαγωγικά αντικείμενα.

Στην ημερίδα αυτή, με θέμα **"Εκπαίδευση και Κοινωνία"**, οι εισηγητές, καθηγητές Πανεπιστημίου, ειδικοί επιστήμονες, ερευνητές και εκπαιδευτικοί φώτισαν από πολλές πλευρές τα θέματα που παρουσίασαν και ανέλυσαν.

Οι εργασίες του σεμιναρίου άρχισαν με την εισήγηση του καθηγητή - Ιστορικού διδάκτορα φιλοσοφικής κ. **Γ. Κόκκινου** με θέμα: **"Σημειώσεις εξελίξεις στην ιστοριογραφία και τη διδακτική της Ιστορίας"**. Ο εισηγητής χρησιμοποιώντας μια πρωτότυπη και άκρως επιστημονική ορολογία είπε ότι σήμερα η σχολική ιστορία τείνει να αυτονομηθεί και να μεταβληθεί σε ιδιαίτερο γνωστικό πεδίο της ιστορικής επιστήμης και επιδιώκεται ο γόνιμος συνδυασμός της σύγχρονης ενεργητικής και μαθητοκεντρικής παιδαγωγικής με τις τρέχουσες εξελίξεις στους χώρους της ιστοριογραφίας αλλά και της επιστημολογίας της ιστορίας. Η διαδικασία

αυτή οδηγεί τη σχολική ιστορία από το πεδίο της ιδεολογίας σε αυτό της επιστημονικής δεοντολογίας, σ' έναν προβληματισμό για κριτική πρόσληψη της ιστορικής γνώσης και όχι απλώς σε μέθοδο μετάδοσής της. Τόνισε δε ο κ. Κόκκινος ότι είναι αδήριτη αναγκαιότητα η διαμόρφωση επαγγελματικής συνείδησης στον καθηγητή της Ιστορίας, ο οποίος ως εκπρόσωπος του λόγου της επιστήμης της Ιστορίας πρέπει να είναι ο θεματοφύλακας της ιστορικής γνώσης που θα εγχαράξει στους μαθητές την αντίληψη ότι οι κοινωνίες συγκροτούν τη συλλογική τους ταυτότητα δια μέσου της συνείδησης της ιστορικότητάς τους.

Ο δεύτερος εισηγητής, επίκουρος καθηγητής κ. **Γρηγ. Πασχαλίδης** παρουσίασε το θέμα: **"Λογοτεχνική θεωρία και εκπαιδευτική πρακτική"** και κινήθηκε σε δύο σταθερά αξονικά αιτήματα. Της θεωρητικής αναζήτησης και της εκπαιδευτικής πράξης που θεμελιώνεται σε επιστημονικά δεδομένα. Εθεσε τρία ερωτήματα: 1) Τί είναι Λογοτεχνία. 2) Γιατί διδάσκουμε Λογοτεχνία και 3) Ποιός είναι ο διδάσκων και ο διδασκόμενος στο μάθημα της Λογοτεχνίας. Η Λογοτεχνία ορίστηκε ως μια κατηγορία λόγου που ξεχωρίζει από την ιστορία, φιλοσοφία, πολιτική, θεολογία, στη βάση κάποιων χαρακτηριστικών

μορφής και χρήσης και παρουσιάζει, σχολιάζει και ερμηνεύει όλες τις διαφορετικές πλευρές της προσωπικής και της συλλογικής ζωής, χωρίς να έχει κάποιο πρακτικό δεσμευτικό χαρακτήρα για όσους τη χρησιμοποιούν. Συνιστά δηλαδή ένα χώρο ερμηνευτικού διαλόγου μεταξύ συγγραφέων και αναγνωστών στον οποίο τίγεται ό,τι κάθε φορά θεωρείται σημαντικό ή ενδιαφέρον από την προσωπική και κοινωνική ζωή. Αφού λοιπόν λογοτεχνία είναι ένα σύνθετο πολιτισμικό κείμενο που αντανakλά, ερμηνεύει και συνδιαμορφώνει το κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον μας, το μάθημα της

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ
ΗΜΑΘΙΑΣ

*Εκπαιδευτική
ημερίδα*

"Εκπαίδευση και Κοινωνία"

στη μνήμη

του Κώστα Κουρκούτα, συναδέλφου

Πέμπτη 9 Μαΐου 1996

Αντωνιάδεις Στέγη Γραμμάτων
και Τεχνών
Λήμνου Βέροιας

παρουσιάσεις

Λογοτεχνίας παύει να έχει τον παραδοσιακό, φρονηματιστικό και δογματικό χαρακτήρα του και μεταμορφώνεται σε προνομιακό μέσο μιας πολύτιμης κριτικής εποπτείας και αυτογνωσίας, σε μια μοναδική ευκαιρία ανάπτυξης του προσωπικού στοχασμού και λόγου πάνω και μέσα στο σύγχρονο πολιτισμό. Η σχέση συνεπώς μεταξύ διδάσκοντα και διδασκομένου είναι θεμελιακά ισότιμη και συμμετρική και γίνονται συναγνώστες, συνερμηνευτές και συνομιλητές.

Ο τρίτος εισηγητής, καθηγητής του Α.Π.Θ. κ. **Ζήσης Παπαδημητρίου** παρουσίασε το θέμα: **"Η παραβατική συμπεριφορά των νέων στο σχολικό χώρο"**. Ο ομιλητής αναφέρθηκε στις αιτίες της παραβατικής συμπεριφοράς και κυρίως στις έννοιες του ανταγωνισμού, του ατομοκεντρισμού, της χρησιμοθηρίας και του ωφελισμού και των ιδεολογημάτων της φιλελεύθερης αντίληψης για διαρκή επιτυχία, προκειμένου να κατακτηθεί ο κόσμος των εμπορευματικών αγαθών, έννοιες δηλαδή που απαρτίζουν σημερινό αξιακό σύστημα και που δυστυχώς ωθούν τους νέους στην αλλοτρίωση. Τονίστηκε ακόμη ότι η παρέμβαση της ελληνικής οικογένειας είναι μεγάλη, η πίεση που ασκείται στα παιδιά αφόρητη και οι νέοι εργαλαιοποιούνται για την προβολή των γονέων τους.

Από την άλλη πλευρά η συμπεριφορά των καθηγητών δεν είναι αυτή που θα έπρεπε, αφού ο σημερινός εκπαιδευτικός έχει ελλειμματική συνείδηση για τον εαυτό του που απορρέει από την οικονομική του εξαθλίωση, το τρωθέν κύρος τους, εκ μη παρακολούθηση των εξελίξεων στο γνωστικό του χώρο για να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις. Και αυτή η ελλειμματική του ταυτότητα οδηγεί μοιραία στον αυταρχισμό και ακολουθεί η αλυσίδα των συνεπειών.

Οι εργασίες του σεμιναρίου περατώθηκαν με την εισήγηση του καθηγητή του Α.Π.Θ. κ. **Γιώργου Τσιάκαλου** που παρουσίασε το θέμα: **"Οι σχέσεις εκπαιδευτικών - μαθητών κατά την παιδαγωγική διαδικασία"**. Ο καθηγητής τόνισε ότι είναι ανα-

γκαιότητα να τεθεί το ερώτημα από όλους: "Υπάρχει ανάγκη να αλλάξουν οι σχέσεις;". Μ' αυτόν τον προβληματισμό θα αναζητήσουμε συνθήκες πραγμάτωσης της δυνατότητας αυτής και οι σχέσεις τελικά θα εξαρτηθούν από τους στόχους και το είδος της μάθησης του Σχολείου. Απαραίτητα πρέπει να καλλιεργηθεί η έννοια του ωραίου για να μπορούν οι μαθητές να το αναγνωρίζουν και ακόμη να υπάρχει πνεύμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης και ισότιμης αντιμετώπισης και αναγνώρισης της αξίας όλων των μαθητών. Πρέπει να δίνουμε στα παιδιά όραμα, όσο κι αν τα βήματά μας είναι βαριά από τις δυσκολίες της ζωής και τις δυσοίωνες προβλέψεις για το μέλλον. Θαυμάσιο το παράδειγμα που αναφέρθηκε εδώ για τον εκπαιδευτικό που οδηγούσε εθελοντικά τους μαθητές του στο ολοκαύτωμα κι όμως τους έλεγε: "Μπαίνουμε μέσα με την επιθυμία μας για μια καλύτερη ζωή". Μόνο έτσι θα συντελέσουμε στη διαμόρφωση συνειδήσεων ενεργών πολιτών και στην ανάπτυξη απρόσκοπτης παιδαγωγικής πράξης, μιας πράξης που μπορεί να νοηθεί μέσα σ' ένα κλίμα ελευθερίας και δημιουργικού διαλόγου.

Η ημερίδα αυτή μπορεί να ήταν μια σταγόνα στον ωκεανό, μας έφερε όμως σε επαφή με νέα επιστημονικά δεδομένα και δημιούργησε σ' όλους τους συμμετέχοντες έναν θετικό προβληματισμό, πάντα προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της παρεχόμενης προς τους μαθητές γνώσης αλλά και τη βελτίωση της ποιότητας των σχέσεων καθηγητών - μαθητών με σκοπό την ανάδειξη της εξεγνευσμένης συμπεριφοράς του ανθρώπου. Σίγουρα βέβαια μια ημερίδα δεν αρκεί, γι' αυτό ευχόμαστε η Πολιτεία να πάψει να αντιμετωπίζει πρόχειρα και αναποτελεσματικά το πρόβλημα της επιμόρφωσης των καθηγητών. Πρέπει να εγκαταλειφθεί η σχολειοποιημένη επιμόρφωση που υιοθέτησε σήμερα και να προχωρήσουμε στην υιοθέτηση νέων επιμορφωτικών σχημάτων, που συνάδουν με τη σύγχρονη εκπαιδευτική αντίληψη και με το μέλλον της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

βιβλιοπαρουσιάσεις

Κοτσάλου - Πάπαρη Βούλα. Βιβλιοθηκονόμος Δημοτικής Βιβλιοθήκης "Θ. Ζωγιοπούλου".

ΣΤΑΜΕΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ (εκδόσεις GUTENBERG)

Μετά από είκοσι χρόνια ξανακυκλοφορεί αναθεωρημένο, ενημερωμένο και ξαναδομημένο σ' όλο το μήκος του, καλύπτει όλες τις συναφείς λαογραφικές έρευνες, το σύνολο των λαϊκών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στο χώρο των εικαστικών τεχνών, από την μεταβυζαντινή περίοδο μέχρι τις μέρες μας δηλ. την μικροτεχνία σε ασήμι και χρυσό, την ξυλογλυπτική, την κεντητική, τη ζωγραφική, την κεραμική και την υφαντουργία. Το βιβλίο αυτό αποτελεί μια βιβλιογραφική εργασία, έναν οδηγό μελέτης, όπου παρουσιάζονται οι πιο αντιπροσωπευτικές στιγμές της λαϊκής μας τέχνης καθώς και ένα πλήθος πηγών. Μια συνεισφορά του ίδιου του συγγραφέα στην νεοελληνική λογοτεχνία και στην παράδοση του τόπου μας. Ο Δ. Σταμέλος τιμήθηκε με το Βραβείο Ν. Λαδά σαν φιλόλογος - νεοελληνιστής από την Ακαδημία Αθηνών τον Δεκέμβριο του 1995.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΛΑΪΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Οι αλλαγές των κοινωνικών δομών στη χώρα μαζί με την ταχύτατη ερήμωση της υπαίθρου, μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, είχαν σαν αποτέλεσμα μια αντίστροφη πορεία περισυλλογής των τεκμηρίων της λαϊκής μας παράδοσης. Συλλογές γεωργικών αντικειμένων, οικιακών σκευών, και ολοκληρωμένων βιοτεχνικών μονάδων. Προσπάθειες να διασωθεί το λαογραφικό υλικό, και συγχρόνως και οι πληροφορίες για κάθε αντικείμενο. Στην κατεύθυνση αυτή συμβάλλει με την έκδοση του οδηγού αυτού το ΥΠ.ΠΟ. Προβάλλει την Νεοελληνική πολιτιστική κληρονομιά και πιστεύει ότι θα βοηθήσει σημαντικά τους ερευνητές στον τομέα της λαογραφίας. Ταυτόχρονα είναι και ένας φόρος τιμής στους προγόνους μας πριν τα εργαλεία και οι τέχνες αυτές σβήσουν τελείως απ' την μνήμη του λαού και περάσουν στον τομέα της έρευνας της αρχαιολογίας.

FAURE ELIE ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ - Η ΑΡΧΑΙΑ ΤΕΧΝΗ (εκδόσεις ΕΞΑΝΤΑΣ)

Η ιστορία της τέχνης, της αρχαίας τέχνης από την προϊστορική εποχή μέχρι τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία και τα πρώτα χριστιανικά χρόνια, με ενδιάμεσους σταθμούς την Αίγυπτο, Μεσοποταμία, Ελλάδα και Ρώμη. Ενα τεράστιο μωσαϊκό, και ταυτόχρονα και η απόλυτη καινοτομία του εγχειρήματος του Ελί Φωρ, που ξεκίνησε το 1909 και τελείωσε το 1927. Με πολλές αναθεωρήσεις και εκδόσεις έχει εισάγει ένα νέο είδος, ιδιαίτερα δημοφιλές σήμερα: το βιβλίο για την τέχνη, όπου κάθε σχόλιο μπορεί να συγκριθεί με τα ίδια τα έργα. Η σύγκριση, η αντιπαράθεση, η παραβολή των εικόνων. Η τόλμη της προσέγγισης. Ενα εγχείρημα εντελώς καινούργιο για την εποχή του και πάντα επίκαιρο και αξεπέραστο μέχρι και σήμερα.

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ-ΤΑΧΤΑΡΙΣΜΑΤΑ-ΠΑΙΝΕΜΑΤΑ ΠΡΩΤΟΒΑΔΙΣΜΑΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑΤΑ (συγκέντρωση Μ. Κουλεντιανού)

(εκδόσεις ΘΥΜΑΡΙ)

Χωρίς ανταλλαγή δεν παράγεται πολιτισμός λένε οι ειδικοί. Στις μέρες μας ο πολιτισμός αποκαλείται "τεχνολογικός" και συμβαίνει για πρώτη φορά στην ιστορία του ανθρώπου. Κι απ' ότι φαίνεται, άρχισε η αντίδραση σ' αυτή τη μονόδρομη, παθητική σχέση, γιατί ο άνθρωπος είναι και θα παραμείνει κοινωνικός. Στο δημοτικό τραγούδι και σ' όλη τη λαϊκή μας δημιουργία, η ανταλλαγή, η αλληλεπίδραση, η διακίνηση ιδεών, ηθών και εθίμων

κυλάνε σαν το νερό στ' αυλάκι. Αυτό θα το δει και θα το χαρεί πραγματικά ο αναγνώστης σ' αυτήν τη συλλογή. Και θα ενδυναμωθεί στην αντίδραση που αναφέραμε για να ανακτήσει και να επαναβεβαιώσει την κοινωνικότητά του. Μια συλλογή με νανουρίσματα, δημοτικά τραγούδια και παιχνίδια για παιδιά και για γονείς που θα θυμηθούν πως ήταν και οι ίδιοι παιδιά.

ΣΚΑΡΤΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ Λ. ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ 2 τ. (εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ)

Οι τόμοι που αναφέρονται αποτελούν μια αναλυτική μελέτη των δημοτικών τραγουδιών και προορίζονται για τον μέσο αναγνώστη κάθε ηλικίας, για τον μη ειδικό τον ελεύθερο, σημερινό άνθρωπο. Τα κείμενα παρουσιάζονται (καταρχήν λογοτεχνικά) συνοδευόμενα από εκτενή ερμηνευτικά σχόλια. Τα σχόλια αυτά προσπαθούν να οδηγήσουν τον μέσο αναγνώστη στην αποκρυπτογράφηση της λογοτεχνικής γραφής και στη βίωση της γνώσης του κάθε δημιουργού, καθώς και στην προσέγγιση του δημοτικού τραγουδιού μ' έναν ελεύθερο τρόπο. Η μελέτη του δημοτικού τραγουδιού γίνεται δυνατή μόνο από φιλολογικές καταγραφές και καθιερώθηκε σε επιστήμη που μελετά τον ίδιο τον άνθρωπο και τα έργα του, και παρόλα αυτά δεν μπόρεσε να αποκτήσει το κύρος, που της αναλογεί, γιατί θα έθιγε με τη σωστή της ανάπτυξη άλλες επιστήμες π.χ. ανθρωπολογία. Το δημοτικό τραγούδι μένει στην ουσία παραμερισμένο και δεν γίνονται προσπάθειες για ν' αντληθεί τίποτα από την μελέτη του γιατί στην πραγματικότητα αγνοούνται τα ιδιαίτερα στοιχεία του, μερικά από τα οποία είναι πολλές φορές ολοφάνερα. Οπως η γλώσσα και η μυθολογία του. Για τους "ερασιτέχνες" μελετητές του δημοτικού τραγουδιού και της λαϊκής παράδοσης.

Τα βιβλία που παρουσιάζονται μπορείτε να τα βρείτε στη ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ "Θ. ΖΩΓΙΟΠΟΥΛΟΥ".

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

1996

ΙΟΥΛΙΟΣ

2-7-96:

Μουσική συναυλία Βασίλη Παπακωνσταντίνου.

5&6-7-96:

Συνάντηση Δημάρχων & Καλλιτεχνικών Διευθυντών Εθνικού Πολιτιστικού Δικτύου Πόλεων.

31-7-96:

Εθνικό Θέατρο "ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΕΣ". Σκηνοθεσία Α. Βουτσινά.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

4-8-96:

"ΕΙΡΗΝΗ" Αριστοφάνη με τον Θανάση Βέγγο.

10-8-96:

Εθνικό Θέατρο "ΗΛΕΚΤΡΑ"

12-8-96:

ΔΗΠΕΘΕ Λάρισας "ΜΑΝΑ ΚΟΥΡΑΓΙΟ" Μ. Μπρέχτ.

14-8-96:

ΔΗΠΕΘΕ Κρήτης "ΕΡΩΦΙΛΗ" Γ. Χορτάτση.

16-8-96:

Κρατική Ορχήστρα Ελληνικής Μουσικής. "Απόστολος Καλδάρης - Στων Αγγέλων τα μπουζούκια". Διευθύνει ο κ. Χρήστος Νικολόπουλος.

17-8-96:

ΔΗΠΕΘΕ Κομοτηνής "ΓΙΑΤΡΟΣ ΜΕ ΤΟ ΣΤΑΝΙΟ" Μολιέρος.

18-8-96:

ΔΗΠΕΘΕ Αγρινίου "Ο ΚΑΛΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ ΣΕΤΣΟΥΑΝ" Μ. Μπρέχτ.

20-8-96:

ΔΗΠΕΘΕ Ρούμελης "ΤΟ ΦΙΟΡΟ ΤΟΥ ΛΕΒΑΝΤΕ" Γ. Ξενόπουλου

21-8-96:

ΔΗΠΕΘΕ Καλαμάτας "ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΕΣ" Μενανδρου.

24-8-96:

ΔΗΠΕΘΕ Βέροιας "ΕΙΧΕ ΔΥΟ ΠΙΣΤΟΛΙΑ ΜΕ ΜΑΤΙΑ ΑΣΠΡΟΜΑΥΡΑ" Ντ. Φο.

25-8-96:

ΔΗΠΕΘΕ Ιωαννίνων "ΥΠΗΡΕΤΗΣ ΔΥΟ ΑΦΕΝΤΑΔΩΝ" Μολιέρος.

26-8-96:

ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας "ΟΡΝΙΘΕΣ" Αριστοφάνη

30-8-96:

ΔΗΠΕΘΕ Καβάλας "ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΣΚΛΑΒΩΝ" Μαριβώ

31-8-96:

Μουσική βραδυά για την Νεολαία. Τοπικά ερασιτεχνικά συγκροτήματα και το συγκρότημα "ΜΑΣΚΕΣ".

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

4-9-96:

ΔΗΠΕΘΕ Σερρών "Η ΘΑΥΜΑΣΤΗ ΜΠΑΛΩΜΑΤΟΥ" Φ.Γ. Λόρκα

11-9-96:

Συναυλία με τον Νίκο Παπάζογλου

13-9-96:

Παραδοσιακή βραδυά με τη συμμετοχή Τοπικών Συλλόγων.

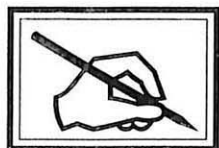
14-9-96:

Παραδοσιακή βραδυά με τη συμμετοχή Τοπικών Συλλόγων.

* Επίσης για τον Σεπτέμβριο προγραμματίζονται:

- **ΜΗΔΕΙΑ** της Ομάδας Εδάφους του Δ. Παπαϊωάννου (Χοροθέατρο)

- "Κοντσέρτο για 2 φωνές και πιάνο" Θ. Μικρούτσικος, Δ. Γαλάνη, Κ. Θωμαΐδης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τυχόν αλλαγές στο πρόγραμμα θα γνωστοποιούνται έγκαιρα μέσω Μ.Μ.Ε.**ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙΣ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ**

⇒ Από παραδρομή στο προηγούμενο τεύχος Αρ. 14 δεν έγινε αναφορά για το εξώφυλλο του τεύχους ότι είναι φωτογραφία του **Γιώργου Παλάσκα** η οποία εκτέθηκε στην έκθεση φωτογραφίας που οργάνωσε ο Δήμος Βέροιας και η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού Βέροιας προς τιμή του.

⇒ Η Συντακτική Επιτροπή δεν μπόρεσε να παρουσιάσει σ' αυτό το τεύχος το άρθρο του **Κ. Αθανασιάδη** λόγω της έλλειψης χώρου αλλά θα το παρουσιάσει στο επόμενο τεύχος εκτιμώντας ότι οι σκέψεις του αρθρογράφου διατηρούν την επικαιρότητά τους. Καθώς επίσης θα παρουσιάσει και άλλα άρθρα τα οποία για τον ίδιο λόγο δεν ήταν δυνατόν να συμπεριληφθούν σ' αυτό το τεύχος.

ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

96 - 97

Οι εγγραφές άρχισαν

ΜΟΥΣΙΚΗ - ΧΟΡΟΣ - ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ - ΘΕΑΤΡΟ - Η/Υ

ωδείο

(αναγνωρισμένο από το κράτος)

- * πιάνο
- * βιολί
- * φλάουτο
- * χάλκινα πνευστά
- * κιθάρα
- * ακκορντεόν
- * αντίστιξη
- * ειδικό αρμονίας
- * βυζαντινή μουσική
- * βιολλοντσέλλο
- * μουσική προπαιδεία
(για παιδιά ηλικίας 5-7 ετών)
- *****
- * αρμόνιο
- * μπουζούκι

θέατρο

- * ερασιτεχνική σκηνή "ΕΚΦΡΑΣΗ"
(με ευθύνη του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Βέροιας)

αθλητισμός

- * επιτραπέζια αντισφαίριση
- * σκάκι

ζωγραφική

- * τμήματα ενηλίκων
- * παιδική ζωγραφική
- * παιδική ζωγραφική - χειροτεχνία

χορωδίες

- * χορωδία
- * παιδική χορωδία
- * παραδοσιακή χορωδία
- * βυζαντινή χορωδία

φιδαρμονική

- * για παιδιά από 8 ετών

παραδοσιακοί χοροί

- * τμήμα επιδείξεων
- * τμήμα εκμάθησης

λαϊκοί χοροί

ελεύθερο ανοικτό

πανεπιστημίο

- * λογοτεχνία
- * τέχνη
- * μουσική

ηλεκτρονικοί

υπολογιστές

- * τμήματα αρχαρίων - προχωρημένων
- * ειδικά τμήματα

οομβουλεωτικό κέντρο για

χονείες και εφήβους

(λειτουργεί στο Κέντρο Νεολαίας)
Από τη νέα περίοδο στο κτίριο
Τσαρτσάνη.

οχοδή χοροό

(αναγνωρισμένη από το κράτος)

- * μοντέρνος χορός
(από 15 ετών και πάνω)
- * ρυθμική
(από 6 ετών και άνω)
- * μπαλέτο
(από 6 ετών και πάνω)
- * AEROBIC
- * AEROBIC ανδρών
- * AEROBIC για μικρές ηλικίες
(από 8 ετών και άνω)

περιφερειακά τμήματα

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ

χορός - ρυθμική
χορός - μπαλέτο
χορός - μοντέρνος
χορός - AEROBIC
ζωγραφική
ηλεκτρονικοί υπολογιστές
αρμόνιο

ΚΑΛΛΙΘΕΑ

χορός - ρυθμική
χορός - μπαλέτο
χορός μοντέρνος
χορός - AEROBIC
ζωγραφική
ηλεκτρονικοί υπολογιστές
αρμόνιο

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

"Πολιτιστικά Δρώμενα

ΧΩΡΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

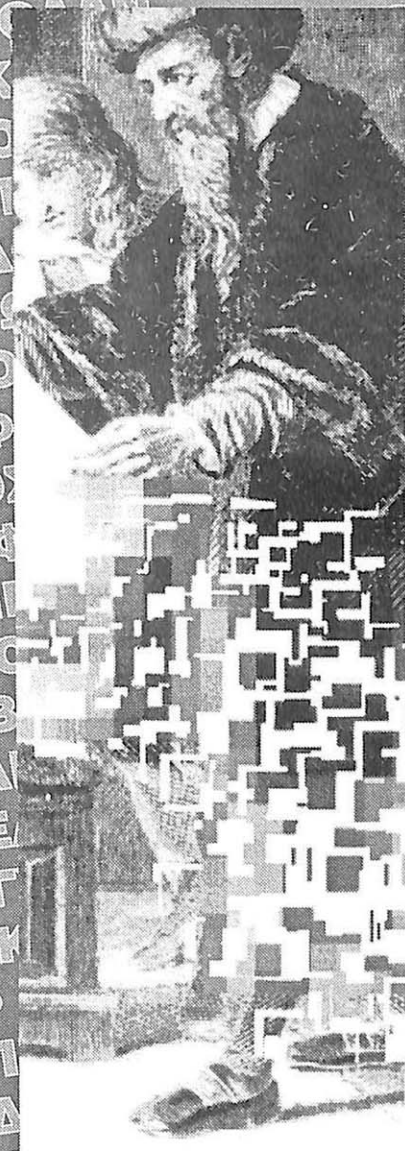
- * Αντωνιάδεια Στέγη Γραμμάτων & Τεχνών
Α. Αντωνιάδη 19, τηλ. 0331/22967
- * Δημοτική Βιβλιοθήκη "Θ. Ζωγιοπούλου"
Ζωγιοπούλου 3, τηλ. 0331/24879
- * Κέντρο Νεολαίας
Αντ. Καμάρα 9, τηλ. 0331/28277 (από τη νέα περίοδο στο κτίριο
Τσαρτσάνη).
- * Μαθητικό Κέντρο
Κωτουνίου 16, τηλ. 0331/66380
- * Θέατρο "Μελίνα Μερκούρη"
Αλσος Παπάγου, τηλ. 0331/72654
- * Συνοικιακό Θέατρο Καλλιθέας
Κομνηνών 56, τηλ. 0331/22360
- * Λαογραφικό Μουσείο "Σαράφογλου"
Ιεραρχών 4, τηλ. 0331/23880
- * Διατηρητέο Μπαρμπούτας

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

- * Μορφωτικός σύλλογος ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
Κομνηνών 56, τηλ. 0331/28282
- * Μορφωτικός Σύλλογος ΠΡΟΜΗΘΕΑ
Ακροπόλεως - Φιλώτα, τηλ. 0331/28663

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ
ΣΕΛΙΔΟΣΥΝΘΕΣΗ
ΕΓΧΡΩΜΕΣ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: • ΒΙΒΛΙΩΝ • ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
• ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ
ΠΡΟΣΠΕΚΤ
ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΑ
ΦΕΪΓ-ΒΟΛΑΝ

ΕΝΤΥΠΑ • ΑΦΙΣΕΣ
ΒΑΠΤΙΣΕΩΝ

TYPE PRESS

Nikos
Καραμανλίδης

N. ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ • ΤΗΛ. & FAX: (0331) 90234

ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
ΕΣ
ΕΩΝ
ΠΑ • ΑΦΙΣΕΣ
ΒΑΠΤΙΣΕΩΝ
ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ
ΣΕΛΙΔΟΣΥΝΘΕΣΗ
ΕΓΧΡΩΜΕΣ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: • ΒΙΒΛΙΩΝ • ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
• ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ
ΠΡΟΣΠΕΚΤ
ΕΝΤΥΠΑ • ΑΦΙΣΕΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Κ.Ε.Π.Α. Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ

Κεντρικής 149

τηλ. 63505

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Τοπικής Ιστορίας
ΒΕΡΟΙΑ

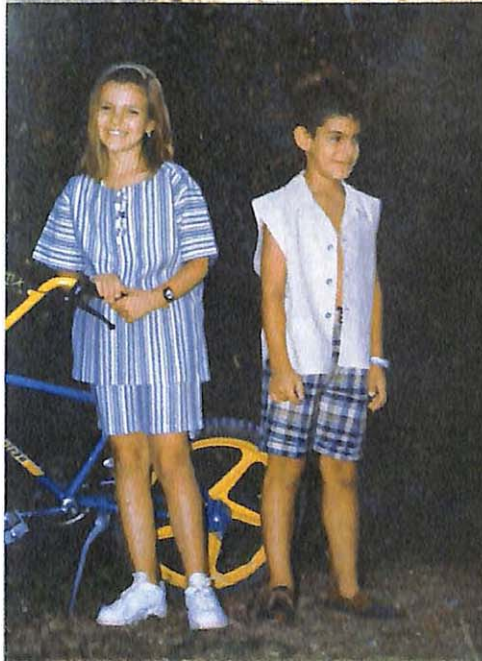
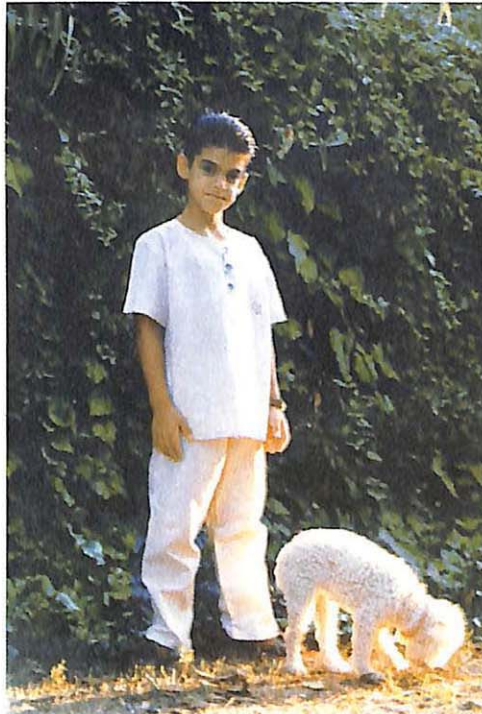
ΣΑΛΟΝΙ ΝΥΦΙΚΩΝ - ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΩΝ

Μέλισα

ε λ κ α

Π
ρ
ε
ι
ε
ρ
ο
π
ο
ι
ο
ρ
ε
ι

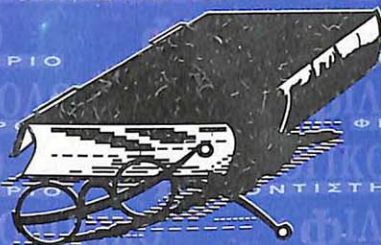
Π
ρ
ε
ι
ε
ρ
ο
π
ο
ι
ο
ρ
ε
ι

και στο

ΠΑΙΔΙΚΟ ΡΟΥΧΟ

για το γούστο και το συμφέρον σας

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ

με
σεβασμό
στις
ΚΛΑΣΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
και τον
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Υπεύθυνοι Σπουδών

Γεωργιάδης Ηρακλής
Ζερβός Σπύρος
Πετρομελίδης Βασίλης

ΚΟΝΙΤΣΗΣ 21 & ΠΙΝΔΟΥ γωνία ΒΕΡΟΙΑ ΤΗΛ. 22042 - 21021